

I N F O R M A C E

o činnosti daňové a celní správy České republiky

za rok 2004

Praha, květen 2005

Obsah

	ÚVOD
A.	INFORMACE O ČINNOSTI DAŇOVÉ SPRÁVY ČR ZA ROK 2004
I.	ÚVOD
II.	VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ
III.	OSTATNÍ AGENDY
IV.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE
V.	MODERNIZACE DAŇOVÉ SPRÁVY
VI.	INFORMATIKA
VII.	PERSONALISTIKA
VIII.	HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY
IX.	KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST
X.	SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM
XI.	ZÁVĚR
B.	INFORMACE O ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČR ZA ROK 2004
I.	ÚVOD
II.	VÝSLEDKY DAŇOVÉHO A CELNÍHO ŘÍZENÍ
III.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE
IV.	INFORMATIKA A STATISTIKA
V.	PERSONALISTIKA
VI.	HOSPODAŘENÍ CELNÍ SPRÁVY
VII.	KONTROLNÍ A INSPEKČNÍ ČINNOST
VIII.	SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM
IX.	ZÁVĚR

Úvod

Stejně jako v předchozích letech předkládá Ministerstvo financí Vládě České republiky a veřejnosti „*Informaci o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2004*“.

Správa daní je zajišťována územními finančními orgány a celními orgány. Soustava územních finančních orgánů sestává z 8 finančních ředitelství, která řídí 222 finančních úřadů. Územní finanční orgány prošly od počátku transformace české ekonomiky dynamickým rozvojem. V souvislosti se soustředěním správy daní na územních finančních orgánech reagoval další vývoj počtu zaměstnanců územních finančních orgánů vždy s určitým zpožděním na růst počtu daňových subjektů (v roce 1990 bylo evidováno 624 282 osobních daňových účtů, v roce 2003 to bylo již 9 694 512, tj. 15,5x více) a rozšiřování věcné působnosti. Zatímco na konci roku 1990 pracovalo na finančních správách cca 3 600 zaměstnanců, k 31. prosinci 2004 pracovalo na územních finančních orgánech 15 560 zaměstnanců (oproti roku 1990 pouze 4,4x více). V roce 1995 byla provedena zásadní změna organizační struktury finančních úřadů - z útvarů podle jednotlivých druhů daní se přešlo na strukturu podle jednotlivých fází daňového řízení.

Na konci roku 1995 bylo rozhodnutím ministra financí zřízeno Ústřední finanční a daňové ředitelství (ÚFDŘ) jako sekce Ministerstva financí s cílem sjednotit a zkvalitnit řízení ÚFO. V čele stojí ředitel sekce. K 1. únoru 2002 byla provedena další zásadní organizační změna na Ministerstvu financí, kdy legislativní daňové odbory byly začleněny pod ÚFDŘ. V roce 2004 došlo k převedení správy spotřebních daní z územních finančních orgánů na celní správu. Od vstupu do Evropské unie dne 1. května 2004 došlo k další podstatné změně v působnosti – daňová správa nyní nově odpovídá za výběr DPH při pořízení zboží a vyjmenovaných služeb z členských zemí Evropské unie.

Celní správa České republiky je orgánem státní správy s působností v oblasti celnictví, celní politiky, celních sazeb a celní statistiky. Celní orgány vykonávají rovněž správu části nepřímých daní. Ústředním orgánem Celní správy České republiky je Generální ředitelství cel, v jehož čele stojí generální ředitel. Území České republiky bylo do vstupu ČR do EU rozděleno na 8 celních regionů spravovaných celními ředitelstvími, které řídily 91 celních úřadů. Ty se dále členily na celní pobočky a celní pracoviště. V roce 2004 pokračoval intenzivní proces transformace celní správy související se vstupem České republiky do Evropské unie a na něj navazující příprava nových předpisů nově vymezujících postavení Celní správy České republiky. Od 1. května 2004 došlo k vyčlenění Celní správy České republiky ze struktury Ministerstva financí a Celní správa České republiky se stala samostatným orgánem státní správy. Důsledkem těchto změn a vstupu do Evropské unie byl pokles výkonných útvarů celní správy, které prováděly celní řízení, z 237 na 120.

Daňová a celní správa zabezpečovaly v roce 2004 různé úkoly, které jim ukládala platná legislativa. Jde zejména o výběr daní a cel, cenové a finanční kontroly, státní dozor nad loteriemi a sázkovými hrami, boj proti podloudnictví apod. Klíčovou úlohou je správa a výběr daní a cel, které tvoří rozhodující část jejich pracovního zatížení. Celkově lze konstatovat, že i přes časově náročný politický proces schvalování legislativních změn souvisejících se vstupem do Evropské unie se díky profesionalitě daňové a celní správy, vedení MF ČR i aktivnímu přístupu daňových poplatníků podařilo v daňové oblasti tento nesmírně náročný komplex úkolů zvládnout.

Celkový objem daní a cel vybraný v posledních pěti letech daňovou a celní správou ukazuje následující tabulka (nejsou zahrnuty údaje o DPPO u subjektů založených obcemi a kraji).

Tabulka 1: Inkaso daní a cel v České republice (v mld. Kč)

Druh příjmu		2000	2001	2002	2003	2004	Plnění rozp. 04
DPFO (včetně srážkové daně)	FÚ	98,19	104,58	115,19	123,96	133,25	99,7%
DPPO (včetně srážkové daně)*	FÚ	65,34	86,74	100,79	110,43	112,04	101,1%
DPH	celkem	145,91	151,89	155,21	164,85	184,32	105,4%
	FÚ	-63,53	-82,12	-68,88	-76,21	42,15	-
	CÚ	209,44	234,00	224,09	241,06	142,17	-
Spotřební daně	celkem	70,88	76,30	79,49	84,18	95,84	98,5%
	FÚ**	30,71	33,60	38,61	43,10	9,96	-
	CÚ	40,17	42,70	40,87	41,08	85,88	-
Clo	CÚ	13,61	10,02	9,78	10,25	7,48	133,6%
Daň silniční	FÚ+CÚ	5,59	5,28	5,51	5,74	5,51	93,4%
Daň z nemovitostí	FÚ	4,47	4,54	4,58	4,84	4,95	105,3%
Daň dědická	FÚ	0,12	0,11	0,09	0,10	0,10	100,0%
Daň darovací	FÚ	0,41	0,48	0,60	0,65	0,82	102,3%
Daň z převodu nemovitostí	FÚ	5,44	5,83	7,17	8,02	9,46	70,6%
Ostatní příjmy, odvody a daně	FÚ+CÚ	6,65	5,06	5,23	4,95	5,33	113,3%
Daňová a celní správa celkem		416,6	450,8	483,6	518,0	559,1	101,3%
- z toho FÚ		153,4	164,1	208,9	225,4	323,4	
- z toho CÚ		263,2	286,7	274,7	292,6	235,7	
<i>Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel (v mld. Kč)</i>	<i>celkem</i>	<i>12,00</i>	<i>34,21</i>	<i>32,82</i>	<i>34,35</i>	<i>41,12</i>	
	<i>FÚ</i>	<i>-30,88</i>	<i>10,71</i>	<i>44,80</i>	<i>16,52</i>	<i>97,99</i>	
	<i>CÚ</i>	<i>42,89</i>	<i>23,50</i>	<i>-11,98</i>	<i>17,83</i>	<i>-56,87</i>	
<i>Meziroční indexy inkasa všech daní a cel (v %)</i>	<i>celkem</i>	<i>2,97</i>	<i>8,21</i>	<i>7,28</i>	<i>7,10</i>	<i>7,94</i>	
	<i>FÚ</i>	<i>-16,76</i>	<i>6,98</i>	<i>27,30</i>	<i>7,91</i>	<i>43,47</i>	
	<i>CÚ</i>	<i>19,46</i>	<i>8,93</i>	<i>-4,18</i>	<i>6,49</i>	<i>-19,44</i>	

* Bez vlastní daně u subjektů založených obcemi. ** Dobíhající inkaso SD.

V souladu s Programovým prohlášením vlády pokračoval v roce 2004 proces modernizace daňové a celní správy. Šlo především o pokračování reorganizace celní správy v souvislosti s členstvím České republiky v Evropské unii. Daňová i celní správa podobně jako v předchozích letech pokračovaly v systematické činnosti vedoucí k rozvoji oblasti mezinárodních vztahů a jejich modernizace (např. výměny informací v oblasti daně z přidané hodnoty po vstupu České republiky do Evropské unie, o činnosti směřující k automatické výměně informací v oblasti přímých daní a k rozšiřování počtu smluv o zamezení dvojího zdanění). Daňová a celní správa se rovněž soustavně snaží o zvýšení komfortu pro daňové subjekty. Cílem je zvyšování efektivnosti výběru daní a cel a dosažení stavu, kdy daňová a celní správa bude ve všech parametrech odpovídat standardům členských států Evropské unie.

Rok 2005 bude pro daňovou správu a Celní správu České republiky ve znamení doznívání dopadů vstupu České republiky na správu výběru daní a prohlubující se spolupráci daňové i celní správy se zahraničím. Zároveň intenzivně pokračuje snaha vlády o zpřehlednění daňového systému. V praxi jsou a budou realizovány dopady vyplývající z druhé etapy reformy veřejných financí, které se promítají zejména ve změnách daně z přidané hodnoty a v daních z příjmů. Cílem vlády i Ministerstva financí České republiky je, aby daňová a celní správa fungovaly profesionálně a efektivně jako služba veřejnosti.

Shrnutí

- **Celkový objem daní a cel** vybraný daňovou a celní správou vzrostl o 7,9 % (41,1 mld. Kč) na 559,1 mld. Kč, což bylo o 1,3 % více než plánovaný rozpočet. Objem všech (včetně tzv. starých) daní a odvodů vybraných daňovou správou (bez daně z příjmů právnických osob založených obcí) vzrostl o 43,4 % (97,9 mld. Kč) na 323,4 mld. Kč, skutečný evid. počet zaměstnanců poklesl o 50 na 15 560 osob a celkové výdaje vzrostly o 3,0% (0,2 mld. Kč) na 6,6 mld. Kč. Celkový objem daní a cel vybraný celní správou poklesl o 19,4 % (56,9 mld. Kč) na 235,7 mld. Kč, výsledný limit počtu zaměstnanců celní správy byl 8 463 míst.
- Zvýšení inkasa u daňové správy bylo způsobeno především **výběrem DPH při plnění z členských zemí Evropské unie** (růst inkasa o 118,4 mld. Kč), **nárůstem inkasa daně z příjmů právnických osob** (o celkem 9,6 mld. Kč) a **daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** (8,0 mld. Kč, tj. o 7,6 %). Plánované inkaso daně z příjmů fyzických osob bylo naplněno na 99,7 %, daně z příjmů právnických osob na 101,1 % (bez DPPO u subjektů založených obcemi a kraji).
- **Celkové inkaso DPH** vybrané v minulém roce FÚ a CÚ činí 184,3 mld. Kč, což je o 19,5 mld. Kč více (nárůst o 11,8 %) než ke stejnému období předchozího roku (plnění rozpočtu na 105,4 %). Nárůst inkasa DPH vznikl zejména z důvodu přesunu některých plnění ze snížené do základní sazby.
- **Celkové inkaso spotřebních daní** vybraných v roce 2003 FÚ a CÚ činí 95,8 mld. Kč. (Oproti roku 2003 je to o 11,7 mld. Kč více, tj. nárůst o 13,9 %.) Celní úřady vybraly 85,9 mld. Kč (o 44,8 mld. Kč více než v roce 2003, tj. o 109,1 %). Finanční úřady vybraly 10,0 mld. Kč (o 33,1 mld. Kč méně než v roce 2003 - jde o dobíhající inkaso za roky 2003 a předchozí). Tyto výrazné změny jsou způsobeny převodem správy vnitrostátních spotřebních daní do působnosti Celní správy ČR od 1. ledna 2004. Největší podíl (cca 70 %) z celkového výnosu spotřebních daní tvoří spotřební daň z minerálních olejů.
- **Celkový objem daňových nedoplatků vzrostl** u daňové správy o 3,6 % (3,6 mld. Kč) na 103,4 mld. Kč, u celní správy činil celkový objem nedoplatků cla a daní (bez vnitrostátních spotřebních daní) 10,7 mld. Kč a meziročně se zvýšil o 1,3 mld. Kč, tj. o 14,2 %. Objem nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní byl za rok 2004 0,5 mld. Kč. Celkový objem nedoplatků byl za celní správu 11,2 mld. Kč. Objem nedoplatků za daňovou a celní správu činil 114,6 mld. Kč (růst o 5,4 mld. Kč, tj. o 4,9 %).
- Téměř polovina těchto nedoplatků jsou **nedoplatky přihlášené do konkursu** jako pohledávky za úpadcem. **Výtěžnost z konkursu** je průměrně jen o málo vyšší než 4 % přihlášených pohledávek. Zbývající část daňových nedoplatků (subjekty, u nichž konkurs neprobíhá) je cca ze dvou třetin tvořena **nedoplatky poplatníků, kteří nemají žádný majetek** a kteří často existují již jen formálně a nevyvíjejí žádnou činnost. Daňová správa odhaduje, že z této části daňových nedoplatků lze reálně vymoci zhruba jednu třetinu.
- **Počet** osobních daňových účtů se zvýšil o 3,4 % (315 tis.) na 9,7 mil. subjektů; počet celních prohlášení se snížil v důsledku vstupu do Evropské unie z 6,6 mil. v roce 2003 na cca 3 mil v roce 2004.
- **Z místních šetření** bylo dodatečně vyměřeno celkem 1,3 mld. Kč a **z daňových kontrol** 5,4 mld. Kč; celní správa zjistila celkem 26,7 tis. případů porušení celních předpisů (zejména celní delikty a přestupky, celní dluh).
- Bylo provedeno 751 **cenových kontrolních akcí a šetření**, 200 **finančních kontrol** a 38 308 **kontrol provozování loterií a sázkových her**.

I N F O R M A C E

o činnosti daňové správy České republiky

za rok 2004

I. ÚVOD

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní do rozpočtů obcí, krajů státních fondů a Národního fondu je jednou ze základních činností daňové správy. V roce 2004 došlo ke dvěma základním legislativním změnám ovlivňujícím výši inkasa daně a to u DPH (vstup do EU k 1. 5. 2004) a u spotřebních daní (přechod správy na celní úřady od 1. 1. 2004). V oblasti převodů výnosů daní do rozpočtů oprávněným příjemcům nedošlo v roce 2004 k výrazným změnám. Celkový objem plateb došlých na FÚ v roce 2004 činil 702,5 mld. Kč. Celkový objem plateb odeslaných z FÚ (vratky daní a převody příjemcům) činil 376,3 mld. Kč. Celkový objem plateb v absolutní hodnotě v roce 2004 překročil 1 bilion Kč.

V důsledku legislativních úprav daňových zákonů v roce 2004 nedošlo k zásadním změnám ve zdaňování příjmů fyzických osob. V průběhu roku 2003 byly přijaty tři dílčí novely zákona o daních z příjmů, z nichž zásadní význam měla novela provedená zákonem č. 438/2003 Sb., která nabyla účinnosti od 1. 1. 2004. Tato novela zejména reaguje na změny v oblasti účetních předpisů, zajišťuje terminologickou provázanost s nově přijatými právními předpisy, jakož i provádí požadavky a doporučení Komise EHS, z nichž některé mají odloženou účinnost. V rámci novely je provedena celková úprava náhrady za soustavu jednoduchého účetnictví, která byla s účinností od 1. 1. 2004 zrušena novelou zákona o účetnictví. Dále se zavádí např. minimální základ daně na úrovni poloviny průměrné mzdy pro podnikatele – fyzické osoby, v rámci podpory rodin s dětmi se zvyšuje nezdánitelná část základu daně na dítě, prodlužuje se doba odpisování některých budov včetně doplnění 6. odpisové skupiny, implementují se Doporučení Komise 94/79/EC z 21. 12. 1993 o zdaňování některých příjmů plynoucích fyzickým osobám, které nejsou daňovými rezidenty. Pro pracovníky finančních úřadů zvýšila administrativní náročnost výběru daní z příjmů fyzických osob, s níž je spojená i zvýšená náročnost na provádění daňové kontroly.

V oblasti daně z příjmů právnických osob bylo v roce 2004 dosaženo historicky nejvyšší úrovně inkasa. V hodnoceném roce pokračoval příznivý trend růstu inkasa započatý v roce 1998, který z hlediska tempa růstu kulminoval v letech 2000 až 2002. Přestože se na celkovém výnosu daně podílela řada, často protisměrně působících vlivů, je z dosažené výše inkasa (106 526 mil. Kč) zřejmé, že převážily pozitivní faktory.

Nárůst daňové povinnosti a inkasa na dani z příjmů právnických osob v roce 2004 ovlivnil především celkový růst ekonomiky České republiky a příznivé výsledky hospodaření, dosažené v předchozím roce 2003 klíčovými daňovými subjekty z oborů peněžnictví, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel, výrobců součástek a komponentů pro motorová vozidla, výrobců pryžových pneumatik a vzdušnic, a výrobců tabákových výrobků a piva.

Při hodnocení práce ÚFO nelze opomenout nezměrnou a neměřitelnou práci, která byla odvedena v oblasti DPH po přijetí nového zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, neboť bylo nutné nové postupy, které přinesl vstup do EU, rozpracovat, vyložit a osvojit, a to nejen z pohledu správce daně, ale i z pohledu široké veřejnosti. Z toho důvodu byly po dobu několika měsíců provozovány na Ministerstvu financí i finančních ředitelstvích telefonní informační linky, byli školeni specialisté na finančních úřadech a byly zodpovězeny tisíce dotazů písemných a elektronických. Přijetí nového zákona vyvolalo rovněž zvýšené legislativní úsilí na zpřesnění textu zákona.

Oproti minulému zdaňovacímu období nedošlo na úseku daně z nemovitostí k legislativním změnám s významným dopadem na výši daňové povinnosti, a proto určitý nárůst předpisu daně i jejího inkasa lze přičíst především pokračující kontrolní a vyhledávací činnosti územních finančních orgánů.

Zákonem č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, byla s účinností od 1. července 2004 prolomena zákonná mlčenlivost stanovena ustanovením § 24 zákona o správě daní a poplatků vůči specializovaným policejním složkám určeným ministrem vnitra. Od tohoto data zahájil svojí činnost Útvar pro odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (pracovně „Finanční policie“) jako specializovaná složka Policie ČR. Tímto byla zahájena užší spolupráce mezi Policií ČR a Daňovou správou při odhalování a potírání daňové kriminality.

V průběhu roku 2004 byla také zajišťována legislativní činnost v oblasti organizačního uspořádání, věcné a územní působnosti územních finančních orgánů. Podle Plánu legislativních prací vlády byl připravován návrh novely zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Novela zákona o ÚFO se zaměřila zejména na řešení sladění územní působnosti ÚFO se správními obvody obcí s rozšířenou působností, obcí s pověřeným obecním úřadem i s územními obvody krajů, na dělbu kompetencí mezi územními finančními a celními orgány po převodu správy spotřebních daní na celní orgány, na řešení přechodu tzv. dělené správy na celní orgány, na promítnutí změn vyplývajících pro výkon finanční kontroly, vycházejících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, na řešení změn, vyplývajících pro činnost územních finančních orgánů z nově přijatých zákonů a z novel dalších zákonů, např. zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek a novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, na řešení sdílené kompetence se živnostenským úřadem při kontrole označení provozovny a na stanovení pravomocí ÚFO k vybírání a převádění výnosů daní, které nejsou příjmem státního rozpočtu.

Novela zákona o ÚFO byla předložena k projednání do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v listopadu 2004.

Cílovým stavem v procesu modernizace daňové správy nadále zůstává zákonem o Daňové správě České republiky vytvořit soustavu orgánů, která by vedla k posílení samostatnosti a stability daňové správy.

Nejen pro Českou republiku, ale i pro českou daňovou správu, byl vstup do Evropské unie důležitým milníkem v její novodobé historii. Příprava, která byla v posledních letech velmi intenzivní, byla ve svém důsledku zúročena přirozeným připojením České republiky k výše uvedenému společenství. Česká daňová správa musela sjednotit tuzemské daňové zákony s daňovou legislativou Evropské unie, musela se důkladně připravit na novou mezinárodní formu výměny informací, musela reagovat na trendy v oblasti komunikace s daňovou veřejností.

Ačkoliv byl vstup České republiky do Evropské unie událostí jedinečného významu, nebylo možné přerušit činnost v oblasti mezinárodní daňové spolupráce. Ta totiž umožňuje udržovat mezinárodní daňový dialog zejména v oblasti předávání zkušeností a poznatků, vztahujících se ke správě daní. V tomto ohledu česká daňová správa podporovala jak spolupráci uvnitř mezinárodních daňových organizací, tak dvoustrannou spolupráci mezi daňovými správami.

II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2004 podává **Tabulka č. 1.**

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2-sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH-daňová povinnost	274 633	271 219	-3 414	98,8
DPH-nadměrný odpočet a vrácení daně	-227 987	-229 070	-1 083	100,5
DPH-celkem	46 647	42 150	-4 497	90,4
Daně spotřební-daňová povinnost	11 532	11 734	202	101,8
Daně spotřební-vrácení daně	-1 017	-1 771	-754	174,1
Daně spotřební celkem	10 515	9 963	-552	94,8
Daň z příjmů právnických osob	106 679	106 526	-153	99,9
Daň z příjmů srážkou § 36	12 331	12 098	-233	98,1
Daň silniční	5 539	5 502	-37	99,3
Daň dědická	100	100	1	100,6
Daň darovací	752	818	66	108,7
Daň z převodu nemovitostí	8 790	9 461	672	107,6
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	25 645	24 040	-1 605	93,7
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	102 488	102 627	139	100,1
Daň z nemovitostí	4 864	4 948	84	101,0
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	5 583	5 099	-484	91,3
CELKEM NOVÉ DANĚ	329 966	323 333	-6 633	98,0
Daň z příjmů obyvatelstva	-137	29	166	-21,3
Ostatní zruš. daně	-426	90	515	-21,0
CELKEM STARÉ DANĚ	-562	119	681	-21,1
CELKEM	329 403	323 452	-5 952	98,2

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Porovnáme-li celkové inkaso daní staré a nové daňové soustavy u finančních úřadů za rok 2004 s rokem 2003 zjistíme, že došlo ke zvýšení výnosu z vybraných daní o částku zhruba 97 817 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst inkasa ve výši 43,4%. Mimořádné zvýšení inkasa v roce 2004 bylo způsobeno změnami legislativy ve vazbě na vstup ČR do EU. Do 1. 5. 2004 byla DPH vybírána hlavně celními úřady a finanční úřady každoročně vykazovaly záporné saldo ve výběru DPH v důsledku toho, že nadměrné odpočty a vratky daňovým subjektům se realizovaly z účtů FÚ. Změna v postupu výběru DPH tj. přechod prakticky celé agendy na FÚ je patrný již ve výsledcích roku 2004, kdy FÚ vykazují celkové kladné saldo inkasa DPH. Při meziročním srovnání výnosu všech daní došlo k největšímu nárůstu inkasa u daně z přidané hodnoty (o 118 360 mil. Kč), daně z příjmů právnických osob (o 9 548 mil. Kč), z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 7 974 mil. Kč) a inkasa daně z příjmů podávajících příznání (o 1 909 mil. Kč).

V roce 2004 byl na FÚ zaznamenán mimořádný pokles celkového inkasa spotřebních daní na FÚ (o 33 136 mil. Kč), což bylo způsobeno přechodem správy spotřebních daní na celní úřady od 1. 1. 2004. Za rok 2004 FÚ vykazují meziroční pokles inkasa proti předchozímu roku u daně z příjmů vybírané srážkou (o 8 527 mil. Kč).

a) Daň z příjmů právnických osob

Finanční úřady v České republice vybraly za kalendářní rok 2004 nejvyšší inkaso daně z příjmů právnických osob (106 526 mil. Kč) od zavedení nové daňové soustavy (1993). Meziroční přírůstek inkasa 2004/2003 dosáhl hodnoty 9,8%, což představuje částku 9 548 mil. Kč. Pokračoval tak příznivý trend inkasa započatý již v roce 1998, který je potvrzením příznivého vývoje ekonomiky a pozitivního efektu legislativních úprav, přijatých v roce 1998 a dále zpřesněných v roce 2001 (tvorba rezerv, operace s cennými papíry apod.), které výrazně omezily možnost legální „optimalizace“ daňové povinnosti.

Z hlediska tempa růstu inkasa lze konstatovat, že vrcholu bylo dosaženo v průběhu let 2000 až 2001, což bylo dáno především mimořádnou a neopakovatelnou obchodní transakcí (prodej vysílacích licencí v roce 2000), která měla významný dopad do inkasa kalendářního roku 2001. V průběhu let 2002, 2003 a 2004 se tempo růstu inkasa mírně zpomalilo, přičemž v roce 2004 se již částečně prostřednictvím záloh projevilo snížení sazby daně z 31% na 28% s tím, hlavní dopad na výši daňového inkasa lze očekávat v roce 2005 a v letech následujících, ve kterých dojde k dalšímu snížení sazby daně postupně až na 24% v roce 2006. I přes uvedený vliv dosáhl nárůst inkasa daně z příjmů právnických osob za kalendářní rok 2004 proti předchozím rokům, ve srovnání s ostatními druhy daňových příjmů, relativně vysoké hodnoty.

Vývoj inkasa na dani z příjmů právnických osob v letech 2000 až 2004 ukazuje **Tabulka č. 2**

Z analýzy dlouhodobého vývoje je zřejmá tendence postupného zvyšování výtěžnosti inkasa (výtěžností se rozumí poměr uhrazených a předepsaných daňových povinností za sledovaný kalendářní rok), a to i přes skutečnost, že hodnota tohoto poměrového ukazatele, dosažená v roce 2003 (v důsledku jednorázového výrazného poklesu daňových nedoplatků nastala ve sledované časové řadě situace, kdy inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo vyšší hodnoty než předepsaná daňová povinnost), nebyla zopakována. Přehled o vývoji tohoto ukazatele na dani z příjmů právnických osob za období let 2000 až 2004 poskytuje následující **Tabulka č. 2**.

Na celkový výnos daně v hodnoceném roce 2004 měla vliv řada protisměrně působících faktorů, přičemž z celkové hodnoty dosaženého inkasa je zřejmé, že převážily pozitivní vlivy, zejména vzrůstající podnikatelské aktivity a s nimi spojené příznivé výsledky hospodaření, dosažené daňovými subjekty z oborů peněžního zprostředkování, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel, výrobců součástí a komponentů pro motorová vozidla, výrobců pryžových pneumatik a vzdušnic, a výrobců tabákových výrobků a piva. Zřejmý je též rostoucí podíl zahraničního kapitálu na podnikatelských aktivitách právnických osob a s ním související velmi dobré výsledky hospodaření vykazované daňovými subjekty se zahraniční majetkovou účastí, dlouhodobý pozvolný trend zvyšování podílu stávajících podnikatelských subjektů vykazujících daňovou povinnost a zlepšující se platební disciplína daňových subjektů,

za současného postupného „očišťování“ podnikatelského prostředí od problémových subjektů. Nepříznivě na výši daňového inkasa působil zejména přetrvávající vliv uplatňování daňových ztrát nakumulovaných v minulých letech, uplatnění slev na dani u poplatníků, kterým byl poskytnut příslib investiční pobídky a nárůst daňových nedoplatků na dani z příjmů právnických oproti roku 2003 o 924 mil. Kč s tím, že dosažený pokles zaznamenaný v roce 2003 v důsledku možnosti prominutí penále a úroků v rámci jednorázové akce vyhlášené Ministerstvem financí, se nestal trvalou tendencí.

Z regionálního pohledu se na celkové hodnotě inkasa daně z příjmů právnických osob rozhodujícím způsobem podílí Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu, v jehož působnosti bylo vybráno 49,4% celorepublikového výnosu daně, přičemž nejvyšší částky daně zaplatili poplatníci z oborů peněžního zprostředkování, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu a zpracování plynů a paliv.

Tabulka č. 2 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	58 088	75 940	90 737	96 978	106 526	109,85	9 548
Předepsáno	61 248	77 008	91 069	94 272	106 679	113,16	12 407
Výtěžnost (%)	94,8	98,6	99,6	102,9	99,8	-	-

b) Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání

Inkaso daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání se v roce 2004 zvýšilo o 1 909 mil. Kč proti roku 2003. Stejně příznivý trend sledujeme i u předpisu této daně, který se zvýšil o 2 760 mil. Kč. V uvedených výsledcích inkasa a předpisu daně se odrazil růst ekonomiky přinášející i nárůst příjmů z podnikání, jakož i zlepšující se ekonomická výkonnost daňových subjektů. Zvyšuje se vykazovaný základ daně podnikajících daňových subjektů, postupně klesá procento uplatňovaných ztrát z předchozích let a daňové subjekty počínají vykazovat zisk vedoucí k růstu daňového inkasa. Na pozitivním vývoji příjmů osob podávajících daňové přiznání se dále podílí i růst obchodu po vstupu České republiky do Evropské unie a zlepšující se obchodní bilance České republiky. Dalším důvodem růstu inkasa je i skutečnost, že daňové subjekty z důvodu vyšší daňové povinnosti v roce 2003 odvádějí v roce 2004 vyšší objem záloh na daň.

V roce 2004 došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 6 246 osob. Rovněž se zvýšil i celkový objem nedoplatků na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání o 1 654 mil. Kč. Zvýšení objemu nedoplatků na dani koresponduje s růstem daňové povinnosti v roce 2004. Na celkové výši nedoplatků se i nadále podílí také dlouhotrvající konkursní řízení daňových subjektů v úpadku.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 2000 - 2004 ukazuje **Tabulka č. 3.**

Tabulka č. 3

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	16 546	18 796	21 901	22 131	24 040	108,63	1 909
Předepsáno	17 252	20 011	23 451	22 885	25 645	112,06	2 760
Výtěžnost (%)	95,9	93,9	93,4	96,7	93,7	-	-

c) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byl v roce 2004 zaznamenán nárůst inkasa o 7 974 mil. Kč, a to i přes skutečnost, že daňové subjekty stále více využívají výhod, které jim zákon o daních z příjmů poskytuje, a to zejména možnosti snížení základu daně o úroky z úvěrů ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů, o příspěvky na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění.

Vzestupný trend v inkasu je ovlivněn růstem ekonomiky České republiky a následným zvýšením mezd v podnikatelské sféře i veřejném sektoru. Dalším faktorem, který se promítá do nárůstu inkasa na této dani je růst počtu zaměstnanců a zvýšení počtu plátců daně, a to zejména v důsledku ekonomického rozvoje velkých výrobních (např. stavebních) i obchodních firem, jakož i rozvoj dopravních firem v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, jejichž platby tvoří podstatnou část inkasa této daně. Na pozitivním vývoji se dále podílí i s růstem obchodu spojená vyšší účast společností se zahraniční majetkovou účastí po vstupu České republiky do Evropské unie. Ke zvýšení inkasa přispělo také poskytování finančních příspěvků podnikatelům ze strany úřadů práce na zřízení nových pracovních míst pro zaměstnance. V neposlední řadě byl růst inkasa daně ovlivněn také dopadem legislativních změn, např. zvýšením minimální mzdy. Pro zdaňovací období roku 2004 nedošlo ke změnám daňového zákona, které by zvýšení inkasa na dani z příjmů ovlivňovaly.

Přesto, že v roce 2004 došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 1 718 osob, mírně se snížil celkový objem nedoplatků na této dani, a to o 41 mil. Kč.

Vývoj inkasa v letech 2000 - 2004 ukazuje **Tabulka č. 4**.

Tabulka č. 4

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	72 749	78 530	86 591	94 653	102 627	108,42	7 974
Předepsáno	73 097	77 415	86 070	94 251	102 488	108,74	8 237
Výtěžnost (%)	99,5	101,4	100,6	100,4	100,1	-	-

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby zahrnuje fyzické i právnické osoby. Inkaso daně vybírané srážkou se v roce 2004 snížilo oproti roku 2003 o 8 527 mil. Kč. Z toho inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou se pak v roce 2004 snížilo oproti roku 2003 o 590 mil. Kč.

U této daně je třeba vzít v úvahu, že výše inkasa je ovlivněna jednorázovými

nepravidelnými platbami a nelze tedy předpokládat stabilizovaný průběh výběru daně. Mírný pokles inkasa byl u daně z příjmů fyzických osob způsoben nižším odvodem daně u daňových subjektů podnikajících v oblasti peněžních služeb, který je způsoben především nižší srážkou daně z vyplacených úroků díky všeobecnému snižování úrokových sazeb. Negativně se na výběru daně projevilo i snížení objemu peněžních prostředků právnických osob určených k vyplácení podílů na zisku a dividend (některé daňové subjekty výplatu podílů na zisku soustředily již do 4. čtvrtletí roku 2003 nebo podíly na zisku v roce 2004 vůbec nevyplácely).

V případě daně vybírané srážkou z příjmů právnických osob pokles inkasa dosáhl objemu 7 937 mil. Kč a byl ovlivněn především legislativní změnou § 36 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, podle níž s účinností od 1. 1. 2004 nedochází k zdaňování úrokových výnosů srážkovou daní, a dále osvobozením od zdanění příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně za podmínek stanovených v § 19 zákona o daních z příjmů, navazujícím na provedenou harmonizaci právní úpravy v České republice s právem Evropské unie.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2000 až 2004 ukazuje **Tabulka č. 5**.

Tabulka č. 5 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	16 146	18 045	16 755	20 625	12 098	58,66	-8 527
Předepsáno	16 042	17 987	16 495	20 438	12 331	60,33	-8 107
Výtěžnost (%)	100,6	100,3	101,7	100,9	98,1	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	8 891	7 249	6 702	7 172	6 582	91,77	-590
Daň příjmů PO	7 255	10 796	10 053	13 453	5 516	41,00	-7 937

e) **Daň silniční**

V roce 2004 došlo k mírnému snížení inkasa u daně silniční o 206 mil. Kč (tato daň není příjmem státního rozpočtu, ale státního fondu dopravní infrastruktury). Na snížení výše daňové povinnosti silniční daně, jakož i jejího inkasa, měly vliv především přijaté legislativní změny. Novelou zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, která byla provedena zákonem č. 102/2004 Sb., došlo ke změně v ust. § 2 odst. 1 tohoto zákona, kdy předmětem daně již nejsou vozidla určená k podnikání, ale pouze vozidla používaná k podnikatelské činnosti. Silniční dani tedy podléhají vozidla pouze v těch kalendářních měsících, kdy byla skutečně používána k podnikatelské nebo samostatné výdělečné činnosti, a to bez ohledu na to, zda se jedná o vozidla zahrnutá do obchodního majetku či nikoliv. Na poklesu inkasa silniční daně se projevilo také snížení sazby daně u vozidel splňujících limity EURO 2 a EURO 3 a to za kvalitu motoru úrovně EURO 2 z 25% na 60%, při úrovni motoru EURO 3 a vyšší z 50% na 66% a dále i snížení daně u vozidel s celkovou hmotností 12 t a větší u daňových subjektů neprovozujících silniční nákladní dopravu pro cizí až o 100%. Na snížení inkasa má dále vliv i fakt, že daňové subjekty vyřazují staré nákladní automobily a nahrazují je novými, které splňují limity úrovně EURO 2 a vyšší. Daňové subjekty dále ve větší míře využívají možnosti prominutí daně silniční dle pokynu Ministerstva financí D-241.

Přehled o vývoji inkasa na dani silniční (FÚ) od roku 2000 poskytuje **Tabulka č. 6**.

Tabulka č. 6

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso FÚ	5 551	5 250	5 480	5 708	5 502	96,39	-206
Předepsáno FÚ	5 654	5 301	5 414	5 863	5 539	94,47	-324
Výtěžnost (%)	98,2	99,0	101,2	97,4	99,3	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je z hlediska příjmů rozpočtů jednou ze stěžejních daní, neboť se na daňových příjmech státního rozpočtu podílí zhruba jednou třetinou. Celkové inkaso daně z přidané hodnoty vybrané v roce 2004 činí 184 320 mil. Kč.

Z **Tabulky č. 7** je zřejmá změna trendu ve vývoji inkasa DPH na účtech vedených finančními úřady a představuje nárůst za rok 2004 ve výši 118 369 mil. Kč oproti roku 2003. Jedná se o přesun intrakomunitárních plnění do správy finančních úřadů. Tento trend se v roce 2005 bude dále prohlubovat a inkaso DPH se plně přesune na účty vedené u finančních úřadů.

Tabulka č. 7

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finanční úřady v letech 2000 až 2004							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Předepsáno	138 876	145 737	153 244	154 503	274 633	177,8	120 130
Daň. inkaso	133 138	142 810	150 121	155 180	271 219	174,8	116 039
Výtěžnost (%)	95,9	98,0	98,0	100,0	98,8	-	-
Nadměrný odpočet	-196 669	-224 925	-219 001	-231 390	-229 070	0,99	2 320
CELKEM	-63 532	-82 114	-68 880	-76 210	42 149	-	118 359

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Celkové inkaso DPH za rok 2004 oproti roku 2003 vzrostlo o 19 466 mil. Kč. Tento nárůst inkasa je bezesporu důsledkem přesunu zboží a služeb ze snížené sazby do sazby základní provedený k 1. 1. 2004 a vyšším růstem HDP taženým spotřebou domácností.

Rovněž nelze ani opomenout neměřitelnou práci správců daně, kteří od zavedení nového zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, po celou dobu do konce roku 2004 soustavně vysvětlují a informují plátce daně o správné aplikaci tohoto právního předpisu.

Rovněž podotýkáme, že vykázaný rozdíl mezi přiznanou a vyměřenou daňovou povinností za rok 2003 i 2004 není věrným obrazem činnosti finančních úřadů v této oblasti, neboť je zkreslován právě snížením vlastní daňové povinnosti, na počátku řetězce plátců, kteří se snaží získat neoprávněně nadměrné odpočty.

Správce daně se svou činností na inkasu podílí přímo, což lze vyjádřit např. výší doměrku z kontroly nebo rozdílným vyměřením (viz **Tabulka č. 8**), ale také nepřímou, neboť i provedené šetření, u kterého nebyl bezprostředně vyjádřen dopad na inkaso státního rozpočtu, plní preventivní charakter u daňového subjektu, což má za následek správně přiznávanou daňovou povinnost, která se projevuje vyšším než očekávaným inkasem DPH.

Vzhledem k principům fungování DPH není nutné posuzovat dílčí výsledky plnění

rozpočtu za jednotlivá finanční ředitelství.

Tabulka č. 8 (v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	667	*-782	-	-1 449
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	320	2 262	706,3	1 941
Dodatečně vyměřeno z kontroly	1 246	1 559	125,1	314
CELKEM dodatečně vyměřeno	1 566	3 039	136,1	**806

* Vykazovaná záporná hodnota rozdílného vyměření je způsobena snížením vlastní daňové povinnosti v jednom případě o 1 616 926 039,- Kč. Skutečným vyměřeným rozdílem za rok 2004 je pak 834 mil. Kč čemuž odpovídá index 04/03 ve výši 125,2%.

** Po promítnutí skutečného rozdílu vyměření představuje rozdíl 04-03 celkového dodatečného vyměření 3 089 mil. Kč s indexem 208,5%.

g) Daň z nemovitostí

V roce 2004 došlo k nárůstu daňové povinnosti na 4 864 mil. Kč., což je o 23 mil. Kč více než v roce 2003. To odpovídá dlouhodobému trendu vývoje daně z nemovitostí, rozdíl však není výrazný a je zřejmě především výsledkem pokračující kontrolní a vyhledávací činnosti územních finančních orgánů.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2000 poskytuje **Tabulka č. 9**.

Poměr výše inkasa daně z nemovitostí za jednotlivá finanční ředitelství přibližně odpovídá situaci v předchozích zdaňovacích obdobích. Relativně nízký výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území hlavního města Prahy i nadále potvrzuje skutečnost, že stávající způsob stanovení daně z nemovitostí dostatečně nezohledňuje atraktivitu a strategickou polohu lokality, v níž je nemovitost umístěna.

Tabulka č. 9 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	4 469	4 535	4 576	4 840	4 948	102,2	108
Předepsáno	4 475	4 604	4 640	4 841	4 864	100,4	23
Výtěžnost (%)	99,8	98,5	98,6	99,9	101,7	-	-

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Celkový výnos těchto majetkových daní dosáhl v roce 2004 částku 10,4 mld. Kč. Ve srovnání se skutečností roku 2003 vzrostlo daňové inkaso celkem o 1 606 mil. Kč, z toho u daně z převodu nemovitostí o 1 436 mil. Kč, u daně darovací o 170 mil. Kč. Výnos daně dědické se oproti roku 2003 nezměnil.

Výnos daně z převodu nemovitostí představuje tradičně a tedy i v období roku 2004 v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní dlouhodobě nejvýznamnější podíl na úrovni 91%.

Zákonem č. 420/2003 Sb., kterým se změnil zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické,

dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, došlo s účinností od 1. 1. 2004 ke změně systému vyměrování a placení daně z převodu nemovitostí, ale zároveň i ke snížení sazby této daně z 5% na 3% daně.

Je zřejmé, že změna způsobu správy daně z převodu nemovitostí v roce 2004, tj. povinnost poplatníků uhradit daň ve lhůtě pro podání daňového přiznání, zvýšení inkasa této daně již do jisté míry ovlivnila.

Vývoj inkasa daně darovací vykázal oproti roku 2003 opětovný mírný nárůst výnosu o cca 200 mil. Kč na úroveň cca 0,8 mld. Kč. Inkaso daně dědické nadále, tak jako v minulém roce, stagnuje na úrovni 100 mil. Kč vzhledem k platné právní úpravě (úplné osvobození příbuzných v řadě přímé a manželů od této daně zavedené poslanceckou novelou zákona počínaje srpnem roku 1998).

Tabulka č. 10 (v mil.Kč)

Daň dědická							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	122	112	86	100	100	100,0	0
Předepsáno	124	113	86	98	100	102,0	2
Výtěžnost (%)	98,4	99,1	100,0	102,0	100,0	-	-

Tabulka č. 11 (v mil.Kč)

Daň darovací							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	413	475	601	648	818	126,2	170
Předepsáno	453	453	566	-113	752	-665,5	865
Výtěžnost (%)	91,2	104,9	106,2	-573,5	108,7	-	-

Tabulka č. 12 (v mil.Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	5 439	5 834	7 171	8 025	9 461	117,9	1 436
Předepsáno	6 260	6 171	7 324	8 010	8 790	109,7	780
Výtěžnost (%)	86,9	94,5	97,9	100,2	107,6	-	-

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. prosinci 2004 dosáhl **103,4 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 (dále jen „nové daně“) činil **97,8 mld. Kč** (tj. **94,6%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních **staré daňové soustavy** platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **5,6 mld. Kč** (tj. **5,4%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s rokem 2003 vzrostla celková kumulovaná výše

daňových nedoplatků z 99,8 na 103,4 mld. Kč, tj. o 3,6 mld. Kč (u nových daní se zvýšila o 4,3 mld. Kč, u starých daní se snížila o 0,7 mld. Kč).

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2004 lze z dlouhodobého pohledu hodnotit jako stabilizovaný, i když oproti roku 2003 se nepodařilo pokračovat v dalším poklesu daňových nedoplatků. Stabilizovaný vývoj daňových nedoplatků je vyústěním klesajícího tempa meziročního růstu daňových nedoplatků za období let 1997 až 2004.

Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v letech 2000 až 2004, ukazuje následující **Tabulka č. 13**.

Největší objem splatných daňových nedoplatků je evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (28,1 mld. Kč, tj. 27,2% z celkového objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (20,4 mld. Kč, tj. 19,7%) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (17,3 mld. Kč, tj. 16,7%). Naopak nejnižší objem vykazují dlouhodobě finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (3,6 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Hradci Králové (6,0 mld. Kč).

Tabulka č. 13

(v mld. Kč)

Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány									
	2000	Index (%) 00/99	2001	Index (%) 01/00	2002	Index (%) 02/01	2003	Index (%) 03/02	2004	Index (%) 04/03
Staré daně	7,8	51,3%	6,9	87,4%	6,6	96,6%	6,3	95,0%	5,6	88,8%
Nové daně	91,3	110,5%	92,6	101,4%	97,1	104,9%	93,5	96,2%	97,8	104,6%
CELKEM	99,1	101,3%	99,4	100,3%	103,7	104,3%	99,8	96,2%	103,4	103,6%

Meziroční pokles daňových nedoplatků byl zaznamenán u Finančního ředitelství v Praze, Finančního ředitelství v Hradci Králové a Finančního ředitelství v Plzni. K nárůstu daňových nedoplatků došlo zejména u Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem.

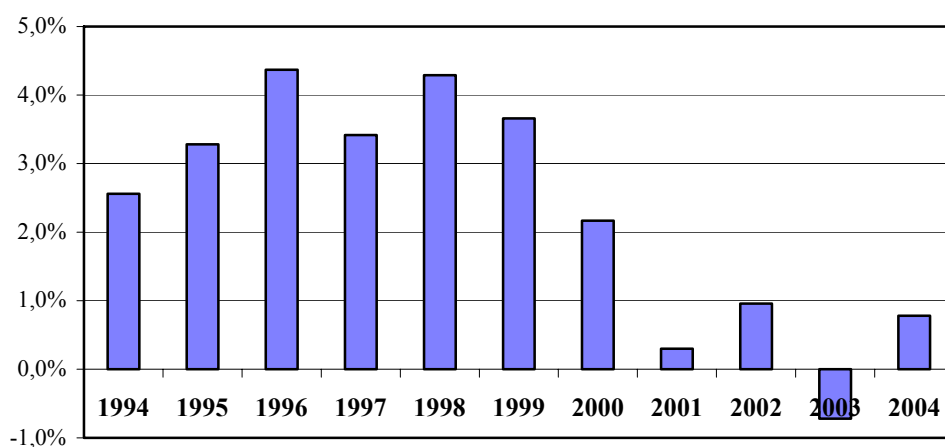
Analýza daňových nedoplatků ukazuje rozdílnost dynamiky jejich vývoje podle jednotlivých druhů příjmů, a to zejména u daní nové daňové soustavy, které se člení na daně přímé a nepřímé. Údaje za rok 2004 dokládají, že větší objem daňových nedoplatků nových daní je vykazován u přímých daní. Jejich výše dosáhla 54,9 mld. Kč, což je 53,1% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice. V porovnání s vývojem v roce 2003 vzrostl jejich objem o 1,1 mld. Kč. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní je evidována na daních z příjmů. Jejich výše dosáhla za rok 2004 částku 39,0 mld. Kč. U ostatních přímých daní (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2004 částku 15,9 mld. Kč, což je zhruba o 0,4 mld. Kč více než v minulém roce.

U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, za rok 2004 42,9 mld. Kč a proti minulému roku zde byl zaznamenán růst o 1,3 mld. Kč. Hlavní skupinu zde tvoří nedoplatky na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota dosáhla 38,9 mld. Kč. Pozitivní vývoj byl zaznamenán u spotřebních daní, kde meziroční objem daňových nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů klesl z 4,2 mld. Kč na cca 4 mld. Kč za rok 2004.

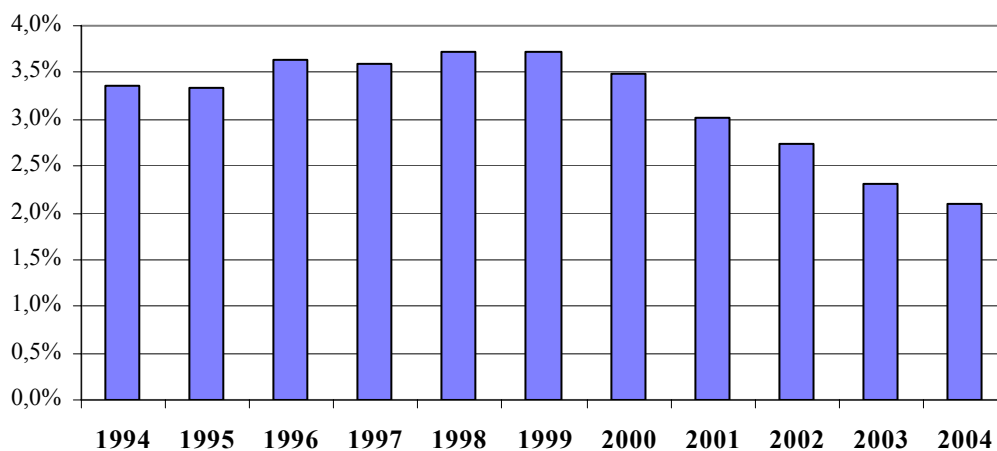
Trendy ve vývoji daňových nedoplatků ukazuje následující **Graf č. 1**, z kterého je za poslední období patrný pozitivní trend vývoje relativní váhy daňových nedoplatků.

Za posledních pět let se výše daňových nedoplatků v působnosti ÚFO ustálila na hranici cca sta miliard korun. Od roku 2000 se snížil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu daní vybraných v příslušném roce z 3,7% v roce 1999 na 0,3% v roce 2001 a 1,0% v roce 2002. V roce 2002 došlo k mírnému nárůstu tohoto podílu z důvodu nedoplatků u firem postižených povodněmi. V roce 2003 se podařilo snížit výši daňových nedoplatků v působnosti ÚFO o cca 3,6 mld. Kč na 93,5 mld. Kč, v důsledku čehož došlo poprvé v historii české daňové správy k meziročnímu poklesu daňových nedoplatků k ročnímu inkasu daní o 0,7%. V roce 2004 činil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu vybraných daní 0,8%.

Graf č. 1:
Podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na ročním inkasu daní

Graf č. 2:
Podíl daňových nedoplatků na kumulativním inkasu daní

Tabulka č. 14

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Kumulativní objem daňových nedoplatků				
	2000	2001	2002	2003	2004
Daň z přidané hodnoty	36 974	37 610	38 736	37 428	38 876
Daně spotřební	7 728	4 976	4 955	4 175	4 003
Daň z příjmů právnických osob	18 655	19 668	21 231	18 322	19 246
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	316	361	378	333	371
Daň silniční	701	773	874	929	999
Daň dědická	12	12	13	12	11
Daň darovací	1 106	1 088	1 056	304	323
Daň z převodu nemovitostí	4 565	4 860	5 074	5 070	5 015
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	6 496	6 978	6 667	7 917	8 351
Daň z obrátu	1 497	1 332	1 087	896	828
Odvod ze zisku	1 042	805	747	684	670
Odvod z objemu mezd	1 730	1 563	991	884	877
Důchodová daň	1 535	1 454	1 246	483	381
Daň z objemu mezd	234	181	123	55	48
Ostatní zrušené daně do rozp. rep.	532		1 318	2 257	2 060
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	8 425	9 893	11 592	12 333	13 987
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	5 221	5 218	5 323	5 428	5 387
Daň z nemovitostí	1 074	1 150	1 216	1 221	1 194
Daň z příjmů obyvatelstva	706	651	660	618	451
Ostatní zrušené daně do míst. rozp.	567	867	449	413	272
CELKEM	99 116	99 439	103 736	99 762	103 351
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	1 262	323	4 297	-3 974	3 591

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Vývoj na úseku zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní zajišťovacím příkazem a uplatněním zástavního práva dokumentují údaje v **Tabulce č. 15**.

Tabulka č. 15

Zákon č. 337/1992 Sb. Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004
Zajištění dle § 71					
počet rozhodnutí	411	343	295	249	120
částka (v mil. Kč)	909	1 243	762	664	282
Zástavní právo dle § 72					
počet rozhodnutí	15 231	8 951	9 391	7 221	9 894
částka (v mil. Kč)	12 795	9 814	7 702	5 735	6 953

Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

U zajištění daně podle § 71 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daně a poplatků“), došlo v porovnání s minulým rokem k dalšímu poklesu uplatnění tohoto institutu. Počet případů vydaných zajišťovacích příkazů poklesl o 129 případů a objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně se snížil o **382 mil. Kč**. Za poslední tři roky poklesl objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně celkem o 961 mil. Kč. Rovněž v uplatňování institutu zajištění daňových pohledávek zástavním právem podle § 72 zákona o správě daní a poplatků došlo v posledních letech k poklesu, nejvýrazněji v roce 2001 a v roce 2003. V roce 2004 byl zaznamenán mírný nárůst jak v počtu případů vydaných rozhodnutí, tak i v objemu zajištění daňových pohledávek zástavním právem. Ve srovnání s minulým rokem se počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva zvýšil v roce 2004 o **2 673 případy** a v uvedeném období vzrostl i objem daňových pohledávek zajištěných zástavním právem, celkem o **1 218 mil. Kč**. Trend vývoje v zajištění daňových pohledávek zástavním právem v období let 2001 až 2004 ukazují následující údaje vyjadřující meziroční srovnání s předchozím rokem - v roce 2001 se jejich objem snížil o **2 981 mil. Kč** (index 2001/2002 = 0,767), v roce 2002 o **2 112 mil. Kč** (index 2002/2001 = 0,785) a v roce 2003 o **1 967 mil. Kč** (index 2003/2002 = 0,744). V roce 2004 byl pokles zastaven, avšak dosažený počet vydaných rozhodnutí a i objem daňových pohledávek zajištěných zástavním právem byl stále podstatně nižší než tomu bylo v roce 2000 a v předchozích letech.

Stejně jako v minulém roce bylo řízení o zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně ztěžováno uplatněním většího počtu podaných odvolání proti vydaným zajišťovacím příkazům. Poměrně často se musí správci daní zabývat případy, kdy po vydání zajišťovacího příkazu nebyla daňovým subjektem uhrazena jistina dobrovolně a je nutno přistoupit k řízení o vymáhání neuhrazené platební povinnosti (tzv. zajišťovací exekuce) postupem podle § 73 zákona o správě daní a poplatků. Některé územní finanční orgány namítají, že zákon o správě daní a poplatků dosud dostatečně neupravuje postup správce daně v případech, kdy dojde v průběhu zajišťovací exekuce k vyměření daně, přičemž ani vyměřená daňová povinnost nebyla v době její splatnosti uhrazena dobrovolně. V těchto případech je pak nutné, aby správce daně přistoupil k vymáhání daňového nedoplatku v rámci tzv. uhrazovací exekuce. Stávající právní úprava v zákoně o správě daní a poplatků tento procesní postup upravuje pouze obecně a při přechodu ze zajišťovací do uhrazovací exekuce musí správce daně vycházet jak ze změny exekučního titulu, tak i ze změny rozsahu exekuce a vztahu účinnosti zajišťovacího příkazu a vykonatelnosti příslušného rozhodnutí o vyměření daně. Uvedená problematika byla z hlediska objasnění metodického postupu správce daně v daném případě opakovaně předmětem porad ministerstva financí s metodiky finančních ředitelství i seminářů vedených s pracovníky finančních úřadů.

Na rozsah uplatnění institutu zástavního práva podle § 72 zákona o správě daní a poplatků dopadá negativně nepřímá novela zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, provedená s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb. Na straně finančních úřadů došlo v důsledku této úpravy k výraznějšímu oslabení jejich procesního postavení v pozici zástavního věřitele. Oproti dřívější úpravě institutu zákonného zástavního práva je zásadní změna v tom, že vznik zástavního práva k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství je podmíněn nabytím právní moci rozhodnutí o zřízení zástavního práva vydaného správcem daně a nikoliv, jako tomu bylo dříve, již dnem doručení rozhodnutí, kterým bylo daňovému subjektu uloženo peněžité plnění či dnem splatnosti zálohy na daň. Proti rozhodnutím finančních úřadů o vzniku zástavního práva mohou daňoví dlužníci podat ve lhůtě třiceti dnů ode dne, jež následuje po jeho doručení, odvolání. Této lhůty využívají dlužníci v mnoha případech k provedení úkonů, směřujících ke změně vlastnických práv, a to zejména k nemovitostem, které jsou předmětem zástavy (např. zatížením zástavy dlouhodobým pronájmem, věcným břemenem, realizací prodeje

s cílem zmaření následné daňové exekuce). Podání odpůrcí žaloby u soudu podle § 42a občanského zákoníku je rovněž velmi málo účinné, neboť soudy tyto případy vyřizují zdlouhavě a obvykle s menší úspěšností. Takto je správce daně značně znevýhodněn oproti např. soudu, který zástavní právo k nemovitosti nařizuje výkonem rozhodnutí, které je pak účinné prakticky ode dne podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva. Stejně tak se finanční úřady dostávají do nepříznivého postavení při zapsání pořadí uplatněných zástavních práv, neboť většina majetku, který lze postihnout zástavním právem (nemovitosti, dopravní prostředky, pohledávky apod.), je již zastavena ve prospěch bank, právnických nebo fyzických osob, které si svoji pozici zajišťují smluvním zástavním právem již při zahájení obchodních styků apod. Řešení spatřují územní finanční orgány v přehodnocení stávající právní úpravy institutu zástavního práva v tom smyslu, aby účinky vzniku zástavního práva zřízeného na základě rozhodnutí správce daně mohly nastat již dnem jeho doručení, popř. navrhují vrátit se k původní úpravě daňového zákonného zástavního práva.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Podle ustanovení § 62 ZSDP zajišťují územní finanční orgány evidenci daňových a platebních povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících daňových přeplatků a nedoplatků.

Hodnocení efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků z titulu neuhrazených povinností za rok 2004 a za předchozí roky vychází z údajů zpracovaných územními finančními orgány v rámci automatizovaného daňového informačního systému (dále jen „ADIS“), s využitím úlohy ADIS „DAD exe – Obecná správa daní – vymáhání“, která umožňuje zajistit automatizované zpracování statistických údajů na úrovni finančních úřadů, jejich přenos na Ministerstvo financí a zpracování souhrnných statistických přehledů podle vybraných ukazatelů z oblasti vymáhání daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice.

Agregované údaje, které umožňují z dlouhodobějšího pohledu (období let 2000 až 2004) posoudit vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou uvedeny v **Tabulce č. 16**.

Údaje v tabulce ukazují, že v období let 2000 až 2004 se každoročně zvyšoval objem daňových nedoplatků **ve vymáhání**. Nejvyšší dynamiky meziročního růstu vymáhaných daňových nedoplatků bylo dosaženo v roce 2000 (o **7,7 mld. Kč**) a v roce 2004 (o **10,2 mld. Kč**). Naopak k jeho zpomalení došlo zejména v roce 2002, kdy objem vymáhaných daňových nedoplatků vzrostl oproti předchozímu roku o 2,3 mld. Kč. K 31. 12. 2004 vymáhaly územní finanční orgány téměř **64,4 mld. Kč** daňových nedoplatků (tj. 62,3% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány). Meziročně vzrostl tento objem o **10,2 mld. Kč**. Vyšší aktivita finančních úřadů při vymáhání daňových nedoplatků je patrná z porovnání podílu vymáhaných pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků v posledních letech (v roce 2001 činil 46,5%, v roce 2002 46,7%, v roce 2003 54,3% a v roce 2004 již dosáhl 62,3%).

Celková částka **vymožených** daňových nedoplatků za rok 2004 se v porovnání s předchozím rokem mírně zvýšila o 113 mil. Kč a dosáhla skoro **4,1 mld. Kč**. Nicméně dynamika meziročního růstu vymožených daňových nedoplatků a stejně tak i podíl vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků vykazují v tomto případě podstatně nižší hodnoty (v roce 2002 činil tento podíl 7,9%, v roce 2003 se snížil na 7,3% a v roce 2004 poklesl na 6,3%). Dosahované objemy vymožených daňových nedoplatků

v posledních letech ukazují, že i přes vynaložené úsilí při zajišťování výkonu správy daní v této oblasti, jak při výkonu daňových exekucí prováděných finančními úřady, tak při uplatňování těchto pohledávek u soudů, soudních exekutorů nebo v řízeních o konkursu a vyrovnání se územním finančním orgánům nedaří dosáhnout dlouhodoběji výraznějšího zvýšení objemu vymožených daňových nedoplatků. Na straně územních finančních orgánů lze rezervy hledat především v poměrně vysokém objemu daňových nedoplatků, které byly sice předány k vymáhání, avšak z různých příčin u nich nedošlo ve sledovaném období k zahájení vymáhání.

Tabulka č. 16^{*)}

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2000	138 919	40,860	96 365	4,482
2001	195 548	46,219	134 622	6,716
2002	223 015	48,489	169 054	3,827
2003 ^{**)}	1 234 535	54,164	349 375	3,960
2004 ^{**)}	1 434 436	64,385	376 258	4,073

^{*)} Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993;

^{**)} Vyšší počet případů (údaje za rok 2003 a 2004) je ovlivněn změnou metodiky jejich vykazování v souvislosti se zavedením nového plně automatizovaného systému zpracování dat v oblasti vymáhání. u evidovaných daňových nedoplatků ve vymáhání je počet případů dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 a ve stejném období roku 2004 k úhradě

Podrobnější přehled o daňových nedoplatcích ve vymáhání a o daňových nedoplatcích vymožených evidovaných za daňovou správu České republiky k 31. 12. 2004, v členění podle jednotlivých druhů příjmů, i v členění za daně a příslušenství daní, ukazuje sestava uvedená v **Tabulce č. 17**

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. 1. 1993 (k 31. 12. 2004 vymáháno **61 904 mil. Kč**, tj. **96,1%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **4 044 mil. Kč**, tj. **99,3%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). Objem vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků na daních **staré daňové soustavy** platné do 31. 12. 1992 vykazuje výrazně nižší hodnoty (k 31. 12. 2004 vymáháno **2 482 mil. Kč**, tj. **3,8%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **28,6 mil. Kč**, tj. **0,7%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). U daní „staré“ daňové soustavy je tento stav více méně srovnatelný s dlouhodobým trendem jejich postupného poklesu, který je zejména v posledních letech ovlivněn vyšším odpisováním nedoplatků pro nedobytnost ve smyslu ustanovení § 66 ZSDP. Značně malý podíl vymožených daňových nedoplatků na daních „staré“ daňové soustavy potvrzuje nízkou efektivitu jejich vymáhání v roce 2004, stejně jako tomu bylo v uplynulých letech. Tento stav je ovlivněn i tím, že poměrně velká část těchto daňových nedoplatků je nedobytná nebo je dobytná jen zčásti.

Tabulka č. 17

(k 31. 12. 2004)

Druh příjmu	Daňové nedoplatky			
	ve vymáhání ke sledovanému dni		vymožené od počátku roku do sledovaného dne	
	Počet případů	Částka (v tis.Kč)	Počet případů	Částka (v tis.Kč)
Daň z přidané hodnoty	403 933	26 354 230	71 957	1 900 329
Daň	221 655	18 741 220	44 386	1 683 767
Příslušenství	182 278	7 613 010	27 571	216 562
Daně spotřební	2 958	2 970 711	386	35 448
Daň	1 665	1 984 705	279	34 559
Příslušenství	1 293	986 006	107	889
Daň z příjmů PO	28 136	11 590 679	4 671	342 255
Daň	14 755	7 974 717	2 935	285 270
Příslušenství	13 381	3 615 961	1 736	56 985
Daň z příjmů FO–pod. př.	136 349	9 255 164	52 230	543 048
Daň	69 325	6 765 141	30 510	423 796
Příslušenství	67 024	2 490 023	21 720	119 252
Daň z příjmů FO–záv. čin.	202 060	3 084 700	41 834	310 081
Daň	164 897	1 811 500	34 868	230 950
Příslušenství	37 163	1 273 201	6 966	79 131
Daň z příjmů zvl. saz. § 36	26 684	166 756	3 533	7 320
Daň	21 464	114 869	2 834	4 993
Příslušenství	5 220	51 887	699	2 326
Daň z nemovitostí	142 074	692 899	54 502	101 618
Daň	105 371	500 627	42 744	90 362
Příslušenství	36 703	192 272	11 758	11 256
Daň děd., dar. a z přev. nem.	61 195	3 477 147	31 983	511 561
Daň	33 561	2 731 910	19 241	459 009
Příslušenství	27 634	745 236	12 742	52 552
Daň silniční	114 701	713 913	33 304	117 670
Daň	67 091	442 163	17 061	89 683
Příslušenství	47 610	271 750	16 243	27 986
Ostat. příj., odvody a popl.	307 138	3 597 441	80 357	174 955
Daň	303 724	2 510 820	80 042	165 938
Příslušenství	3 414	1 086 622	315	9 017
Celkem daně platné od 1. 1. 1993	1 425 228	61 903 641	374 757	4 044 284
Daň	1 003 508	43 577 673	274 900	3 468 329
Příslušenství	421 720	18 325 968	99 857	575 955
Daně platné do 31. 12. 1992	9 208	2 481 634	1 501	28 630
Daň	4 783	1 664 823	828	20 134
Příslušenství	4 425	816 811	673	8 496
CELKEM daně	1 434 436	64 385 275	376 258	4 072 914
Daň	1 008 291	45 242 496	275 728	3 488 462
Příslušenství	426 145	19 142 779	100 530	584 452

Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních „nové“ daňové soustavy je vykazován u **daně z přidané hodnoty** (k 31. 12. 2004 vymáháno **26 354 mil. Kč**, tj. **40,9%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **1 900 mil. Kč**, tj. **46,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období). Vyšší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 31. 12. 2004 evidován i u **daní z příjmů**. V souhrnu činila jejich výše **24 097 mil. Kč**, tj. **37,4%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. Za rok 2004 bylo u těchto daní vymoženo **860,4 mil. Kč** daňových nedoplatků, tj. **21,1%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období. Relativně vyšší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků (i z hlediska vztahu k výši daňových nedoplatků evidovaných na těchto daních, která činila v roce 2004 částku 5 349 mil. Kč) je evidován u **daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí**. Na těchto daních bylo k 31. 12. 2004 vymáháno **3 447 mil. Kč**, tj. **5,4%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a za rok 2004 vymoženo **512 mil. Kč**, tj. **12,5%**. Nejméně příznivý stav je u **spotřebních daní**, kde bylo k 31. 12. 2004 vymáháno **2 971 mil. Kč** daňových nedoplatků, tj. **4,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány ve vymáhání. U těchto daní byl zaznamenán rovněž nízký objem vymožených daňových nedoplatků. Za rok 2004 činil **35,4 mil. Kč**, tj. pouze **0,8%** z celkové výše vymožených daňových nedoplatků za sledované období.

Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání jich bylo k 31. 12. 2004 evidováno na daních **45 242 mil. Kč**, tj. **70,3%**. Na příslušenství daní jich bylo evidováno **19 143 mil. Kč**, tj. **29,7%** (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Údaje ve shora uvedené **Tabulce č. 17** (zejména při porovnání vztahu výše nedoplatků ve vymáhání k počtu případů), ale i dřívější analýzy ukazují, že územní finanční orgány jsou dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje spíše v řádu do 1 mil. Kč. Nedoplatky, jejichž výše se pohybuje v řádu 10 mil. Kč a výše, jsou buď z větší části nedobytné nebo jsou vymahatelné pouze částečně. Podle analýz stavu nedobytných daňových nedoplatků, provedených v letošním i minulém roce ministerstvem financí za aktivní účasti územních finančních orgánů, představuje kvalifikovaný odhad nedobytných daňových nedoplatků částku cca ve výši **62 mld. Kč**, tj. **60,2%** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány k 31. 12. 2004. Na daních „staré“ daňové soustavy je jich nedobytných téměř 90%. Z hlediska právních příčin nedobytnosti se rozhodující objem nedobytných daňových nedoplatků (**18,3 mld. Kč**, tj. **17,8%** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných za rok 2004) vztahuje k důvodu **zániku daňového subjektu** bez právního nástupce a ručitele a k důvodu **nemajetnosti** daňového dlužníka a následné nemožnosti postižení majetku daňovou exekucí, soudním výkonem rozhodnutí nebo přihlášením pohledávky do řízení o konkursu a vyrovnání.

3. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Počtem daňových subjektů se v tomto případě rozumí počet tzv. osobních daňových účtů (ODÚ), které vede příslušný správce daně každému poplatníkovi nebo plátcovi daně, a to samostatně pro jednotlivé druhy příjmů (daní). To znamená, že jeden poplatník nebo plátců daně může mít několik ODÚ podle toho, kolik druhů daňových přiznání, hlášení, případně jiných podkladů nezbytných pro stanovení daně je povinen ve sledovaném období podat.

Tabulka č. 19 porovnává počty daňových subjektů v letech 2000 až 2004 v členění podle jednotlivých daní.

Tabulka č. 18

Počet	2000	2001	2002	2003	2004
Daňových subjektů	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667	9 694 512
Zaměstnanců ÚFO	14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Daňových subjektů na zaměstnance	546	551	572	598	623

Tabulka č. 19

Druh příjmu	Počet daňových subjektů					Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
	2000	2001	2002	2003	2004		
Daň z přidané hodnoty	421 619	432 282	433 837	434 882	446 340	103	11 458
Daně spotřební	6 643	4 824	4 858	4 642	1 457	31	-3 185
Daň z příjmů PO	280 399	305 517	321 487	340 818	359 178	105	18 360
Daň z příjmů FO podávajících příznání	2 514 470	2 685 938	2 877 730	3 054 220	3 202 921	105	148 701
Daň z příjmů FO -závislá činnost	527 441	555 015	577 916	603 736	628 467	104	24 731
Daň z příjmů -zvláštní sazba (§ 36)	365 158	387 657	409 328	435 248	458 006	105	22 758
Daň z nemovitostí	2 557 765	2 884 033	2 954 761	3 047 547	3 122 608	102	75 061
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí.	465 741	442 190	439 852	445 078	424 158	95	-20 920
Daň silniční	868 783	921 492	970 825	1 013 496	1 051 377	104	37 881
CELKEM	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667	9 694 512	103	314 845

4. INTEGRACE INFORMACÍ A VYHLEDÁVACÍ ČINNOST, MÍSTNÍ ŠETŘENÍ, VYTÝKACÍ ŘÍZENÍ, DAŇOVÁ KONTROLA A PODNĚTY PŘEDANÉ ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

a) Integrace informací a vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je součástí správy daní a řídí se ustanoveními § 2 a § 36 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Do roku 2003 nebyla vyhledávací činnost samostatně metodicky řízena. V období let 2003 a zejména 2004 však dochází v rámci snahy o zefektivnění správy daní o specializaci vybraných zaměstnanců na všech finančních ředitelstvích a některých finančních úřadech. Požadavek na specializaci vyhledávací činnosti a s tím spojené metodické řízení a koordinace činnosti vyplynul z realizace plnění úkolů daňové politiky Ministerstva financí, zaměřených do oblasti zefektivnění a zkvalitnění výběru daní.

Dodatkem č. 1 k rozhodnutí č. 4/2003 ministra financí ze dne 29. dubna 2004 byla dočasná působnost samostatného oddělení 406 – Integrace informací, které tuto činnost

zastřešuje, změněna na dobu neurčitou. Oddělení je koordinační a metodické místo s celorepublikovou působností pro řízení vyhledávací činnosti v územních finančních orgánech a pro spolupráci s orgány činnými v trestním řízení (OČTŘ). Tuto změnu si vyžádala potřeba usměrňování spolupráce s nově vzniklými specializovanými policejními složkami určenými ministrem vnitra (Útvaru pro odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality – pracovně: finanční policie a Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality), vůči kterým je prolomena zákonná mlčenlivost v ustanovení § 24 odst. 5 písm. f) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhledávání a analýza regionálních i celostátních skutkově a právně komplikovaných ekonomických a právních vazeb ve věcech zamezení daňových úniků je širokospektrální proces, založený na získávání, vyhodnocování a analýze informací, které se promítají do časově a věcně řízeného taktického postupu v jednotlivých řízeních (daňovém a trestním), za úzké spolupráce a součinnosti jednotlivých správců daní (daňové a celní správy) a orgánů činných v trestním řízení.

Při vyhledávací činnosti a to v úrovni jak celostátní, tak i regionální se využívají sdělení a oznámení, přijatá či postoupená z jiných oddělení FŘ a FÚ, ale i od jiných státních orgánů, kterými jsou zejména Policie ČR, Celní správa, Živnostenské úřady, Úřady práce, soudy, apod. a dále od fyzických a právnických osob. Tyto jsou následně doplněny údaji získanými vyhledávací činností z dostupných databází.

Dopad výsledků a zjištění učiněných v rámci vyhledávací činnosti nelze přesně číselně vyhodnotit, neboť tyto se promítají až do konkrétních výsledků jednotlivých daňových řízení s konkrétním daňovým subjektem. Pozitivní dopad je patrný zejména do způsobu vedení navazujících řízení užším zaměřením a zkrácením řízení, zlepšením spolupráce jak mezi jednotlivými správci daně a jejich odděleními, tak i spolupracujícími státními orgány, zejména orgány činnými v trestním řízení. Nezanedbatelným, i když přímo číselně neohodnotitelným přínosem jsou i výsledky v oblasti prevence. Výsledky jsou pak zřejmější ve dvou oblastech a to ve snížení počtu daňových kontrol bez doměrku a nárůstu částky doměřené daně.

b) Místní šetření

Místní šetření, jako jeden z procesních úkonů v daňovém řízení, je upraveno ustanovením § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Místní šetření je správce daně oprávněn provádět v souvislosti s daňovým řízením jak u subjektu daně, tak i u jiných osob. Místní šetření jsou na finančních úřadech prováděna pracovníky všech oddělení finančních úřadů, v největší míře pracovníky kontrolních oddělení.

V roce 2004 provedly finanční úřady 112 194 místní šetření. V tomto údaji je každé místní šetření započteno jen jednou, i kdyby se případně týkalo více kontrolovaných roků. Z **Tabulky č. 20** vyplývá, že největší počet místních šetření byl proveden za účelem ověření nároku na nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty. Přehled o počtu uskutečněných místních šetření v roce 2004 poskytuje **Tabulka č. 20**

Tabulka č. 20

Druh příjmu	Počet místních šetření		Doměřeno z místních šetření 2004 (v Kč)
	2003	2004	
Daň z přidané hodnoty	56 041	57 282	1 068 772 290
Daně spotřební	4 702	793	56 825 422
Daň z příjmů PO	10 525	9 237	129 433 204
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	24 813	24 594	30 283 561
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4 933	4 801	43 983 666
Daň z příjmů - zvl. sazba (§36)	718	690	1 891 898
Daň z nemovitostí	5 796	6 520	1 055 951
Daň dědická darovací a z přev. nem.	4 631	5 092	4 236 447
Daň silniční	3 291	3 185	641 850
CELKEM	115 450	112 194	1 337 124 289

c) Vytýkací řízení

Vytýkací řízení je upraveno v § 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Vytýkacím řízením se odstraňují pochybnosti správce daně o správnosti, úplnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů uvedených v daňovém přiznání. Jedná se o stěžejní úkon správce daně před samotným vyměřením daňové povinnosti. **Tabulka č 21** ukazuje výsledky vytýkacích řízení v roce 2004 .

Tabulka č. 21

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku vytýkacího řízení (v tis.Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	44 959	14 860	634 686	-994 079	0
z příjmů PO	7 528	1 477	119 209	0	-601 599
z příjmů FO	34 964	9 536	132 091	0	-90 152
CELKEM	87 451	25 873	885 986	-994 079	-691 751

d) Daňová kontrola

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Při daňové kontrole pracovník správce daně zjišťuje nebo prověřuje daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu.

V roce 2004 ukončily finanční úřady **119 428** daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených daňových kontrol bylo na daních doměřeno celkem **5 403 mil. Kč**. Číselné údaje dokládají, že oproti minulému období se zvýšila efektivita provádění daňových kontrol. Celková částka doměřených daní se v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 **zvýšila o 490 mil. Kč**.

Mezi výsledky kontrolní činnosti je třeba dále uvést, že ztráta vykázaná u daně

z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob byla v roce 2004 snížena celkem o **5 426 mil. Kč**. Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2004 ukazuje následující **Tabulka č. 22**:

Tabulka č. 22

Druh příjmu	Počet kontrol		Doměřeno z kontrol 2004 (v Kč)
	2003	2004	
Daň z přidané hodnoty	25 972	23 568	1 456 848 601
Daně spotřební	1 105	451	205 645 140
Daň z příjmů PO	15 318	14 154	2 299 487 008
Daň z příjmů FO-podáv. příznání	30 460	27 686	1 146 925 926
Daň z příjmů FO-závislá činnost	21 380	20 203	242 810 811
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	7 590	6 310	20 162 011
Daň z nemovitostí	9 152	8 893	12 988 625
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	20	38	26 000
Daň silniční	20 559	18 125	17 722 827
CELKEM	131 556	119 428	5 402 616 949

Daňová kontrola se zaměřuje zejména na významné plátce a poplatníky, na daňové subjekty, u nichž nebyla dosud provedena kontrola a na daňové subjekty, u nichž je možno podle poznatků správce daně předpokládat možnost daňových úniků. Správci daně v roce 2004 věnovali pozornost zejména přípravě na daňovou kontrolu, včetně analytické činnosti a systémovému výběru daňových subjektů ke kontrole.

Obdobně jako v předcházejících letech se vyskytují faktory, které negativně ovlivňují efektivitu kontrolní činnosti. Jedním z nich je neúměrné a úmyslné prodlužování doby trvání daňové kontroly ze strany daňových subjektů a zejména jejich zástupců z řad daňových poradců, a to z různých důvodů (např. zahraniční služební cesty, přebírání písemností v poslední den úložní lhůty, nemoc, dovolená, opakované žádosti o prodloužení lhůty pro splnění požadované povinnosti a opakované podávání námitek). Ukončení daňové kontroly komplikují případy, kdy se daňové subjekty snaží na poslední chvíli zvrátit výsledek daňové kontroly. V této souvislosti žádají lhůtu pro vyjádření ke skutečnostem zjištěným ve zprávě o daňové kontrole a zpravidla navrhují provedení nových doplňujících důkazních prostředků. Proces daňové kontroly nepříznivě ovlivňují časté změny v právních předpisech, a to jak v oblasti daňové, tak v oblasti nedaňové.

Zhodnocení činnosti oddělení specializovaných daňových kontrol

Činnost oddělení specializovaných daňových kontrol byla v roce 2004 zaměřena převážně na provádění daňových kontrol u ekonomicky a personálně propojených subjektů a dále u velkých daňových subjektů. Celkem bylo doměřeno **1 085 mil. Kč**.

e) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Většina podnětů předávaných orgánům činným v trestním řízení se týká trestného činu zkrácení nebo neodvedení daně. Jde o podněty, které se týkají např. neodvádění sražených záloh daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, falšování daňových dokladů, neoprávněného uplatňování nadměrných odpočtů DPH odvozovaných

od fiktivních hospodářských operací, vystavování daňových dokladů neplátcem DPH apod.

Z údajů uvedených v **Tabulce č. 23** je i v roce 2004 patrná meziroční stagnace počtu případů a pokles částky.

Tabulka č. 23

Ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2003	2004	2003	2004
trestného činu zkrácení daně	1 383	1 312	2 485	1 558
jiného trestného činu	255	185	82	46
CELKEM	1 638	1 497	2 567	1 604

5. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) **Posečkání daně a povolení splátek**

Základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách, za rok 2004 poskytuje následující **Tabulka č. 24**.

Tabulka č. 24

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2004		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	6 755,1	3 148,5
Daň spotřební	472,3	78,7
Daň z příjmů právnických osob	4 651,6	859,0
Daň z příjmů srážkou § 36	61,6	14,7
Daň silniční	60,2	17,2
Daň dědická	9,8	1,4
Daň darovací	269,0	86,3
Daň z převodu nemovitostí	1 275,7	474,0
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	2 318,0	669,5
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	344,6	107,5
Daň z nemovitostí	83,3	29,3
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	11 591,6	2 719,1
CELKEM NOVÉ DANĚ	27 892,9	8 205,3
Daň z příjmů obyvatelstva	33,7	28,8
Ostatní zrušené daně	194,3	187,8
CELKEM STARÉ DANĚ	228,0	216,6
CELKEM	28 120,9	8 421,9

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

b) **Příslušenství daně**

Příslušenstvím daně se rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky

a pokuty. Z toho nejvýznamnější složku představuje penále. Penále je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Zvýšení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Úrok se ukládá za dobu posečkání s placením. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 25 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2004. Nejvyšší položku představuje penále z prodlení při placení daní, které činilo celkem 13 541,1 mil. Kč.

Tabulka č. 25 (v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2004						
Druh příjmu	CELKEM	Exekuční náklady	Pokuty	Zvýšení daně	Úrok	Penále
Daň z přidané hodnoty	3 485,0	0,0	0,1	13,06	153	3 318,8
Daň spotřební	96,2	0,0	0,0	-3,37	1	98,4
Daň z příjmů právnických osob	2 383,6	0,0	0,0	1,80	14	2 368,3
Daň z příjmů srážkou § 36	49,3	0,0	0,0	0,00	0	49,2
Daň silniční	220,0	0,0	0,0	4,47	0	215,3
Daň dědická	1,8	0,0	0,0	0,27	0	1,5
Daň darovací	18,5	0,0	0,0	1,87	0	16,2
Daň z převodu nemovitostí	450,8	0,0	0,0	34,86	6	410,0
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1 827,3	0,0	0,0	6,00	11	1 810,5
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	614,3	0,0	0,0	0,0	1,3	613,0
Daň z nemovitostí	84,8	0,0	0,0	1,9	0,5	82,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	4 643,2	114,6	13,4	0,0	30,9	4 484,3
CELKEM NOVÉ DANĚ	13 874,8	114,6	13,5	60,8	218,1	13 467,8
Daň z příjmů obyvatelstva	25,5	0,0	0,0	-0,10	0	25,5
Ostatní zrušené daně	47,8	0,0	0,0	0,12	0	47,7
CELKEM STARÉ DANĚ	73,3	0,0	0,0	0,03	0	73,2
CELKEM	13 948,2	114,6	13,5	60,84	218	13 541,1

Podle údajů uvedených v **Tabulce č. 26** bylo za rok 2004 evidováno prominutí příslušenství daně v celkové výši cca 4 862,8 mil. Kč. To představuje zhruba 34,8% z příslušenství daně předepsaného za stejné období. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 26

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně (za r. 2004)
Daň z přidané hodnoty	561,8
Daň spotřební	12,7
Daň z příjmů právnických osob	304,6
Daň z příjmů srážkou § 36	15,6
Daň silniční	14,8
Daň dědická	0,3
Daň darovací	3,9
Daň z převodu nemovitostí	37,7
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	227,9
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	54,3
Daň z nemovitostí	7,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 607,7
CELKEM NOVÉ DANĚ	4 848,6
Daň z příjmů obyvatelstva	5,5
Ostatní zrušené daně	8,7
CELKEM STARÉ DANĚ	14,2
CELKEM	4 862,8

c) Prominutí daně

Daň je oprávněno prominout pouze Ministerstvo financí (výjimku mají majetkové daně), a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Na rozdíl od příslušenství daně, které lze prominout také z důvodu tvrdosti zákona. Na daních staré daňové soustavy bylo za rok 2004 evidováno prominutí daně celkem za 2,3 mil. Kč. Na nových daních bylo za stejné období evidováno prominutí daně celkem za 6 341,6 mil. Kč. Podrobné údaje o výši evidovaného prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 27.**

6. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2004 došlo ke snížení částky v Kč u odvolání proti platebním výměrům podaných a nevyřízených v minulém roce. Celkový počet podaných odvolání proti platebním výměrům vydaných správcem daně v roce 2004 v porovnání s údaji předcházejícího roku mírně poklesl, za současného mírného zvýšení částky. Uvedené údaje dokumentuje **Tabulka č. 28.**

Způsob vyřízení odvolání proti platebním výměrům v roce 2004 u finančních úřadů, a to podle jednotlivých daní, je uveden v **Tabulce č. 29 .**

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím územních finančních orgánů jsou prezentovány v **Tabulce č. 30.**

Tabulka č. 27

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominutá daň (za r. 2004)
Daň z přidané hodnoty	139,7
Daň spotřební	3,21
Daň z příjmů právnických osob	5,7
Daň z příjmů srážkou § 36	0,0
Daň silniční	0,5
Daň dědická	0,1
Daň darovací	3,5
Daň z převodu nemovitostí	29,4
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1,4
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	33,4
Daň z nemovitostí	0,2
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	6 124,7
CELKEM NOVÉ DANĚ	6 341,6
Daň z příjmů obyvatelstva	0,9
Ostatní zrušené daně	1,4
CELKEM STARÉ DANĚ	2,3
CELKEM	6 343,9

Tabulka č. 28

Druh příjmu	Odvolání proti platebním výměrům podaná			
	v minulém roce a nevyřízená k 1. 1.		ve sledovaném období (2004)	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	1 064	355 746	6 779	1 148 883
Daně spotřební	38	1 004 625	161	336 315
Daň z příjmů PO	253	514 521	1 121	1 849 213
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	568	241 471	2 384	1 103 144
Daň z příjmů FO-závislá činnost	114	11 704	518	100 800
Daň z příjmů-zvláštní sazba (§ 36)	8	1 053	82	4 699
Daň z nemovitostí	68	2 410	403	20 583
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	281	82 436	1 576	186 876
Daň silniční	42	342	371	6 157
CELKEM	2 436	2 214 308	13 395	4 756 670

Tabulka č. 29

Druh příjmu	Způsob vyřízení u finančních úřadů					
	vyhověno ¹⁾		zamítnuto ²⁾		postoupeno FŘ	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	2 995	68 827	818	257 303	2 782	747 482
Daně spotřební	2	8	2	118	169	334 319
Daň z příjmů PO	223	50 596	142	134 857	759	1 075 762
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	698	26 701	404	79 808	1 255	933 758
Daň z příjmů FO-závislá činnost	196	27 427	103	7 910	263	68 351
Daň z příjmů – zvláštní sazba (§ 36)	48	892	10	2 028	24	3 048
Daň z nemovitostí	275	2 749	56	2 339	99	4 475
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	585	34 498	293	43 559	663	124 019
Daň silniční	269	1 535	61	2 555	81	2 021
CELKEM	5 291	213 233	1 889	530 477	6 092	3 293 235

¹⁾ i částečně; ²⁾ § 49 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb..

Tabulka č. 30

Druh příjmu	Zamítnuto		Vyhověno	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	267	228 347	135	166 818
Daně spotřební	35	172 232	3	73 885
Daň z příjmů PO	120	199 153	67	95 065
Daň z příjmů FO podávajících příznání	222	217 242	137	122 687
Daň z příjmů FO závislá činnost	28	10 448	20	17 286
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	2	5 331
Daň z nemovitostí	15	64 568	14	10 564
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	95	56 631	26	41 839
Daň silniční	1	123	1	101
Odvody za porušení rozpočtové kázně	17	150 594	7	144 842
Žaloby u Ústavního soudu	18	23 551	4	196
Ostatní	118	123 832	41	15 607
CELKEM	936	1 246 721	457	694 221

7. SANKCE

Finanční úřady ukládaly pokuty daňovým subjektům podle ustanovení § 37 a § 37a zákona o správě daní a poplatků, zejména za porušení povinností uložených rozhodnutím správce daně podle ustanovení § 39 zákona o správě daní a poplatků (nevedení evidencí uložených správcem daně), dále pokuty za porušení povinností dle ustanovení § 33 zákona o správě daní a poplatků a pokuty za porušení příslušných ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty.

V roce 2004 finanční úřady prováděly rovněž kontroly a ukládaly sankce podle zákona č. 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv.

Blokové pokuty ukládali správci daně stánkovým prodejcům na veřejných prostranstvích (zejména za porušení povinností zajistit přístup k nabývacím dokladům na prodávané zboží, případně jejich zapůjčení). S ukládáním těchto pokut přetrvávají negativní zkušenosti, plynoucí z dosavadního charakteru legislativní úpravy stánkového prodeje.

Pokuty uložené za porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetní evidencí.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů podává **Tabulka č. 31**.

Tabulka č. 31

Sankce uložena dle	Počet případů		Částka (v tis. Kč)	
	2003	2004	2003	2004
zák. č. 337/1992 Sb., pokuty podle § 37	3 545	2 836	17 152	12 213
zák. č. 337/1992 Sb., § 37a blok. řízení	874	821	906	831
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -fyz. osobám	117	196	1 427	2 389
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -práv. osobám	94	325	2 598	4 819
CELKEM	4 630	4 178	22 083	20 252
zák. č. 136/1994 Sb.-pokuty dle § 9	1	1	20	300
zák. č. 303/1993 Sb.-pokuty dle § 7	2	*)	8	*)
ostatní *	73	80	1 369	1 496
CELKEM	76	81	1 397	1 796

* zákon č. 303/1993 Sb. zrušen k 1. 1. 2004

Problematickou a administrativně velmi náročnou částí agendy územních finančních orgánů byly i v roce 2004 sankce (zejména pokuty) ukládané jinými správními a státními orgány, které jsou předávány finančním úřadům k vybírání a vymáhání v rámci tzv. dělené správy. Vyřizování této agendy nadále odčerpává v nemalé míře stávající kapacity specializovaných útvarů finančních úřadů, což dopadá zejména na vymáhání vlastních daňových nedoplatků. Pozdní zasílání pravomocných rozhodnutí finančním úřadům, nedostatky v identifikaci povinných subjektů a chybějící formální náležitosti rozhodnutí jsou jen některými z mnoha nedostatků, zvyšujících již tak administrativně náročnou agendu.

Nadále přetrvává stav, kdy exekuční příkazy vydané finančními úřady jsou často napadány odvoláními, kde se odvolatel z neznalosti právní úpravy dovolává zrušení pokuty u finančního úřadu, namísto u ukladatele sankce, většinou s námitkami, že pokuta nebyla uložena oprávněně. Finanční úřady nejsou kompetentní k prominutí nedaňových sankcí, uložených jinými státními orgány. Přesto dochází k podávání žádostí o prominutí pokuty přestupcem nebo k postoupení takové žádosti jiným státním orgánem. Vedení těchto řízení rovněž odčerpává disponibilní pracovní fond správců daně, který pak schází v jiných řízeních.

I v roce 2004 přetrvávaly problémy spojené s vybíráním a vymáháním blokových pokut na místě nezaplacených, uložených jinými správními orgány a předaných územním finančním orgánům k vybírání a vymáhání. Pokuty na místě nezaplacené jsou jinými správními orgány ukládány v řadě případů i nekontaktním osobám, rozhodnutí jsou neúplná nebo neobsahují základní náležitosti rozhodnutí. Nedoplatky na pokutách, ukládaných cizincům, mladistvým, nezaměstnaným apod., jsou prakticky nedobytné. Přetrvávají chyby

ve vyplňování základních náležitostí a údajů v pokutových blocích (např. adresa, identifikace osoby, podpis ukládajícího orgánu, úřední razítko se státním znakem). Tyto údaje jsou často nečitelné, nesprávně vyplňované nebo nejsou vyplněny vůbec. Vybírání a vymáhání těchto pokut ukládaných jinými správními orgány je tak velmi ztíženo a mnohdy zmařeno.

Tabulka č. 32 uvádí počet případů nevybraných pokut za rok 2003, předaných k vymáhání územním finančním orgánům.

Tabulka č. 33 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. **V roce 2004 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem 582 684 případy nevybraných pokut, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce 962 mil. Kč.** Nárůst celkové částky pokut převzatých k vymáhání činí 8%, přičemž vymožená částka v roce 2004 je srovnatelná s minulým obdobím.

Tabulka č. 32

Ukládající orgán	Od počátku roku 2004			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
ČOI	745	4	967	3
IBP	539	9	507	8
ČZPI	218	2	218	3
Okresní úřady	142	2	135	2
Dopr. inspektorát	261 664	245	180 331	160
Policie ČR	250 445	233	123 130	90
Ostatní	68 921	467	82 052	344
CELKEM	582 684	962	387 340	610

Tabulka č. 33

Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2000	551 474	901	426 774	703
2001	516 328	659	439 801	585
2002	527 574	554	415 509	473
2003	591 186	887	427 935	625
2004	582 684	962	387 340	610
CELKEM	2 769 246	3 963	2 097 359	2 996

III. OSTATNÍ AGENDY

1. PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy. Dle zákona č. 531/1990 Sb. o územních finančních

orgánech, ve znění pozdějších předpisů, územní finanční orgány mimo jiné:

- vykonávají správu daní, odvodů a záloh na tyto příjmy, včetně jejich příslušenství, správních poplatků jimi vyměřovaných a vybíraných,
- spravují dotace,
- vybírají a vymáhají odvody, poplatky, úhrady, úplaty, pokuty a penále, včetně nákladů řízení, které jsou uloženy jinými orgány státní správy a které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky.

Pro realizaci výše uvedených činností územních finančních orgánů je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až 146 bankovních účtů různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou daňovým subjektům zasílány vratitelné přeplatky nebo realizovány převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 34 udává za roky 2000 až 2004 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, což jsou úhrady různých druhů povinností, a celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, což jsou většinou vratky daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. Tabulka ukazuje každoroční nárůst objemu prostředků v absolutní hodnotě, kdy v roce 2004 již celkový souhrn došlých a odesílaných plateb překročil hodnotu 1 bilionu Kč za Českou republiku.

Tabulka č. 35 uvádí za roky 2000 až 2004 údaje o pohybu meziročních indexů, kdy je patrné, že oproti předchozím letům, kdy byl meziroční nárůst relativně stabilní, došlo v roce 2004 k výraznějšímu meziročnímu nárůstu o 11,5%.

Tabulka č. 34 (v mil.Kč)

Rok/platby	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 04-03
Na účty FÚ	420 554	501 587	555 304	597 986	702 504	104 518
Z účtů FÚ	358 841	337 943	344 507	369 178	376 292	7 114
Celkem	779 396	839 531	899 811	967 164	1 078 796	111 632

Tabulka č. 35 (v mil.Kč)

Index/platby	Index (%) 01/00	Index (%) 02/01	Index (%) 03/02	Index (%) 04/03
Na účty FÚ	119,3	110,7	107,7	117,5
Z účtů FÚ	94,2	101,9	107,2	101,9
Celkem	107,7	107,2	107,5	111,5

2. REALIZACE PŘEVODŮ OPRÁVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů i na základě jiných speciálních zákonů, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí, provádějí FÚ převod výnosu některých typů vybraných daní do rozpočtu obcí, krajů a státních fondů. FÚ převádějí příslušným příjemcům (státní rozpočet, státní fondy, Národní fond) i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně,

jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, odvody a poplatky na ochranu životního prostředí, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 36 podává údaje o objemu prostředků převedených finančními úřady různým typům příjemců za roky 2000 až 2004. Z přehledu je patrný meziroční nárůst celkového objemu.

Objem prostředků převedených v roce 2004 místním rozpočtům a fondům dle příjemce ukazuje **Tabulka č. 37**. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu prostředků jsou obce a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní.

Tabulka č. 36 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Celkem	84 953	77 620	97 559	104 974	114 659	109,2	9 685

Tabulka č. 37 (v mil.Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí – ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	Celkem
Obce	99 497	14	-	99 638
Kraje	12 994	487	-	13 481
SFŽP	-	1 496	29	1 525
Ostatní státní fondy	-	-	11	11
Národní fond	-	-	4	4
Celkem	112 491	2 124	44	114 659

3. CENOVÁ KONTROLA

Ve sledovaném období ukončili pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství celkem **751 kontrolních akcí a šetření**.

Ve správním řízení bylo za porušení cenových předpisů vydáno **318 rozhodnutí o uložení pokuty**, v celkové částce **42 721,3 tis. Kč**. Jedno rozhodnutí bylo vydáno podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole za neposkytnutí součinnosti a ve 4 případech bylo předmětem rozhodnutí zastavení řízení. Proti rozhodnutím bylo podáno 36 odvolání, ve 26 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 4 532,6 tis. Kč a v 6 případech bylo odvolacím orgánem prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. U 10 podaných odvolání nebylo do konce roku správní řízení ukončeno. Celková částka pravomocně uložených pokut činí 27 926 tis. Kč.

V roce 2004 byl výkon cenové kontroly zaměřen na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách, zejména maximálních cen ve zdravotnictví, pozemků nesloužících k podnikání, minimálních cen zemědělských produktů, věcně usměrňovaných cen vody pitné a odváděné, výrobků a výkonů ve zdravotnictví a zdravotní péče, veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, povinných technických prohlídek silničních vozidel, výkonů stanic měření emisí apod. I přes absenci právní úpravy v oblasti bydlení bylo řešeno 73 stížností občanů, vesměs na vyúčtování cen služeb, z toho 68 bylo hodnoceno jako

neoprávněné právě z důvodu neexistence právního předpisu.

V mimořádném rozsahu byly prováděny kontroly dodržování minimálních cen zemědělských produktů, tj. mléka kravského syrového, cukru a cukrové řepy, na základě podání Agrární komory ČR a dalších sdružení a skupin zastupujících zemědělce, adresovaných přímo panu místopředsedovi vlády a ministrovi financí v závěru roku 2003. Celkem bylo provedeno 108 kontrol a vydáno 28 rozhodnutí o pokutě, ve výši 11 356,4 tis. Kč. Výsledky kontrol však avizované uplatňování nižších než minimálních cen v rozsahu podání nepotvrdily.

Jako každoročně byla značná část kontrolní kapacity zaměřena na kontroly maximálních a věcně usměrňovaných cen ve zdravotnictví. Bylo ukončeno 210 kontrol, zejména výrobců, dovozců, distributorů, prodejců léčiv a zdravotnických prostředků, ale i u poskytovatelů služeb, včetně lázeňských. Porušení cenových předpisů bylo prokázáno u 161 kontrolovaných subjektů a ve správním řízení byly uloženy pokuty ve výši 17 469,5 tis. Kč, což svědčí o trvalé potřebě kontroly na tomto citlivém úseku.

Nově, v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a podpory Evropského společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách, byly provedeny kontroly dodržování těchto maximálních cen. Výsledkem 82 kontrolních akcí bylo zjištění, že maximální ceny jsou dodržovány. Poznatky z této akce však svědčí o neadekvátní pracnosti spojené s dodržováním vyžadované evidence a celkové manipulace s tímto dotovaným zbožím na školách.

Kontroly zneužití hospodářského postavení mohou být prováděny pouze u neregulovaných cen a u prodávajících či kupujících, kteří zaujímají na trhu výhodnější hospodářské postavení. Prokázáno pak musí být zneužití tohoto postavení. V roce 2004 bylo realizováno 12 kontrol, vesměs na základě podání. Kontroly tohoto typu jsou časově a odborně velmi náročné díky přípravné fázi, kterou je sběr informací od dalších prodávajících stejného nebo zaměnitelného zboží a jejich vyhodnocení co do postavení kontrolovaného subjektu na trhu a zjištění obvyklé ceny. Ve dvou případech bylo výhodnější hospodářské postavení prokázáno a rozhodnutím ve správním řízení uloženy pokuty ve výši 1 125 tis. Kč. Obě jsou předmětem odvolacího řízení.

Cenové kontrolní orgány provádí také mimořádná šetření vyžádaná ministerstvem. V roce 2004 to bylo například šetření správnosti údajů o hospodaření měst s bytovým fondem za rok 2002, předložených ministerstvu v 8 městech České republiky a v hlavním městě Praze u 7 městských částí šetření. Dále to bylo šetření podání Zemědělského svazu ČR, ve kterém poukazoval na zahrnutí neoprávněných nákladů a nepřiměřeného zisku do sjednaných neregulovaných cen za likvidaci kadáverů v asanačních ústavech a zneužití jejich hospodářského postavení.

Napadení pracovníků při výkonu kontroly nebylo ve sledovaném období zaznamenáno, cenovým kontrolním orgánem v Ústí n. Labem však bylo oznámeno telefonické vyhrožování. Orgánům činným v trestním řízení rovněž nebyl podán žádný podnět.

Ze stručného výčtu lze závěrem konstatovat, že výsledky kontroly zcela jednoznačně prokazují opodstatněnost její existence a nevyhnutelnost jejího dalšího působení na trhu i v zájmu ochrany spotřebitele. Potvrzují nadále nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany podnikatelských subjektů v různých regulovaných oblastech. Vstup do Evropské unie již zaznamenal nutnost regulovat další druh zboží a dá se předpokládat, že tato tendence bude pokračovat.

V roce 2004 byla provedena změna zákona o cenách, kterou bylo vládě uloženo předkládání zprávy o cenové kontrole Poslanecké sněmovně. Ministerstvu financí tak vznikl

nový úkol a to předložit zprávu o cenové kontrole vládě České republiky, který byl splněn v prosinci. Ministerstvo však bude usilovat o změnu termínu tak, aby byla předkládána zpráva za ucelené roční období.

4. FINANČNÍ KONTROLA

Finanční ředitelství - oddělení finančních revizí – uskutečnila v roce 2004 celkem **200 finančních kontrol**, při nichž bylo zjištěno neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, nebo jiných peněžních prostředků státu v celkové výši **1 878 081 tis. Kč**. V souvislosti s prováděnými veřejnosprávními kontrolami byly zjištěny také **daňové nedostatky** v objemu **76 364 tis. Kč**.

Oddělení finančních revizí FŘ zabezpečila v roce 2004 také **23 kontrol** prostředků získaných od Evropské unie - poskytnutých na zmírnění a odstranění povodňových škod z **Fondu solidarity**. Provedené kontroly odhalily neoprávněné použití prostředků ve výši 10 749 tis. Kč, zejména v důsledku záměny účelu při jejich využití.

Po ukončení veřejnosprávních kontrol a projednání závěrů se statutárními zástupci prověřovaných organizací, předkládala FŘ protokoly místně příslušným finančním úřadům jako podklad pro uložení odvodu neoprávněně použitých peněžních prostředků do státního rozpočtu (vč. penále) podle ustanovení § 44 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., a k zahájení daňového řízení ve smyslu zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Poznatky získané z veřejnosprávních kontrol prováděných z úrovně FŘ jsou Centrální harmonizační jednotkou pro finanční kontrolu průběžně vyhodnocovány, slouží jako podklad pro analýzu rizik při zpracovávání zaměření kontrolní činnosti. Jsou podnětem při uplatňování změn právních předpisů a metodiky vydávané z úrovně MF. Výsledky kontrolní činnosti jsou zahrnovány v roční zprávě o finanční kontrole předkládané vládě.

5. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně je hlavní náplní pracovníků oddělení dotací na vybraných finančních úřadech. V rámci daňové kontroly pracovníci těchto oddělení prověřují, jak jednotlivé subjekty dodržují stanovené podmínky pro užití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu či státních fondů. Poprvé v tomto roce se objevily i kontroly prostředků poskytnutých z fondů Evropské unie.

V roce 2004 zabezpečily finanční úřady **15 334** daňové kontroly či místní šetření, při kterých zkontrolovaly cca **64 mld. Kč**, vyplacených ze všech zdrojů a zpět do státního rozpočtu předepsaly téměř **12 mld. Kč** odvodů a penále. Každý finanční úřad provedl v průměru 175 daňových kontrol a předepsal k odvodu 136 mil. Kč na odvodech a penále.

O tom, že personální situace se na finančních úřadech v oblasti správy odvodů stabilizuje a nedochází k žádným větším výkyvům svědčí i to, že proti předchozím létům začíná počet kontrol stagnovat. V předchozích letech došlo k navýšení počtu správců dotací na FÚ, čímž automaticky rostl i počet kontrol. V průběhu 2 až 3 let, kdy se noví pracovníci postupně zapracovávali, rostl rovněž počet kontrol, a to téměř geometrickou řadou. V současné době, při stejném počtu pracovníků, již logicky nemůže docházet k enormnímu

růstu kontrol a finanční úřady jsou vedeny k tomu, aby maximální pozornost věnovaly kvalifikovanému posouzení porušení rozpočtové kázně.

Z celé škály dotačních titulů byla v roce 2004 největší pozornost věnována kontrole dotací či návratných finančních výpomocí, které byly subjektům poskytnuty na podporu bydlení. Finanční úřady kontrolovaly nejen stamiliónové dotace, poskytnuté obcím na podporu výstavby nájemního bydlení, ale i drobné příjemce finančních příspěvků státu na individuální bytovou výstavbu, které se pohybují pouze v řádu statisíce korun. Poměrně nelichotivě vycházejí z kontrolních závěrů obce, zejména pak ty, které byly příjemcem dotací v prvních letech existence tohoto dotačního titulu. Mnohé z nich obdržely od finančních úřadů platební výměry na odvod v plné výši dotace, a to nikoliv z důvodu formálního nedodržení některé z podmínek, ale pro závažné porušení rozpočtové kázně. V některých případech došlo z jejich strany až k popření základního smyslu dotačního titulu, tj. výstavby „nájemního“ bydlení pro sociálně slabší spoluobčany, které byly zaměněny za výstavbu luxusních bytů do osobního vlastnictví.

Tradičně velká pozornost byla věnována i zemědělským dotacím. Kontroly těchto dotací či návratných finančních výpomocí tvořily 17% z celkové kontrolní činnosti finančních úřadů. Ani v roce 2004 však nedošlo k vyřešení problémů spojených s výplatou tzv. bonifikací pro zemědělce, příjemce návratných finančních výpomocí v letech 1991-1995. Žádné z navrhovaných řešení nebylo přijatelné pro všechny zainteresované strany, což vedlo vládu k tomu, že na návrh ministra financí výplatu bonifikací v roce 2005 zastavila.

Všechny zásadní oblasti, kam kdy směřovaly státní prostředky se staly předmětem kontrolní činnosti finančních úřadů. Ty se v roce 2004 dostaly i k příjemcům prostředků z EU. První zkušenosti byly získány při kontrole prostředků EU poskytnutých na odstranění důsledků povodní z roku 2002 prostřednictvím tzv. Fondu solidarity a u zemědělských dotací poskytnutých agenturou SAPARD. Celkově byly provedeny 34 kontroly, přitom nález, tj. porušení rozpočtové kázně, byl shledán pouze ve 2 případech. Z tohoto výsledku by se dalo usuzovat (i když je to patrně předčasné), že subjekty nakládají s prostředky EU s větší obezřetností.

Celkově bylo v roce 2004 z evidovaného objemu 78 mld. Kč zkontrolováno 33 mld. Kč u cca 20 tisíc příjemců, přičemž bylo zkontrolováno 25 tis. dotačních smluv, dohod, rozhodnutí apod. Z celkového počtu 15 334 kontrol bylo 1 834, tj. 12%, provedeno na základě podnětů od poskytovatelů prostředků. Nejvíce podnětů přišlo na finanční úřady od Ministerstva práce a sociálních věcí, potažmo od jimi řízených úřadů práce. K dalším poskytovatelům, kteří sami kontrolují použití dotací a tím při odhalení porušení rozpočtové kázně dají podnět finančním úřadům, patří Ministerstvo pro místní rozvoj.

Z kontrolní činnosti finančních úřadů vyplývá, že mnohé příčiny vedoucí k porušení rozpočtové kázně, začínají již u poskytovatelů státních prostředků. Poskytovatelé porušují právní předpisy tím, že nevydávají změnová rozhodnutí, dodatky k rozhodnutím apod., ale většinou se dodatečně snaží zcela nepřijatelným způsobem situaci napravit a v originálech rozhodnutí škrtačí, přepisují nebo vpisují nové parametry apod., což je v naprostém rozporu se zákonem. V mnoha případech způsobují příjemcům dotací problémy i tím, že nevhodně stanoví kritéria pro plnění stanoveného úkolu, nesprávně formulují podmínky, na žádosti o změny nereagují nebo až se značným zpožděním, po uplynutí všech termínů. K dalším problémům, potvrzenými nálezy finančních úřadů patří, že někteří poskytovatelé nevedou řádnou evidenci o tom, kdy a jaké dokumenty doručili příjemci prostředků, nemají kopie jimi vydaných rozhodnutí, nejsou schopni dohledat potřebné doklady apod.

6. STÁTNÍ DOZOR NAD LOTERIEMI A SÁZKOVÝMI HRAMI

V průběhu roku 2004 provedlo 123 pracovníků finančních úřadů, kteří vykonávají státní dozor nad loteriami a sázkovými hrami, **38 308 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Uložili **77 pokut v úhrnné výši 1 772 tis. Kč**, tj. o 535 tis. Kč více než v roce 2003 kdy bylo uloženo 53 pokut a o 399 tis. Kč více než v roce 2002 při 41 uložených pokutách.

Ve srovnání s rokem 2003 vzrostl počet kontrol o 7 343, tj. nárůst o 24%. Nárůst vyplývá především z vyššího počtu časově nenáročných kontrol, prováděných ve sběrnách kurzových sázek (kterých je cca 4,5 tisíc) a v hernách, kde jsou umístěna technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími (elektromechanické rulety a kostky) se zaměřením i na kontroly zákazu hry osob mladších 18 let. U kurzových sázek se zvýšil počet kontrol v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 o takřka 2 000. Technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími jsou stále se dynamicky rozvíjejícím prvkem na loterním trhu. V současnosti jsou tato zařízení povolena v cca 500 herních střediscích – hernách. Počty kontrol prováděných orgány státního dozoru jsou u těchto technických zařízení více jak dvojnásobné proti předchozímu roku. Účast mládeže do 18 let na hazardních hrách je společensky velmi závažný problém, proto zákaz hry účastníkům této věkové kategorie je jednou ze zásadních podmínek řádného provozování loterií a sázkových her a tedy i předmětem kontrol prováděných orgány státního dozoru u provozovatelů těchto sázkových her. Rozsah tohoto druhu kontrol tedy i zásadně ovlivňuje jejich výsledky (sankce, pokuty). Mají význam především preventivní.

Počty kontrol provedených orgánem státního dozoru (finančními úřady) nad jednotlivými loteriami a sázkovými hrami za rok 2004 včetně porovnání s rokem 2003 ukazuje Tabulka č. 38.

Na výrazném zvýšení počtu kontrol v roce 2004 proti roku 2003 se podílely všechny finanční úřady v působnosti příslušných finančních ředitelství, nejvíce však FŘ v Brně (nárůst o 42%).

Tabulka č. 38

	2003	2004	Index (%) 04/03
Loterie	203	108	0,53
Kasina	1 840	1 992	1,08
Kurzové sázky	22 206	24 142	1,09
VHP	1 810	2 136	1,18
Bingo	60	48	0,80
Audiotex	24	36	1,50
Technické hry	4 822	9 846	2,04
CELKEM	30 965	38 308	1,24

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

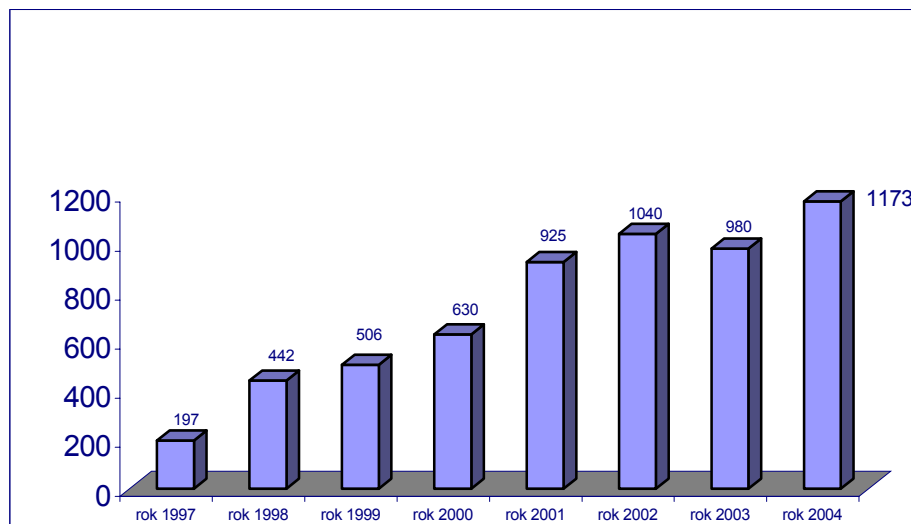
a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

I v roce 2004 patřila mezinárodní výměna informací k činnostem, na které byl kladen velký důraz. Tato výměna informací je permanentně prováděna v souladu se zákonem č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, v návaznosti na mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění, přičemž velký význam v tomto ohledu má členství České republiky v Evropské unii. Není pochyb o tom, že mezinárodní výměna informací nadále patří mezi základní nástroje v boji proti daňovým únikům. Z analýzy údajů za rok 2003 vyplývá, že na základě mezinárodní výměny informací byly zpochybněny obchodní transakce v celkové hodnotě za 260 miliónů korun (cca 86,6 tis. EUR, 1,04 mil. USD). Rok 2003 je zde uveden správně, neboť sledované hodnoty jsou vykazovány vždy s ročním zpožděním, protože teprve v průběhu následujícího roku dojde k vyřízení většiny žádostí z předchozího období.

Česká daňová správa aktivně využívala všech tří zákonných forem výměny informací: výměny informací na dožádání, pravidelné výměny informací a poskytování informací z vlastního podnětu. Tato skutečnost se promítla v nárůstu korespondence s daňovými správami smluvních států, která se váže k mezinárodní výměně informací. Ze srovnání roku 2004 s rokem předešlým vyplývá, že celkový počet korespondence spojené s výměnou informací vzrostl z 980 podání na 1 173, což představuje nárůst 19,6% viz **Graf č. 3**.

Graf č. 3:

Četnost korespondence spojené s výměnou informací za období let 1997 - 2004

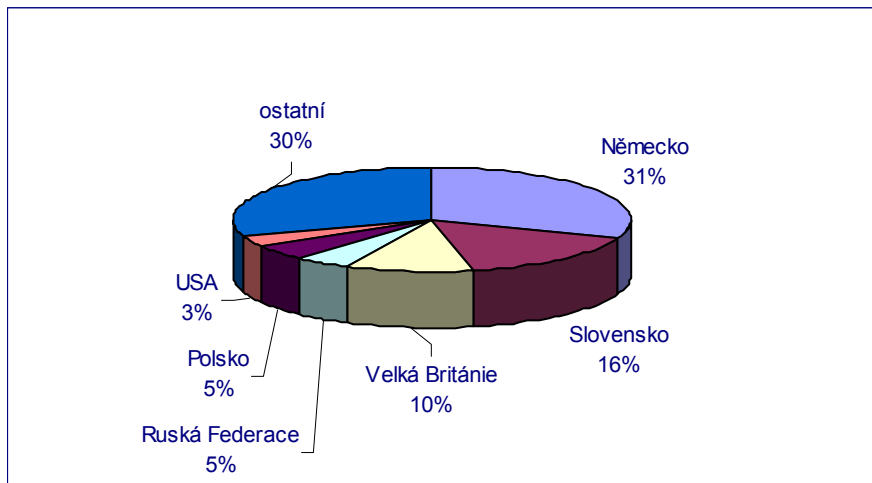

Výměna informací na dožádání

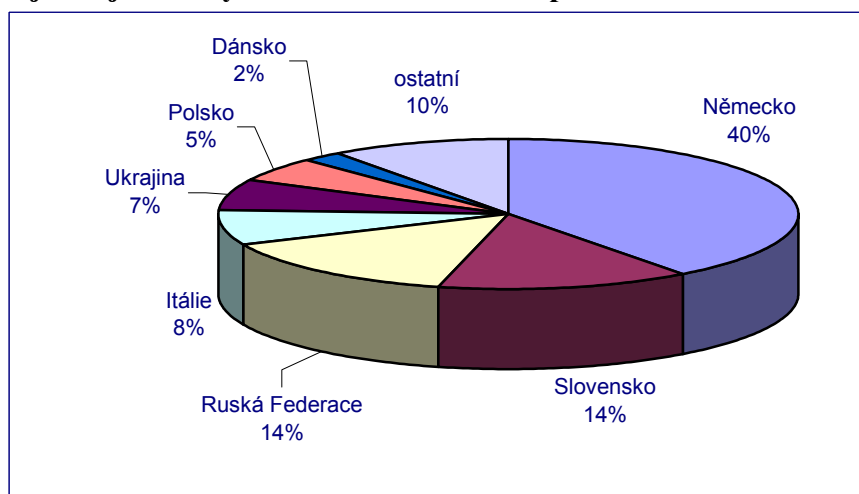
Dožádání patřila k nejčastěji užívané formě mezinárodní výměny informací. Česká daňová správa i při zvyšujícím se počtu těchto žádostí usilovala o snižování časových lhůt pro vyřizování jednotlivých písemností. Ve srovnání s rokem 2003 se počet přijatých žádostí zvýšil o 55%, což bylo způsobeno zejména vyšším počtem přijatých žádostí ze zahraničí. Žádosti přicházely zejména ze Spolkové republiky Německo, Ruské Federace, Slovenské republiky, z Itálie a Ukrajiny viz **Graf č. 5**. Počet žádostí zaslaných českou daňovou správou

do zahraničí se z pohledu meziročního srovnání ustálil na hodnotě 150 žádostí ročně. Mezi nejčastěji dotazované smluvní státy patřila Spolková republika Německo, Slovenská republika a Velká Británie viz **Graf č. 4**.

Graf č. 4:
Státy, kterým česká daňová správa zaslala žádosti nejčastěji

Graf č. 5:
Státy, které nejčastěji zasílaly žádosti české daňové správě

Poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní)

Tato forma výměny informací byla doménou zahraničních daňových správ, které v roce 2004 zaslaly celkem 122 informací z vlastního podnětu. Ze strany české daňové správy nebyla tato forma výměny informací příliš využívána, což by se však mělo změnit v blízké budoucnosti.

Pravidelná výměna informací (automatická)

Česká daňová správa zaměřila v roce 2004 svou pozornost na zavedení pravidelné (automatické) výměny informací, jakožto na jeden ze strategických cílů. Tato forma spolupráce totiž umožňuje systematické zasílání informací o daňových povinnostech za účelem jejich ověření.

Pro zavedení tohoto způsobu výměny informací bylo nutné technicky zabezpečit sběr

dat v systému ADIS tak, aby bylo možné shromáždit informace o příjmech zahraničních poplatníků a následně tyto informace postoupit zahraničním daňovým správám k využití. To se podařilo a navíc si česká daňová správa zprovoznila softwarovou aplikaci, která umožňuje automatizovaný příjem a zpracování tohoto druhu informací ze zahraničí.

V následujícím výčtu jsou uvedeny země, které české daňové správě zaslaly v roce 2004 informace v rámci automatické výměny informací: Austrálie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Litva, Norsko, Polsko, SRN, Ukrajina a USA. Nejvíce informací bylo získáno z USA, SRN a Austrálie. Počet informací z jednotlivých států je uveden v **Tabulce č. 39**.

Tabulka č. 39

Státy a počet informací, které zaslaly formou pravidelné (automatické) výměny	
Stát	Počet informací
USA	2 244
Dánsko	11
Ukrajina	34
Estonsko	35
Finsko	102
Norsko	61
Polsko	96
Litva	24
SRN	440
Austrálie	310

Vedle těchto technických záležitostí byl v souvislosti s prováděním automatické výměny informací zahájen negociační proces s vybranými zeměmi, směřující k podpisu tzv. „Memoranda o spolupráci“. Memorandum o spolupráci je specifický právní nástroj vytvořený dle vzoru OECD, jímž jsou mezi smluvními státy sjednávány konkrétní podmínky sběru, zasílání a přijímání relevantních informací o příjmech jednotlivých daňových subjektů.

V roce 2004 bylo takovéto memorandum podepsáno s Austrálií, Litvou a Dánskem. Započata byla jednání s Norskem, Švédskem, Finskem, SRN, Rakouskem, Polskem, Japonskem a Kanadou.

Pravidelná (automatická) výměna informací má zároveň neméně důležitou roli v rámci EU, kdy se jednotlivé státy ve Směrnici 2003/48/ES zavazují, zabezpečit efektivní zdanění příjmů z úspor ve formě vyplácených úroků v členském státě, ve kterém má nominální vlastník (fyzická osoba) trvalé bydliště pro daňové účely. Daného cíle může být dosaženo právě prostřednictvím (automatické) výměny informací, týkající se úroků spadajících pod tuto směrnici. Členské a přistupující země proto musely přijmout a zveřejnit příslušné právní předpisy nezbytné pro implementaci Směrnice do svých jurisdikcí. Do českého zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů byla tato směrnice implementována prostřednictvím § 38fa.

V průběhu roku 2004 tedy Česká republika zahájila legislativní projednávání mezinárodních smluv s tzv. závislými územími Velké Británie a Nizozemí (Ostrov Man, Gurnsey, Jersey, Anguilla, Montserrat, Turks a Caicos, Britské Panenské Ostrovy a Kajmanské ostrovy, Nizozemské Antily a Aruba). Rovněž bylo zajištěno projednávání obdobných smluv na komunitární úrovni se Švýcarskem, Lichtenštejnem, Monakem, San Marinem a Andorrou.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání finančních (daňových) pohledávek

Další oblastí, na kterou česká daňová správa kladla důraz, byla mezinárodní spolupráce při vymáhání daňových pohledávek. Státy EU si podrobná pravidla pro tuto spolupráci stanovila ve svých směrnících ještě než se Česká republika stala členem této unie. Česká republika se však chtěla do této spolupráce zapojit ihned po svém vstupu do EU. Proto bylo nutné provést několik legislativních úprav. V rámci harmonizace českého práva s právem EU byla zmíněná pravidla přejata do českého právního řádu prostřednictvím zákona č.191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek. Tento zákon upravuje postup a podmínky, za kterých orgány České republiky poskytují, požadují nebo přijímají mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek na základě vzájemnosti.

Již v průběhu loňského roku se ukázalo, že ačkoliv se jednalo o zcela novou agendu, nebude se jednat o spolupráci málo využívanou. Od května roku 2004 obdrželo Ministerstvo financí celkem 21 žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání finančních pohledávek. Lze předpokládat, že se v následujících letech bude počet žádostí zvyšovat a rozšíří se tak možnosti vedoucí k efektivnímu zdanění příjmů zahraničních poplatníků v České republice.

Tabulka č. 40

Přehled počtu obdržených žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých daňových pohledávek			
Přijaté žádosti:	o informace	o doručení	o vymáhání
Ze zahraničí	2	0	4
Z jednotlivých FŘ	8	2	5
Celkem	10	2	9

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

I v roce 2004 pokračoval v oblasti zdaňování nadnárodních podniků proces zvyšování účinnosti správy daní, zvláště pak v oblasti převodních cen.

Pro daňovou veřejnost byl vydán metodický pokyn D-258 „Sdělení Ministerstva financí k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny“ (publikován ve Finančním zpravodaji č. 1/2004), a dále navazující metodický interní pokyn DS-121. Dle reakcí daňové veřejnosti a pracovníků daňové správy tyto pokyny splnily svůj účel ve smyslu sjednocení postupů v oblasti převodních cen.

Daňové správě tyto pokyny umožnily provádět efektivní daňové kontroly u nadnárodních podniků, ovšem nebylo možné spoléhat pouze na vydání těchto pokynů. Pro pracovníky územních finančních orgánů byla uspořádána celá řada metodických setkání a seminářů tak, aby daná problematika byla dostatečně známá a aby se kontrolní pracovníci mohli dostatečně připravit na tento druh daňové kontroly. Pro vybrané specialisty, tj. metodiky na daních z příjmů právnických osob, pracovníky vyhledávacích oddělení na finančních

ředitelstvích, pracovníky oddělení specializované kontroly, byl např. v únoru 2004 uspořádán seminář se zástupci francouzské daňové správy k problematice rizikové analýzy a kontroly zdaňování nadnárodních podniků. Především v I. pololetí roku 2004 proběhlo plošné proškolení vybraných pracovníků všech finančních úřadů. Cílem tohoto školení bylo zajištění schopnosti podchytit možné rizikové transakce v rámci běžného daňového řízení.

Praktické otázky provádění kontroly nadnárodních podniků byly předmětem pravidelných porad s metodiky finančních ředitelství, které byly obecně zaměřené na problematiku mezinárodního zdaňování v oblasti přímých daní.

Daňová správa nadnárodních podniků, včetně daňové kontroly, byla zajišťována v rámci daňového řízení u příslušných finančních úřadů dle jejich územní působnosti. Vzhledem k tomu, že byla vyvíjena snaha o postupnou koncentraci správy daní pro velké či významné daňové subjekty (vč. nadnárodních podniků), soustředila se daňová kontrola v oblasti převodních cen alespoň částečně na existující oddělení specializované kontroly. V některých případech byla kontrola převodních cen prováděna i ostatními kontrolními odděleními, ovšem za těsné spolupráce metodiků na finančních ředitelstvích a pracovníků oddělení specializované kontroly.

Pro účely sledování převodních cen a zjednodušení daňové správy nadnárodních společností byly doplňovány stávající a sestavovány nové databáze. V rámci ADIS byla spuštěna zkušební verze tzv. Registru cen obvyklých. Užitečnost této databáze, která umožňuje porovnání cen deklarovaných s cenami obvyklými, se plně ukáže v roce příštím, kdy bude možné využívat kompletní data. Česká daňová správa zvažovala nákup licence k využití celoevropské komerční databáze podniků AMADEUS. Tato databáze může být cenným nástrojem k nalezení srovnatelných nezávislých cen či cenových rozpětí.

Na konci roku 2004 byla zpracována studie týkající se tzv. dokumentace k převodním cenám. Tato dokumentace včetně zavedení „zvláštní“ povinnosti dokumentovat způsob stanovení převodních cen uplatňovaných mezi sdruženými podniky, je jedním z klíčových faktorů pro účinnou kontrolu převodních cen. To vyplývá jak ze zahraničních zkušeností, tak i z faktu, že se tato dokumentace stala hlavním bodem jednání EU Joint Transfer Pricing Fora a pracovní skupiny č. 6 Výboru pro fiskální záležitosti OECD.

V rámci meziresortní pracovní skupiny byla i nadále prosazována aplikace závazného posouzení i na ceny obvyklé (převodní ceny). Došlo by tím k zavedení předběžných cenových ujednání (APA), jak jsou za účelem zabránění vzniku zdlouhavých sporů mezi daňovými subjekty a daňovou správou doporučeny ve Směrnici OECD.

Zvláštní kapitolou je řešení sporů dohodou (čl. 25 Smluv o zamezení dvojímu zdanění) ve vztahu k převodním cenám. Tento proces bude výrazně usnadněn a urychlen poté, co vstoupí v platnost Přístupová úmluva k tzv. Arbitrážní konvenci. Arbitrážní konvence je dohodou členských států EU, která upravuje postup právě v případech sporů vznikajících při aplikaci převodních cen. Přístupová úmluva byla již schválena vládou ČR a na sklonku roku 2004 byla podepsána zástupci členských zemí EU v Bruselu. Předpokládá se, že vstoupí v platnost do dvou let od vstupu ČR do EU.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Rok 2004 se stal rokem vstupu ČR do evropských struktur. Pro českou daňovou správu představoval realizaci činností v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce v rámci DPH, pečlivě připravovaných již v období před vstupem kandidátských zemí do EU. Velká

pozornost byla přitom věnována zajištění podmínek pro praktickou implementaci Nařízení Rady 1798/2003/ES a s tím související zavedení systému VIES (VAT Exchange Information System).

Systém VIES je systémem, který umožňuje výměnu informací v oblasti DPH. Jeho hlavním smyslem je zamezit daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Zavedení systému VIES bylo nezbytné i z důvodu změny zákona o dani z přidané hodnoty, do něhož musela být od 1. 5. 2004 implementována nová pravidla a postupy týkající se tzv. intrakomunitárního dodání a pořízení zboží. Systém VIES byl napojen na systém ADIS používaný pro zpracování daňové agendy. Tím bylo umožněno finančním úřadům získávat aktuální data z EU pro potřeby daňových řízení. Bylo však nutné zavést zcela nové podání, tzv. souhrnné hlášení. V tomto souhrnném hlášení plátcí DPH vykazují intrakomunitární dodání zboží, tj. dodání zboží do jiného členského státu EU. Za období 2. a 3. čtvrtletí 2004 bylo na finančních úřadech zpracováno více než 110 000 řádků těchto souhrnných hlášení a bylo přijato podobné množství řádků souhrnných hlášení od subjektů z EU. Za 3. čtvrtletí 2004 byly do systému VIES vloženy údaje ze souhrnných hlášení 26 140 českých plátců DPH, kteří uskutečnili intrakomunitární dodání zboží.

Na základě zpracování údajů poskytnutých členskými státy EU prostřednictvím systému VIES a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH bylo odhaleno na 6 500 nesrovnalostí ve vykazování intrakomunitárních transakcí, které mohou znamenat nemalé daňové úniky a jejichž podstatná část byla prověřována na úrovni finančních úřadů.

V rámci prověřování konkrétních případů docházelo k postupnému nárůstu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU. Od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2004 bylo do EU zasláno celkem 18 žádostí o informaci. Z jiných členských států EU jsme naopak obdrželi celkem 39 žádostí o informaci a 6 spontánních informací.

S ohledem na skutečnost, že plátce DPH po vstupu do EU čekaly nové povinnosti a pracovníkům finančních úřadů přibyla nová agenda, soustředili jsme se na jejich proškolení a na informování daňové veřejnosti. Co se týče pracovníků územních finančních orgánů, tak v průběhu roku 2004 jich bylo proškoleny více než 800 jen na problematiku související s oblastí intrakomunitárního dodání zboží.

Veřejnost byla průběžně informována o změnách prostřednictvím internetových stránek. Zřízeny a v plné permanenci byly informační telefonní linky a informační e-mailová adresa, na nichž byly veřejnosti zodpovídány dotazy. V souvislosti s novými pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů byla pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření bylo a je možné provést u příslušného útvaru Ministerstva financí či u místně příslušného finančního úřadu telefonicky, faxem, poštovní zásilkou, e-mailem či v rámci osobní návštěvy. Od května do prosince roku 2004 bylo českým plátcům přes systém VIES ověřeno více než 43 000 zahraničních DIČ.

e) Program FISCALIS

Mezinárodní spolupráce probíhala formou celé řady interních aktivit s cílem seznámení pracovníků daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě daní v jiných členských zemích EU. V roce 2004 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS s cílem vzájemné výměny zkušeností uvnitř EU. V průběhu roku se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem

53 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 18 účastníků seminářů a projektových skupin, a 27 účastníků výměnných stáží. Česká republika naopak hostila v rámci tzv. „FISCALIS Exchange“ 10 zástupců daňových správ jiných členských států EU.

f) Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

Jedním z cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů. S cílem omezení daňového zatížení a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění, ke kterému dochází v hospodářských, obchodních a kulturních stycích a které působí nepříznivě na rozvoj vzájemné hospodářské spolupráce, je mezi státy obvyklé sjednat smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Česká republika má doposud v platnosti již více než 65 takovýchto mezinárodních daňových smluv, přičemž další se připravují.

Z pohledu roku 2004 lze konstatovat, že v platnost vstoupila Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku mezi Českou republikou a Státem Kuvajt. Podepsány a na české straně již i ratifikovány jsou dvě smlouvy, a to s Francií a s Marokem, jejichž vstup v platnost závisí nyní na postupu ve druhých smluvních státech.

V průběhu roku byla podepsána nová smlouva s Norskem a smlouva se Srbskem a Černou Horou. Dále byl podepsán Protokol k platné smlouvě s Moldávií. Tyto smluvní dokumenty procházely schvalovacím procesem v Parlamentu a vstoupí v platnost poté, kdy budou oboustranně ratifikovány. Předpokládá se, že ze strany České republiky budou tyto dokumenty připraveny ke vstupu v platnost v průběhu roku 2005. Z české strany byla připravena k podpisu smlouva o zamezení dvojímu zdanění s Korejskou lidově demokratickou republikou, která by měla být podepsána v únoru 2005. Dále byly k podpisu připraveny smlouvy s Gruzii, Jordánskem, Turkmenistánem a Ázerbajdžánem. U zmíněných smluv se čeká na připravenost druhé smluvní strany k jejich podepsání.

Průběžně probíhala expertní jednání, mající za cíl sjednat uvedený typ mezinárodních smluv, případně renegociovat staré, již nevyhovující smlouvy, s mnoha dalšími státy. Jedná se například o předjednání starých smluv se Spolkovou republikou Německo a s Rakouskem. Ze států, s nimiž Česká republika dosud neměla uzavřenu smlouvu o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a majetku a se kterými jsme již zahájili expertní jednání můžeme jmenovat např. Chile a Sýrii. V roce 2004 byla dále na expertní úrovni dojednána smlouva s Bosnou a Hercegovinou, která bude v krátké době předložena ke schválení Vládě České republiky. Korespondenční cestou probíhala jednání o protokolu ke smlouvě s Ruskou federací a Běloruskem.

V roce 2004 byla vypovězena Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Spolkové republiky Německo o vzájemné úpravě zdaňování silničních vozidel v mezinárodní dopravě, který byla sjednána v Bonnu v roce 1990. Sdělení v této věci bylo publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 140/2004.

I oblast mezinárodního zdaňování bylo nutné metodicky usměrnit tak, aby nedocházelo k jejich špatné interpretaci. Proto byly v průběhu roku 2004 publikovány následující metodické pokyny: Přehled platných smluv ČR o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku, Pokyn č. D-260 k uplatňování Smlouvy mezi Českou republikou a Spojenými státy mexickými o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Pokyn č. D-262 k uplatňování Smlouvy mezi Českou

republikou a Tureckou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Pokyn č. D-268: Sdělení ke smlouvě o zamezení dvojího zdanění se Spojenými arabskými emiráty, Pokyn č. D-269: Sdělení k uplatňování Smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Německem ve vztahu k německým subjektům s právní formou GmbHCo.KG, Sdělení k Pokynu č. D-269 k uplatňování Smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Německem ve vztahu k německým subjektům s právní formou GmbHCo.KG a Pokyn č. D-271 k uplatňování Smlouvy mezi Českou republikou a Filipínskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu.

Pokud se jedná o aktuální Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku, je možno uvést, že tento Přehled je umístěn na Internetu Ústředního finančního a daňového ředitelství. Spolu s Přehledem smluv lze na stejném místě nalézt i Přehled pokynů, resp. sdělení ministerstva financí v oblasti mezinárodních daňových vztahů, uveřejněných ve Finančním zpravodaji.

V. MODERNIZACE DAŇOVÉ SPRÁVY

Informace pro daňovou veřejnost

Jednou z prioritních oblastí, na kterou se česká daňová správa zaměřila v roce 2004, byla informovanost daňové veřejnosti. V procesu své modernizace tak chtěla pokračovat ve změně komunikace s daňovou veřejností v rámci implementace prvků tzv. klientského přístupu. I nadále se soustředila na poskytování informací především prostřednictvím internetových stránek české daňové správy. Důraz byl kladen na uspořádání informací, jejich strukturu, množství, včasnost zveřejnění a uživatelské prostředí.

V průběhu roku došlo k několika podstatným změnám, které si vyžádal především vstup České republiky do Evropské unie. Zejména informacím k dani z přidané hodnoty byl vytvořen zvláštní prostor formou samostatného menu, díky kterému měla daňová veřejnost možnost snáze nalézt informace, legislativou počínaje a nejčastějšími dotazy konče. Rozšiřována byla také možnost podání daňového přiznání prostřednictvím internetu. Nově byl uveden do provozu modul pro podání daňového přiznání k dani z přidané hodnoty včetně souhrnného hlášení.

Ve vztahu k uživatelskému prostředí byla provedena analýza internetových stránek zaměřená na splnění parametrů majících vliv na jejich dosažitelnost pro specifické skupiny obyvatel. Na základě výsledků této analýzy bylo rozhodnuto o nutnosti vytvořit novou verzi internetových stránek, které by zmíněné parametry bezesbytku splňovaly. Přípravné práce byly započaty ke konci roku 2004 s tím, že nové internetové stránky by měly být uvedeny do provozu v polovině roku příštího.

Ocenění právnických osob

Stejně jako v roce předešlém i v roce 2004 byly ministrem financí oceněny právnické osoby, které se největší měrou podílely na plnění daňových příjmů veřejných rozpočtů.

Zástupci 20 právnických osob převzali z rukou ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky, ministra průmyslu a obchodu Ing. Milana Urbana a ústředního ředitele české daňové správy Ing. Bc. Roberta Szurmana, ocenění a poděkování za vzorné plnění daňových povinností v roce 2003.

a) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Rozvoj bilaterální spolupráce byl jedním z hlavních úkolů české daňové správy v oblasti mezinárodní spolupráce daňových správ. Tato forma spolupráce, při které dochází k výměně zkušeností při správě daní, včetně poskytování tzv. „best practice“, tedy nejlepších postupů, které daňová správa používá, je chápána jako jedna z nejefektivnějších nástrojů sdílení poznatků, které je možné použít pro modernizaci daňové správy.

Proto byla i nadále prohlubována spolupráce s daňovými správami Francie a Slovenska, nově byla navázána spolupráce s daňovou správou Moldávie a Gruzie. Jednání o možnosti spolupráce byla zahájena s daňovou správou Ázerbajdžánu a Ruska.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Spolupráce mezi českou a francouzskou daňovou správou probíhá úspěšně od roku 2002. V rámci hodnocení této spolupráce se potvrdilo, že její výsledky jsou přínosem pro obě daňové správy. Navíc se ukázalo, že je žádoucí, aby se spolupráce rozšířila i na úroveň finančních ředitelství.

Vzhledem k velkému významu vzájemné spolupráce byla v červnu roku 2004 podepsána mezi oběma daňovými správami mezinárodní dohoda, tzv. "Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Generálním ředitelstvím daní při Ministerstvu hospodářství, financí a průmyslu ve Francii". Tato dohoda vytváří rámec pro další výměnu zkušeností a postupů, které daňové správy obou zemí mohou využít při řešení specifických oblastí.

V návaznosti na zmíněnou dohodu probíhaly v průběhu roku semináře zaměřené na provádění mezinárodní daňové kontroly, převodní ceny či boj proti daňovým podvodům a korupci. Na úrovni finančních ředitelství byla zahájena výměna zkušeností mezi Finančním ředitelstvím pro hl. m. Prahu a Finančním ředitelstvím Paříž-střed, a mezi Finančním ředitelstvím v Brně a Finančním ředitelstvím v Nancy. Do konce roku 2004 se v rámci reciprocity uskutečnily mezi výše uvedenými finančními ředitelstvími čtyři setkání, jejichž tématem byly různé oblasti výkonu daňové správy.

Součástí spolupráce s daňovou správou Francie byl projekt „Twinning Light“, který byl zaměřen na oblast externí a interní komunikace. Tento projekt, který je financován z fondu PHARE, byl zahájen v září roku 2004. Cílem zmíněného projektu je získání zahraničních zkušeností s tvorbou a implementací externí a interní komunikace. Výstupem projektu bude návrh komunikační strategie české daňové správy včetně návrhu organizačního zabezpečení její realizace v budoucích letech. Ukončení projektu je naplánováno v dubnu 2005.

Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky

Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky probíhala na základě mezinárodní dohody „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“, které bylo uzavřeno v lednu roku 2003. Na základě zásady reciprocity se v rámci této dohody uskutečnilo několik společných seminářů na území České republiky a Slovenské republiky, které byly zaměřeny na provádění mezinárodní daňové kontroly, převodní ceny, vývoj legislativy v oblasti zdaňování příjmů právnických osob, mezinárodní výměnu informací a poskytování služeb daňové veřejnosti. Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky je oboustranně považována za velmi prospěšnou a patří k základním kamenům bilaterální spolupráce české

daňové správy s daňovými správami v zahraničí.

Spolupráce s daňovou správou Moldavské republiky

Na základě pozvání paní Zinaidy Grecianii, ministryně financí Moldavské republiky a pana Mihaila Popa, generálního ředitele moldavské daňové správy, proběhlo v listopadu 2004 v hlavním městě Moldávie pracovní setkání expertů české a moldavské daňové správy. Smyslem tohoto setkání bylo navázat hlubší spolupráci mezi oběma daňovými správami při výměně a předávání zkušeností v oblasti správy daní. Předmětem jednání byly kromě jiného oblast správy daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a spotřebních daní. Jednání bylo hodnoceno jako velmi užitečné, a proto bylo rozhodnuto v započaté spolupráci pokračovat i v roce 2005.

Spolupráce s daňovou správou Gruzie

Na sklonku roku 2004 byli hosty Ústředního finančního a daňového ředitelství zástupci daňové správy Gruzie. Pracovní jednání mezi představiteli obou daňových správ bylo zaměřeno na oblast „Automatizovaného informačního a daňového systému (ADIS)“ a jeho možné aplikace v daňové správě. Vzhledem k úspěšnosti celého jednání a zájmu obou stran na pokračování vzájemné spolupráce bylo dohodnuto uspořádat v příštím roce další společné jednání zaměřené i na oblast vývoje daňové legislativy a zkušenosti při poskytování služeb daňové veřejnosti.

b) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

V oblasti multilaterální spolupráce pokračovala česká daňová správa v rozvoji spolupráce s mezinárodními organizacemi daňových správ IOTA - „Evropská organizace daňových správ“ a CIAT – „Americká organizace daňových správ“.

Česká daňová správa a IOTA

V září roku 2003 byl na VII. Valném shromáždění IOTA, které se konalo v estonském Tallinnu, zvolen Ing. Bc. Robert Szurman, ústřední ředitel Ústředního finančního a daňového ředitelství, prezidentem IOTA, čímž byla Česká republika již podruhé (poprvé v roce 2001) zvolena jako prezidentská země této organizace. V souladu se stanovami IOTA se tak Česká republika stala zemí, která v roce 2004 hostila a pořádala VIII. Valné shromáždění této mezinárodní organizace daňových správ.

Zasedání Valného shromáždění, jakožto nejvyššího výkonného orgánu IOTA, se konalo v Praze ve dnech 14. – 16. června a probíhalo v prostorách Senátu Parlamentu České republiky. Osobní účast ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky a místopředsedy Senátu Parlamentu České republiky MUDr. Ladislava Svobody podtrhla důležitost a význam celého zasedání, kterého se zúčastnilo více než 120 účastníků. Jednalo se o nejvyšší představitele daňových správ evropských zemí, zástupce Evropské komise, OECD, Mezinárodního měnového fondu či představitele mezinárodních organizací daňových správ CIAT a CATA (Commonwealth Association of Tax Administrations). Ačkoliv se zasedání v prvním dni zaměřilo na jednání spojené s volbami do výkonných orgánů organizace, v dalších dnech byla diskuse zaměřena na strategii a nástroje pro zvýšení efektivnosti činnosti daňové správy.

České daňové správě přineslo VIII. Valné shromáždění IOTA mj. dva důležité momenty. Jedním bylo uzavření mezinárodní dohody tzv. „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Generálním ředitelstvím daní při Ministerstvu hospodářství, financí a průmyslu ve Francii“, druhým bylo uzavření

mezinárodní dohody tzv. „Memoranda o vzájemné spolupráci týkající se automatické výměny informací pro daňové účely“ mezi Českou republikou a Litevskou republikou. Obě mezinárodní dohody významně přispěly k upevnění mezinárodní spolupráce daňových správ.

Přestože organizace zasedání VIII. Valného shromáždění patřilo mezi nejdůležitější momenty roku 2004, nebylo možné opomíjet jiné oblasti spolupráce s IOTA. Česká daňová správa vyslala v rámci mezinárodních jednání celkem 20 expertů, kteří měli možnost sdílet a předávat zkušenosti a postupy v různých oblastech správy daní.

Česká daňová správa a CIAT

CIAT je nezisková mezinárodní organizace daňových správ založená v roce 1967, se sídlem v Panamské republice. Jejím hlavním cílem je podpora spolupráce daňových správ, vytváření podmínek pro vzájemnou výměnu informací a zkušeností, odborná pomoc při implementaci integračních standardů, zvyšování výkonnosti a účinnosti daňových správ a prohlubování jejich vzájemné spolupráce. CIAT přispívá ke zdokonalení daňových správ v souladu s jejich požadavky a potřebami.

Přístupový proces, na jehož konci by bylo členství české daňové správy v této organizaci, byl zahájen sérií jednání v průběhu roku 2003. Završen byl na 38. Valném shromáždění CIAT, které se konalo v březnu roku 2004 v Bolívii. Na tomto Valném shromáždění byla česká daňová správa přijata za člena této mezinárodní daňové organizace.

Svým vstupem do CIAT chce česká daňová správa přispět k rozvoji spolupráce mezi daňovými správami tím, že je nejen připravena naslouchat zkušenostem a moudrosti druhých, ale že je připravena poskytnout své zkušenosti a postupy, které při správě daní používá.

VI. INFORMATIKA

a) Automatizovaný daňový systém (ADIS)

ADIS je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových priznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy.

V rámci plánovaného rozvoje IS ADIS na dané období měly v roce 2004 vysokou prioritu úkoly související se vstupem České republiky do Evropské unie. Jednalo se zejména o následující okruhy úloh:

- zprovoznění systému VIES pro výměnu informací mezi státy EU v oblasti daně z přidané hodnoty;
- implementace změny daňového identifikačního čísla;
- úprava aplikačního programového vybavení v souvislosti s přijetím nového zákona o dani z přidané hodnoty k 1. 5. 2005.

Aplikační programové vybavení ADISu dále každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní

ovlivňují. Současně prostřednictvím Systému řízení aplikace jsou shromažďovány náměty na zavádění nové funkcionality. Tyto náměty jsou následně pro řešení schvalovány garančními skupinami.

Rozvoj zaznamenala i aplikace elektronického podávání písemností (EPO) prostřednictvím INTERNETu. Aplikace EPO reagovala na podněty uživatelů a od listopadu 2004 umožňuje zpracování souborů, včetně jejich opatření zaručeným elektronickým podpisem a odeslání na Společné technické zařízení správců daně také v alternativních prohlížečích na počítačích s podporou prohlížečů, včetně typů UNIX, Linux s implementací Sun Java, ve verzích **Mozilla 1.6 a vyšší, Firefox 0.8 a vyšší, Netscape 7 a vyšší.**

Z přiložené **Tabulky č. 41** o počtu elektronických podání vyplývá nárůst elektronických podání, převyšují počty podání opatřených zaručeným elektronickým podpisem. Meziroční nárůst elektronického podání je z 7 018 v roce 2003 na 20 205 v roce 2004, z toho převažuje podání se zaručeným elektronickým podpisem.

Tabulka č. 41

		2003		2004		Index (%) 04/03	
Daň z nemovitostí	ZAREP	460	785	396	770	86	98
	Ost	325		374		115	
Daň z přidané hodnoty	ZAREP	3 353	5 126	10 160	13 521	303	264
	Ost	1 773		3 361		190	
Souhrnné hlášení VIES	ZAREP	0	0	291	412	-	-
	Ost	0		121		-	
Daň silniční	ZAREP	14	803	899	1 800	642	224
	Ost	789		901		114	
Daň z příjmů FO	ZAREP	0	0	172	193	-	-
	Ost	0		21		-	
Daň z příjmů PO	ZAREP	0	0	182	206	-	-
	Ost	0		24		-	
Oznámení dle § 34 zákona o správě daní a poplatků	ZAREP	0	71	4	17	-	24
	Ost	71		13		18	
Obecná podání	ZAREP	233	233	3 286	3 286	141	141
	Ost	-		-		-	
Celkem	ZAREP	4 060	7 018	15 390	20 205	379	288
	Ost	2 958		4 815		163	

ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu.

V rámci dalšího vývoje automatizovaného daňového informačního systému se budeme zaměřovat zejména na následující oblasti:

- úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- zdokonalování podpory pro oblast kontrolních činností správy daní s vazbou na nové informační zdroje;
- rozšíření systému ADIS na automatizovanou výměnu informací z oblasti příjmových daní v rámci OECD;
- řešení výměny informací o intrakomunitárních transakcích v rámci systému VIES, zdokonalování kontrolních mechanismů v daňovém řízení;
- podpora elektronického daňového řízení ve vazbě na platnou legislativu;

- příprava na možnost povinného elektronického podávání DAP DPH pro vybranou množinu daňových subjektů ;
- řešení a rozšiřování aplikačních rozhraní na ostatní systémy státní správy, v rámci zákonných nároků na poskytování informací.

b) Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS)

Modulární informační systém AVIS byl vyvíjen na základě potřeby územních finanční orgánů a to zástupců vnitřních správ, kteří požadovali komplexní řešení problematiky spojené se zajištěním bezproblémového fungování finančních ředitelství a finančních úřadů.

V průběhu roku 2004 bylo dokončeno technologické povýšení AVIS na AVIS^{ME} a současně proběhla implementace AVIS^{ME} na všech finančních ředitelstvích.

V roce 2004 byla implementována nová verze systému postavená na platformě .NET s použitím třívrstvé architektury - AVIS^{ME}. Celý systém je provozován na platformě NT/2000 a MS-SQL Server 2000 a vyšší na straně serveru a Windows 2000/XP na straně klientů.

AVIS^{ME} představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému rozpočtové organizace.

c) Systém VEMA

V roce 2004 byl doplněn personálního informačního systému, který je provozován jak na ÚFDŘ, tak i na finančních ředitelstvích a vzdělávacích zařízeních o následující úpravy a rozšíření aplikací VEMA IS – HR, pro informaci uvádíme nejdůležitější akce uskutečněné v roce 2004:

Oblast PAM

- Úpravy související se změnami ve zvláštních příplatcích zaměstnancům ÚFO.
- Rozhraní nového ELDP pro MPSV - za účelem zpracování evidenčních listů důchodového pojištění (dále ELDP) v elektronické podobě.
- Řešení automatického předzpracování dat z FÚ prostřednictvím intranetu - zpřístupnění personálních a mzdových údajů vybraným zaměstnancům FÚ byla na všech FŘ spuštěna aplikace V3 Desktop.

Oblast VZD

- Kontrola integrity databází - nezbytná funkce pro zajištění kvalitní podpory rozsáhlého procesu vzdělávání, kterého se účastní všechna FŘ, vzdělávací zařízení a ÚFDŘ.
- Podpora provozu vzdělávacích zařízení je významnou vlastností informačního systému pro podporu vzdělávání.
- Rozšíření podpory vzdělávacích akcí - podstatnou součástí informačního systému pro řízení vzdělávacího procesu je evidence vzdělávacích akcí především ve vzdělávacích zařízeních, ale také na finančních ředitelstvích.
- Úpravy související s účastníky vzdělávacích akcí - přesná a podrobná evidence účastníků vzdělávacích akcí hraje důležitou úlohu v podpoře procesu vzdělávání zaměstnanců ÚFO.
- Rozšíření evidence lektorů - součástí informačního systému pro podporu vzdělávacího

procesu je také evidence lektorů vzdělávacích akcí a jejich výkonů.

- Vzdělávání podle nových pravidel ÚV ČR - institut státní správy jako odbor Generálního ředitelství státní služby zajišťuje vzdělávání státních zaměstnanců podle služebního zákona, jakož i vzdělávání ostatních zaměstnanců ve správních úřadech. Byla zpracována analýza vazeb mezi katalogem vzdělávacích akcí institutu státní správy a katalogem vzdělávacích akcí v aplikaci Vema vzdělávání a automatizované propojení dle této analýzy bude naimplementováno až v situaci, kdy se zvýší počet vzdělávacích akcí, které jsou pro ÚFDŘ zabezpečovány institutem státní správy.

Oblast STM

- Plánování a modelování systemizace - v průběhu roku 2004 byla aplikace Systemizace informačního systému VEMA rozšířena o podporu modelování a plánování organizačních struktur a systemizace organizace. Nově vytvořené nástroje pro tvorbu plánů a modelů systemizace slouží k průběžnému zpracovávání změn systemizací jednotlivých FŘ, které vyplývají z organizačních změn.
- Optimalizace vzorů systemizovaných míst Zpracování systemizace finančních úřadů i finančních ředitelství je založeno na modelových vzorech systemizovaných míst, které byly původně zpracovány ve vazbě na organizační řád ÚFDŘ a ve vazbě na rozdělení finančních úřadů do pěti velikostních skupin. V průběhu implementace aplikace Systemizace proběhla optimalizace vzorů systemizovaných míst.
- Centrální správa vzorů systemizovaných míst - o provedení optimalizace vzorů systemizovaných míst byla předána správa databáze vzorů systemizovaných míst na pracovníky ÚFDŘ. Před tímto předáním byly provedeny konfigurační úpravy programu, které zabezpečují tok dat ústředně spravované databáze systemizovaných míst na ÚFDŘ na jednotlivá FŘ.

Oblast HRF

Řešení automatizované tvorby tabulek s využitím modulu HRT - v rámci tohoto úkolu byly vytvořeny tyto šablony pro automatické vyplnění:

- Přehled o počtu zaměstnanců územních finančních orgánů,
- Přehled o skutečném rozdělení zaměstnanců ÚFO do platových tříd a územní finanční orgány – vybrané personální údaje.

Oblast PER

Automatické generování spojení na zaměstnance - databáze aplikace PER by se postupně měla stát zdrojem veškerých personálních údajů zaměstnanců. Je přirozená, že adresa elektronické pošty nového zaměstnance by měla být vytvořena právě při pořizování údajů nového zaměstnance při nástupu do zaměstnání. Z toho důvodu byla aplikace PER rozšířena o funkci automatického generování spojení na zaměstnance. Byl vytvořen číselník lokalit a na základě přiřazení lokalit jednotlivým zaměstnancům a definice spojení v tabulce spojení jsou generovány adresy elektronické pošty zaměstnanců ÚFO.

Obecné úpravy

Publikování základních personálních údajů a organizační struktury prostřednictvím adresářových služeb LDAP - Vzhledem k záměru využít adresářových služeb pro širokou komunikaci a sdílení údajů mezi programy využívanými v resortu Ministerstva financí je samozřejmé použití IS-HR jako referenčního zdroje základních personálních údajů zaměstnanců a organizační struktury ÚFO. Na některých FŘ byla implementována funkce pro generování základních personálních údajů zaměstnanců a organizační struktury ve formátu XML souborů. Funkce pro exportování základních personálních údajů a organizační struktury

byly vytvořeny v aplikaci PER na úrovni FŘ technologií dynamických dokumentů. Výsledné XML soubory pro předávání základních personálních údajů a organizační struktury do adresářových služeb jsou následně zpracovávány následnými softwary a importovány do Active Directory na Windows 2003 serverech jednotlivých FŘ. Tato technologie byla implementována na těch FŘ, kde byl v průběhu roku 2004 nasazen na serverech operační systém Windows 2003.

VII. PERSONALISTIKA

a) Stav zaměstnanců

V roce 2004 byl proti roku 2003 plánovaný limit počtu zaměstnanců územních finančních orgánů **snížen o 50 zaměstnanců**. Snížení bylo provedeno v rámci realizace opatření Ministerstva financí vyplývajících z usnesení vlády č. 624 z 23. června 2003 o „Rozpočtovém výhledu 2003 až 2006“ k postupnému snižování počtu zaměstnanců ve státní správě.

Plánovaný počet zaměstnanců stanovený pro rok 2004 na **15 743** zaměstnanců byl k 31. 12. 2004 plněn na **98,8%**.

Tabulka č. 42

Plnění limitu počtu zaměstnanců	2000	2001	2002	2003	2004
Plánovaný počet zaměstnanců	14 987	15 853	15 793	15 793	15 743
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Podíl plnění (%)	97,9	98,8	99,5	99,3	98,8

Struktura zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2004 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 43 až 45**.

Tabulka č. 43

Základní přehled		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2004		15 560	100,0
z toho	zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství	1 251	8,0
	zaměstnanci finančních úřadů	14 201	91,3
	zaměstnanci vzdělávacích zařízení	108	0,7
	odborní zaměstnanci	15 357	98,7
	ženy	11 941	76,7
	zaměstnanci s VŠ vzděláním	5 034	32,4

Tabulka č. 44

Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2004		15 560	100,0
z toho	do 30 let	1 985	12,8
	od 31 do 40 let	3 963	25,5
	od 41 do 50 let	4 851	31,2
	nad 51 let	4 761	30,6

Tabulka č. 45

Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci v pracovním poměru k 31. 12. 200		15 357	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	11 426	74,4
	od 1 roku do 5 let	3 351	21,8
	do 1 roku	580	3,8

b) Obměna zaměstnanců

Vývoj míry fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců) je z dlouhodobého sledování tohoto ukazatele příznivý.

Tabulka č. 46

Počet nových a ukončených pracovních poměrů	2000	2001	2002	2003	2004
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Nově uzavřené pracovní poměry	1 545	2 096	1 221	898	831
Ukončené pracovní poměry	999	1 089	1 107	871	938
z toho <u>Neplánované odchody</u>	527	659	608	466	552
<u>Ostatní odchody</u>	472	430	499	405	386
Míra fluktuace (%)	3,6	4,2	3,9	3,0	3,5

c) Odměňování

Od 1. 1. 2004 byli přeřazeni všichni zaměstnanci územních finančních orgánů do 16ti třídního platového systému podle nařízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Navýšení průměrného tarifu v roce 2004 proti roku 2003 bylo v souladu se zavedením 16ti platových tříd dle výše uvedených nařízení vlády. Mimatarifní složky platu nebyly navyšovány.

Tabulka č. 47

Plán, skutečnost a struktura platu	2000	2001	2002	2003	2004
Plánovaná výše průměrného měs. platu (Kč)	14 288	15 475	16 645	18 276	19 477
Průměrný měsíční plat (Kč)	14 626	15 713	16 803	18 418	19 655
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	10 981	11 671	13 261	14 455	15 962
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	75,0	74,2	78,9	78,5	81,2
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě dle ČSÚ (v Kč) *	13 933	15 338	16 949	19 484	20 489

* rok 2004 - dle předběžných výsledků, rok 2003 – skutečnost

d) Napadení pracovníků ÚFO

Z hlediska napadení pracovníků územních finančních orgánů lze obecně konstatovat, že daňoví poplatníci vyhrožují pracovníkům finančních úřadů zejména při provádění daňové kontroly, místního šetření ohledně nadměrných odpočtů DPH a při provádění exekuce, ale i při projednávání případů na pracovišti vyměřovacího oddělení.

Vyhrožování probíhá nejčastěji slovně, ale i demonstrováním fyzické síly. Vyskytují se i případy fyzického napadení pracovníků finančních úřadů. Rovněž dochází k útokům na majetek pracovníků zejména kontrolního oddělení. Vyskytují se také případy vyhrožování rodinným příslušníkům.

Tabulka č. 48 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2000 – 2004.

Tabulka č. 48

	2000	2001	2002	2003	2004
Napadení při výkonu zaměstnání	60	84	74	66	60
fyzické napadení	4	0	8	1	3
verbální napadení	56	84	66	65	57
Napadení pro výkon zaměstnání	20	31	24	32	25
fyzické napadení	2	3	0	2	2
verbální napadení	18	28	24	30	23
Ostatní případy*	13	12	8	5	5
fyzické napadení	4	4	1	1	2
verbální napadení	9	8	7	4	1
poškození majetku	-	-	-	-	2
CELKEM	93	127	106	103	90
fyzické napadení	10	7	9	4	7
verbální napadení	83	120	97	99	81
poškození majetku	-	-	-	-	2

* Ostatní případy - jsou případy fyzického i verbálního napadení pracovníků ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

Celkový počet napadení pracovníků ÚFO se oproti předcházejícímu roku snížil. Došlo však k nárůstu případů **fyzického napadení** z celkového počtu 4 případů v roce 2003

na **7 případů** v roce 2004. Dále byly v roce 2004 zaznamenány 2 případy poškození majetku pracovníků územních finančních orgánů.

e) **Vzdělávání zaměstnanců**

Postup vzdělávání daňových úředníků je v souladu s Lisabonskou strategií, kterou přijala v březnu roku 2000 Evropská rada. V intencích této strategie se při přípravě i realizaci vzdělávání daňových úředníků klade důraz na informační a komunikační technologie, výuku pomocí e-learningu, environmentální výchovu, podporu výuky cizích jazyků a celoživotní profesní přípravu lidských zdrojů, a to na základě koncepce Celoživotního vzdělávání příslušníků Celní a Finanční správy, jehož součástí je i vzdělávání o lidských právech a výchově k nim“, kterou vzala bez připomínek na vědomí vláda České republiky na jejím zasedání dne 9. ledna roku 2002 (čj.1706/2001). Tato koncepce se v roce 2004 promítala do 250 průběžně zdokonalovaných učebních plánů a učebních osnov, propojených do trojstupňového systému, na který navazují aktualizací kurzy, kurzy pro metodiky, kurzy pro střední a vrcholový management. Součástí tohoto komplexního interního systému zaměstnanců územních finančních orgánů je i příprava lektorů.

I po vstupu České republiky do Evropské unie je kladen důraz na plnění Usnesení vlády České republiky číslo 841/1999, bod II/1a, a to ke vzdělávání o jednotlivých institucích EU a jejich kompetencích. Od roku 2004 již tímto základním školením prostřednictvím e-learningu procházejí převážně noví pracovníci, protože ostatní již mají kurz absolvován. V této oblasti dochází ve stále větším rozsahu k realizaci specifických odborných témat, které jsou nezbytné při komunikaci mezi státy EU, např. moduly VIES I. a II.

Výuka podle interního systému vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů se kontinuálně opakuje již několik let podle schválených učebních programů na Ústředním finančním a daňovém ředitelství, proto nedochází při vlastní realizaci učebního procesu k podstatným organizačním ani obsahovým problémům. Noví zaměstnanci územních finančních orgánů absolvují povinně všeobecné vstupní školení, včetně distančního modulu o EU a distančního modulu o environmentálním minimu, které mají funkci adaptační. Pak povinně procházejí jedním z profilujících kurzů typu B, které jsou zaměřeny na registraci daní, evidenci daní, vyměřování, správu daně z nemovitostí, správu daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí, správu dotací, daňovou kontrolu a vymáhání.

Na základě doporučení nadřízeného pracovníka a schválení vedoucím personálního oddělení příslušného finančního ředitelství mohou zaměstnanci ÚFO absolvovat některý z fakultativních kurzů k účetnictví, podpůrným informačním systémům, komunikaci, oceňování, základy práva - občanského hmotného, závazkového, finančního a výpočetní techniky (vše první stupeň vzdělávání, vstupní vzdělávání).

Po jednoroční praxi ve výkonu správy daní pokračují nadále v odborném vzdělávání podle svého pracovního zařazení v některém z osmi odborných kurzů (druhý stupeň vzdělávání). Obdobně je tomu i v třetím roce pracovního poměru k územnímu finančnímu orgánu, kdy mají k dispozici ke studiu již 55 odborně specializačních kurzů (třetí stupeň, průběžné vzdělávání zaměstnanců).

Po čtyřleté praxi jsou pro zkušené pracovníky a pro metodiky FŘ včetně vedoucích oddělení a odborů ÚFO připraveny výběrové odborné aktualizací kurzy (odborné vzdělávací moduly). Specializované kurzy pro management jsou určeny pro řídicí zaměstnance (vzdělávání středního a vrcholového managementu). Komplexní systém vzdělávání

zaměstnanců územních finančních orgánů je završen přípravou lektorů v kurzech Andragogika I. a Andragogika II.

Pedagogické dokumenty (učební plány a učební osnovy kurzů) jsou na základě podnětů finančních ředitelství, ověřováním ve výuce, vyhodnocováním anket pro posluchače a lektory, konzultací s lektory, doporučení garančních skupin, aktuálních potřeb daňové správy a na základě požadavků oddělení Vzdělávání odboru Institutu státní správy ÚV ČR průběžně inovovány.

Výběr vhodných účastníků do jednotlivých kurzů je vzhledem k počtu přes 15 000 zaměstnanců ÚFO poměrně složitý proces, proto je tato problematika součástí pracovních setkání, uskutečněných každoročně v květnu a listopadu, za účasti pracovníků oddělení 484 zástupců vzdělávacích zařízení ÚFO Přebrada a Vltava a oddělení 301. Funkční výběr zaměstnanců ÚFO do jednotlivých kurzů v rámci interního systému vzdělávání usnadňuje metodický materiál Vzestupné linie kurzů pro jednotlivé specializace pracovníků finančních úřadů, který je k dispozici zájemcům na Intranetu Ministerstva financí a pevná sestava Vhodní účastníci na akce informačního modulu VZD/VEMA.

K využívání služeb různých vzdělávacích agentur dochází při výuce cizích jazyků. Ve vzdělávacích zařízeních ÚFO pouze ojedinele, a to jen v oblastech, kde odbor 48 nemůže zajistit odbornou úroveň lektory z řad zaměstnanců resortu ministerstva financí.

Počty absolventů interního školení zaměstnanců ÚFO za posledních pět let prezentuje **Tabulka č. 49.**

Tabulka č. 49

Druhy školení podle interního vzdělávacího systému	Rok					Celkem absolventů
	2000	2001	2002	2003	2004	
Všeobecné vstupní školení (A) – I. stupeň	631	1 137	716	534	464	3 482
Profilující kurzy (B)	431	1 152	1 429	697	612	4 321
Výběrové kurzy – účetnictví, ADIS, právo aj.	580	557	531	904	948	3 520
Odborné kurzy (OK) – II. stupeň	284	147	422	474	586	1 913
Odborně specializační (OSK) – III. stupeň	1 576	838	119	1 360	1 344	5 237
Aktualizační kurzy pro zkušené z. (OAK)	724	603	232	-	-	1 559
Výběrové kurzy pro zkušené z. (OAKV)	1 121	1 343	1 682	1 489	1 748	7 383
Pro vedoucí oddělení a referátů (ŘZV)	754	499	548	704	834	3 339
Pro ředitele FŘ, FÚ a jejich zást. (ŘZ)	133	243	276	281	318	1 251
Andragogika (příprava lektorů)	23	74	62	42	11	212
E- learning EU (distanční studium)	-	1 620	11 366	1 182	667	14 835
E- learning, environmentální minimum	-	-	-	-	384	384
EU pro vedoucí zaměstnance	-	86	86	-	-	172

V rámci sladování legislativy ČR a EU se realizoval projekt „Prosazování práv v oblasti duševního vlastnictví“. Tento projekt byl určen pro státní správu České republiky

a byl pořádán v gesci Úřadu průmyslového vlastnictví v rámci projektu PHARE. Samotný kurz se skládal ze šesti samostatných bloků, které byly pořádány každý měsíc v prvním pololetí roku 2004. Vybraní pracovníci finančních ředitelství úspěšně zakončili kurz testem a obdrželi osvědčení.

Efektivním pomocníkem při vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů i při řešení konkrétních úkolů na daňovém úřadě je pracovní a učební pomůcka TaxTest. Tato elektronická pomůcka se vyvíjí podle schváleného Projektu řízení, Metodiky řízení a vývoje pracovní a učební pomůcky TaxTest, včetně dodatků, a to podle aktuálních potřeb pracovníků daňové správy. Uvedená pomůcka je k dispozici na síti pracovníkům Ministerstva financí, územních finančních orgánů včetně vzdělávacích zařízení ÚFO Přebrada a Vltava. V elektronické učební pomůcce jsou mj. implementovány učební plány a učební osnovy určené pro vzdělávání zaměstnanců ÚFO, včetně hypertextových odkazů na právní normy, judikáty, otázky zaměřené k výuce a moduly k procvičování učiva jednotlivých kurzů a pro závěrečné testy. Protože tato pomůcka obsahuje nejen zákony a vyhlášky vztahující se k práci daňových úřadů, judikáty a komentáře se stanoviskem MF k judikátům, odkazy na daňové tiskopisy, vybrané články z Finančního, daňového a účetního bulletinu, metodické pokyny MF atd., může ji každý zaměstnanec ÚFO využívat na svém pracovišti jako knihovnu, v níž jednoduchým postupem najde dokumenty, které potřebuje k výkonu správy daní.

Uživatelé PUP TT mají v aplikaci 2. 4. 11, distribuované na všechna odběratelská místa v průběhu listopadu 2004, k dispozici téměř 6 850 otázek k samostudiu a na procvičování učiva. Speciální modul této moderní elektronické pomůcky slouží na internetu ÚFDŘ ke vzdělávání a informování veřejnosti v daňové problematice. Tento modul je upraven tak, aby byl využitelný i občany se zdravotním postižením (slepce).

Neustálé zdokonalování a vývoj pracovní a učební pomůcky TaxTest řídí management projektu pod vedením ředitele odboru 48. Odbornou garanci každé nové verze pomůcky, která je realizována čtvrtletně, zajišťuje řídicí skupina prostřednictvím garančních skupin. Vývoj pomůcky byl v podstatě ukončen k 31. 12. 2004 dokončením tzv. didaktické vrstvy. V dalších letech půjde především o aktualizaci odborných obsahů, vyvolanou změnami daňové legislativy.

Na základě požadavku Institutu státní správy při Úřadu vlády byli s principy a způsobem využití pracovní a učební pomůcky TaxTest seznámeni ředitelé personálních odborů jednotlivých ministerstev. Na základě těchto informací navštívili odbor 48 MF zástupci Ministerstva školství, Ministerstva kultury, Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra a Generálního ředitelství cel, pověřeni vzděláváním svých zaměstnanců.

VIII. HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY

a) Příjmy ÚFO

Příjmy ÚFO dosáhly v roce 2004 výše 56 620 tis. Kč.

Upravený rozpočet příjmů je překročen o 33 064 tis. Kč, z čehož 22 495 tis. Kč činí čerpání rezervního fondu. Bez tohoto zkresení je rozpočet příjmů překročen o 10 569 tis. Kč, tj. o 44,9%.

Překročeny jsou zejména ostatní nedaňové příjmy, které jsou z velké části tvořeny dobropisy z minulého období, a to o 5 843 tis. Kč zejména z důvodu menší spotřeby v topné sezóně vlivem příznivých klimatických podmínek. Příjmy z pronájmu majetku jsou překročeny o 1 539 tis. Kč v důsledku pronájmu nebytových prostor v nově pořízených nemovitostech, a příjmy z prodeje investičního majetku o 884 tis. Kč.

Nejvyšším zdrojem příjmů jsou ostatní nedaňové příjmy (36,6% z celkových dosažených příjmů bez rezervního fondu). Jedná se zejména o přeplatky z vyúčtování elektrické energie, plynu, páry, za služby spojené s nájmem, telefony, vyúčtování jistin složených České poště, doplatek za stravenky, vrácené přeplatky z předplatného novin a časopisů, vratky za exekuce, zůstatek neodvedeného sociálního a zdravotního pojištění, tržby za kolky, zůstatky depozitních účtů převáděné do příjmů.

Dalším nejvyšším zdrojem příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku (36,1%) a vysoký podíl na celkových dosažených příjmech mají také příjmy z úroků (13,6%), které jsou závislé na úrokových sazbách a výši částek na účtech finančních ředitelství u ČNB.

Příjmy z prodeje investičního majetku byly dosaženy ve výši 2 037 tis. Kč a tvoří tak 6% dosažených příjmů. Jedná se o příjmy z prodeje ostatního hmotného investičního majetku (zejména vyřazených osobních služebních automobilů) a jedné nemovitosti.

Za účelem posílení rozpočtu výdajů byl v roce 2004 uskutečněn převod z rezervních fondů na příjmové účty FR ve výši 22 495 tis. Kč.

b) Výdaje ÚFO

Výdaje na činnost ÚFO dosáhly celkové výše 6 610 832 tis. Kč.

Mzdové prostředky tvořily 55,8% z celkových výdajů.

Čerpání prostředků na platy zaměstnanců je rovno téměř částce přidělené ze státního rozpočtu (čerpání na 100%), takže nedošlo k překročení vládou stanoveného limitu.

Průměrný plat je plněn na 100,9%, navýšen je pouze o 178 Kč (tj. o úspory z nemocnosti a z neobsazených míst).

Prostředky na ostatní platby za provedenou práci jsou čerpány na 96%, dočerpány nebyly ve výši 545 tis. Kč.

Fondy odměn již finanční ředitelství nedisponují.

Plánovaný počet zaměstnanců se v průběhu roku 2004 neměnil a činil ve schváleném i upraveném rozpočtu 15 743 (v průměrném přepočteném počtu). Tento stav je k 31. 12. 2004 naplněn na 99,1%.

Věcné běžné (neinvestiční) výdaje tvořily 39,3% z celkových výdajů.

Vývoj výdajů na zákonné pojistné a příděly do FKSP je adekvátní vývoji mzdových prostředků, pojistné je čerpáno na 99,7% a FKSP na 100%.

Ostatní běžné výdaje jsou v roce 2004 čerpány na 102,3%.

V rozpočtu ÚFO se ostatní věcné běžné výdaje člení do dvou skupin. Jsou to jednak výdaje zahrnuté do programového financování, konkrétně do programu 212 110 Rozvoj a obnova materiálně technické základny ÚFO (program 212 110 je samostatným závazným ukazatelem), a jednak výdaje mimo programy.

Ostatní běžné výdaje byly v roce 2004 čerpány na 102,3% (1 233 176 tis. Kč) včetně tvorby rezervních fondů ve výši 72 492 tis. Kč. Bez čerpání rezervních fondů byly tyto výdaje plněny na 96,3%, nedočerpání činilo 44 889 tis. Kč. K nedočerpání prostředků došlo zejména u akcí v programovém financování.

Oproti loňskému roku se zvýšilo čerpání ostatních běžných výdajů v roce 2004 na 100,5%, na jednoho zaměstnance na 100,9%. Nárůst je způsoben metodickou změnou, která nastala od 1. 1. 2004 tím, že do programového financování oproti minulým letům spadají výdaje hrazené z FKSP, zatímco před uvedeným datem čerpala finanční ředitelství FKSP přímo z příslušného účtu mimorozpočtových zdrojů.

Běžné výdaje na ICT a komunikace

Upravený rozpočet k 31. 12. 2004 činil 258 076 tis. Kč, čerpání činilo 258 473 tis. Kč, tj. 100,15% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 3 883 tis. Kč, šlo výhradně o systémově určené výdaje.

Finanční prostředky na běžné výdaje byly použity zejména na služby telekomunikací a radiokomunikací, a to na úhradu telekomunikačních poplatků za pevné linky, mobilní telefony a za datové služby; na údržbu a opravy personální výpočetní techniky včetně serverů, pobočkových telefonních ústředí a tiskáren; na nákup materiálu pro zajištění provozu výpočetní techniky, archivačních médií, náhradních dílů a spotřebního materiálu do tiskáren; na DHDM na nákup UPS, tiskáren, notebooků a čteček čipových karet, faxů, telefonních přístrojů a monitorů; na nákup ostatních služeb a to na revize EZS a EPS, pobočkových ústředí, napojení na PCO, rekonfigurace a převoz PC převáděných z MF; na knihy, učební pomůcky a tisk na nákup odborné literatury k instalovaným programům, na odbornou literaturu s daňovou a ekonomickou problematikou a předplatné odborného tisku a na služby školení a vzdělávání správců IS a serverů ADIS, nově instalovaných systémů Windows 2003, VEMA, obsluhu programu NRM3000, k SW IDEA a UNIX.

Z celkové čerpané částky 254 590 tis. Kč (bez tvorby rezervních fondů) bylo použito na výpočetní techniku 179 318 tis. Kč a 75 272 tis. Kč činily výdaje na komunikace.

Kapitálové výdaje

V roce 2004 měly téměř všechny prostředky přidělené ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje charakter systémově určených výdajů. Výjimkou byly prostředky na investiční akci rekonstrukce objektu pro FÚ v Liberci hrazené formou individuálně posuzovaných výdajů ve výši 0,930 mil. Kč.

V roce 2003 bylo čerpáno 435,982 mil. Kč kapitálových výdajů, v roce 2004 to bylo 325,659 mil. Kč, což představuje pokles o 25,3%. Protí roku 2003 nedošlo ke změně struktury závazných ukazatelů kapitálových výdajů změnou jednotlivých programů financování. Přetrvává program 312 110 kde došlo k poklesu o 64,787 mil. Kč. Od 1. 1. 2003 byla v tomto programu zahájena jen jedna investiční akce, která byla v tomto roce rovněž ukončena. V roce 2004 se jednalo pouze o dokončení 6 investičních akcí zahájených před rokem 2003. Výdaje v novém programu 212 110 zahájeném v roce 2003 poklesly v roce 2004 o 45,362 mil. Kč a to zejména v podprogramu 212 111. V rámci tohoto podprogramu byly převedeny finanční zdroje do rozpočtu ÚFO za účelem centrální úhrady za nákup serverů ADIS pro FŘ.

Upravený rozpočet programu 312 110 činil 112,526 mil. Kč, čerpání činilo 132,348 mil. Kč, což je 117,6%. Z celkového čerpání ve výši 132,348 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 108,994 mil. Kč, úhrada faktur z rezervních fondů 20,220 mil. Kč a tvorba rezervních fondů činila 3,134 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno pouze 3,532 mil. Kč, z toho byly vytvořeny rezervní fondy FŘ.

Upravený rozpočet programu 212 110 činil 188,124 mil. Kč, čerpání činilo 193,311 mil. Kč, což je 102,8%. Z celkového čerpání ve výši 193,311 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 150,764 mil. Kč, úhrada faktur z rezervního fondu 2,908 mil. Kč, úhrada faktur z prostředků FKSP 2,432 mil. Kč a tvorba rezervního fondu činila 37,207 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno 37,360 mil. Kč, což bylo zdrojem pro tvorbu rezervních fondů FŘ. K nedočerpání rozpočtu došlo převážně u akcí stavebního charakteru, a to z důvodu neuzavřených výběrových řízení na dodavatele díla, na čemž se nejvíce podílela akce odstranění azbestu a nástavba budovy pro FÚ v Neratovicích částkou 24,872 mil. Kč, z důvodu podání námítky při výběrovém řízení. U výdajů na odkoupení pozemků nedošlo v některých případech k dohodě s jejich majiteli. Nevyčerpané výdaje na ICT byly převedeny do rezervních fondů finančních ředitelství v celkové výši 7,185 mil. Kč, přičemž u většiny akcí jde o drobné úspory proti předpokládané ceně dodávek. Celkově se jedná o 26 akcí. K drobným úsporám došlo rovněž při pořizování zařízení investičního charakteru jako je např. archivační technika, frankovací a kopírovací stroje.

Následující **Tabulka č. 50** ukazuje vývoj příjmů a výdajů ÚFO v letech 2000-2004.

Tabulka č. 50 (v tis. Kč)

Rok	PŘÍJMY celkem	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		Celkem	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2000	16 857	5 234 320	728 738	4 505 582	357
2001	26 436	5 933 803	746 087	5 187 716	374
2002	51 653	5 902 626	359 458	5 543 168	374
2003	38 317	6 417 899	435 982	5 981 917	410
2004	56 620	6 610 832	325 659	6 285 173	424

Kapitálové výdaje na ICT a komunikace

Upravený rozpočet k 31. 12. 2003 činil 81 481 tis. Kč, čerpání činilo 81 516 tis. Kč, tj. 100,04% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 7 186 tis. Kč, šlo výhradně o systémově určené výdaje.

Finanční prostředky byly použity v rámci podprogramu 212 111 na:

- servery a jejich příslušenství	1 976 tis. Kč
- vybavení serveroven	3 186 tis. Kč
- datové a telefonní sítě	23 698 tis. Kč (výdaje za komunikace)
- VZ Smilovice – nechr.záložní pracoviště	3 696 tis. Kč
- telefonní ústředny vč. příslušenství	19 597 tis. Kč (výdaje za komunikace)
- PC a jejich příslušenství	4 138 tis. Kč
- zabezpečovací systémy (EVS, EPS)	15 460 tis. Kč
- ostatní	2 579 tis. Kč
celkem (bez tvorby rezervních fondů)	74 330 tis. Kč

Mimorozpočtové zdroje na kapitálové výdaje ICT čerpalo pouze FŘ pro hl. m. Prahu v částce 135 tis. Kč na opravu klimatizace serverovny v objektu Štěpánská.

c) Vyhodnocení nákladovosti a efektivnosti

Vývoj efektivnosti a nákladovosti územních finančních orgánů ukazuje následující **Tabulka č. 51.**

Tabulka č. 51

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Daňové příjmy (kapitola VPS)	152 891 000	163 412 000	208 850 701	225 635 000	323 452 000
Příjmy v kapitole 312 - MF	16 857	26 436	51 653	38 317	56 620
PŘÍJMY CELKEM	152 907 857	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620
VÝDAJE CELKEM	5 234 320	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832
z toho: běžné výdaje	4 505 582	5 187 716	5 543 168	5 981 917	6 285 173
POČET zaměstnanců	14 260	15 084	15 649	15 668	15 600
Efektivnost (v Kč)					
Příjmy na	2000	2001	2002	2003	2004
1 Kč výdajů	29,21	27,54	35,39	35,16	48,94
1 zaměstnance	10 722 851	10 835 219	13 349 246	14 403 454	20 737 732
Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na	2000	2001	2002	2003	2004
1 Kč příjmů	0,03	0,04	0,03	0,03	0,02
1 zaměstnance	367 063	393 384	377 189	409 618	423 771
Běžné výdaje na	2000	2001	2002	2003	2004
1 zaměstnance	315 959	343 922	354 219	381 792	402 896

V **Tabulce č. 52** jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy (do celkové částky daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpochty a vracení DPH a do konce roku 2003 též vracení daně spotřební), které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi. Uvedené ukazatele jsou v čase v podstatě konstantní a nijak významně se v posledních letech nemění. Příznivý trend za rok 2004 byl výsledkem převodu správy spotřebních daní na celní orgány a změny v DPH při dovozu zboží po vstupu ČR do EU.

V souvislosti s postupnou modernizací a reorganizací daňové správy lze předpokládat, že náklady na výběr daní zůstanou minimálně konstantní. Připravovaná opatření sledují především jejich efektivnější využití, a to včetně prostředků již vynaložených na zvýšení technické vybavenosti územních finančních orgánů. K tomu m.j. směřuje postupné rozšiřování možností podávat daňová přiznání v elektronické podobě, které kromě nesporných přínosů u daňových subjektů sleduje, za předpokladu jejich vyššího využívání, snižování objemu rutinních činností při výkonu daňové správy ve prospěch činností kvalifikovanějších,

především v oblasti daňové kontroly.

Tabulka č. 52

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2000	2001	2002	2003	2004
PŘÍJMY CELKEM	152 907 857	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620
nadměrné odpočty DPH	496 669 000	224 925 000	219 001 000	231 390 000	229 070 000
vratky daně spotřební	5 809 000	6 130 000	4 345 000	4 937 000	1 771 000
UPRAVENÉ PŘÍJMY	655 385 857	394 493 436	432 248 354	462 000 317	554 349 620
VÝDAJE CELKEM	5 234 320	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832
Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na 100 Kč	2000	2001	2002	2003	2004
upravených příjmů	0,80	1,50	1,37	1,39	1,19

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Interní audit

V průběhu roku 2004 provedlo oddělení 561 – Interního auditu podle „Plánu auditu na rok 2004“ celkem 3 veřejnosprávní kontroly, které byly zaměřeny převážně na prověření vybraných údajů účetních závěrek, dodržování zákonnosti, rozpočtové a finanční kázně při vynakládání finančních prostředků, hospodaření s majetkem státu a na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

Zejména bylo kontrolováno dodržování zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, účtové osnovy a postupů účtování pro organizační složky státu a dalších souvisejících zákonných norem a interních předpisů, systém tvorby a čerpání prostředků FKSP.

Z provedených veřejnosprávních kontrol bylo pracovníky interního auditu uloženo kontrolovaným osobám přijmout konkrétní, adresná a termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků včetně zaslání zprávy o jejich splnění, v souladu s ust. §§ 18 a 19 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, s odkazem na ust. § 11 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled veřejnosprávních kontrol za rok 2004

FŘ v Ostravě

- Zahájení kontroly: 29. 3. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 2. 6. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Příkaz č. 5/2004 ředitele finančního ředitelství ze dne 16. 6. 2004

FŘ pro hl. m. Prahu

- Zahájení kontroly: 24. 5. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 29. 9. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Opatření ke zjištěním veřejnosprávní kontroly ze dne 15. 12. 2004

FŘ v Českých Budějovicích

- Zahájení kontroly: 11. 10. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 28. 12. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Opatření k odstranění nedostatků zjištěných veřejnosprávní kontrolou provedenou odborem 56 – IA MF ze dne 27. 1. 2005

Jak vyplývá z „Přehledu veřejnosprávních kontrol za rok 2004“, byla ze strany odpovědných pracovníků kontrolovaných osob přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Zjištěné nedostatky jsou analyzovány z hlediska jejich příčin a souvislostí. Je hodnocena míra rizika jejich negativního dopadu na hospodaření s rozpočtovými prostředky a na integritu a vypovídací schopnost finančních informací.

Cílem další kontrolní práce je spolehlivé informování vedoucích zaměstnanců resortu ministerstva o nakládání s rozpočtovými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průkazném účetním zpracování pro zabezpečení hospodárného, efektivního a účelného výkonu státní správy, zaměřené na prověření vybraných údajů účetních závěrek, dodržování zákonnosti, rozpočtové a finanční kázně při vynakládání finančních prostředků, hospodaření s majetkem státu a na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

b) Inspekce

Oddělení Inspekce v roce 2004 řešilo **57 podání**, týkajících se činnosti územních finančních orgánů (dále jen ÚFO). Podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících, bylo prošetřeno 48 podání, z toho současně směřovalo 6 proti FÚ a FŘ. Předmětná podání především upozorňovala na jednání pracovníků ÚFO, a to i ve spojitosti s jejich údajným korupčním chováním. V této souvislosti bylo orgánům činným v trestním řízení postoupeno k dalšímu řízení celkem 9 podnětů.

Finančních úřadů se týkalo **45 podání**, z toho 12 anonymních. Prověřením bylo zjištěno, že 4 podání byla oprávněná, 4 částečně oprávněná a 23 neoprávněných.

U zbývajících 14 podání se jednalo o připomínky, upozornění a podněty.

Finančních ředitelství se týkalo **12 podání**, z toho 2 anonymní. Provedeným šetřením bylo 8 podání vyhodnoceno jako neoprávněná.

V rámci resortu MF byla na základě rozhodnutí pana ministra zřízena s účinností od 12. 7. 2004 telefonní protikorupční linka a e-mailová adresa, na které bylo v roce 2004 uplatněno 15 oznámení týkajících se ÚFO. Z nich bylo Policii ČR postoupeno k dalšímu využití 5 podání.

V rámci ÚFO byly oddělením Inspekce provedeny **2 veřejnosprávní kontroly** (dále jen kontroly) se zaměřením na hospodárnost autoprovozu v působnosti FŘ v Brně a FŘ v Ústí nad Labem.

Cílem kontrol bylo prověřit hospodárnost provozu motorových vozidel používaných pro služební účely v roce 2003, včetně používání vlastních motorových vozidel zaměstnanců k pracovním cestám.

Zjištěné nedostatky byly u obou kontrol obdobné, např.:

- uskutečnění jízd služebním vozidlem bez vystavené žádanky o přepravu, dodatečným schválením jízdy a vystavením příkazu k jízdě příslušným odpovědným zaměstnancem FŘ,
- věcné a formální nedostatky směrnice FŘ o provozu motorových vozidel,
- schválená trasa služební jízdy nesouhlasila s vykázanými jízdami na záznamu o provozu vozidla,
- podstatné rozdíly v počtu vykazovaných ujetých km na stejné trase,
- vykazování nadhodnoceného počtu ujetých km bez zdůvodnění.

Ke kontrolním zjištěním byla přijata řediteli FŘ v Ústí nad Labem a FŘ v Brně konkrétní, adresná a termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování, včetně změn vnitřních norem.

c) Podání dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l. řešena na ÚFO

V roce 2004 došlo na finanční úřady a finanční ředitelství celkem **934 podání**, která byla řešena dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l.

Z celkového počtu podání, bylo **275 podání, směřujících na činnost ÚFO**, z toho **256 stížností**, tj. 93%. Z celkového počtu 256 stížností bylo **20 kvalifikováno jako oprávněných**, tj. 7,8%.

Tabulka č. 53 ukazuje oprávněnost řešených stížností v členění na FÚ a FŘ.

Tabulka č. 53

Oprávněnost řešených stížností v roce 2004						
Oprávněnost stížností	CELKEM		Na činnost			
			FR		FÚ	
	256		8		248	
Částečně oprávněná	16	6,25%	0	0,00%	16	6,45%
Neoprávněná	200	78,13%	3	37,50%	197	79,44%
Oprávněná	20	7,81%	2	25,00%	18	7,26%
Ostatní *	20	7,81%	3	37,50%	17	6,85%

* Ostatní: jedná se o stížnosti, které byly podavatelem vzaty zpět, opakované stížnosti, popř. jsou dosud v šetření

X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů zveřejňují finanční ředitelství a finanční úřady výroční zprávu k poskytování informací. Za kalendářní rok 2004 bylo na ÚFO celkem podáno **91 žádostí** o informací, ústní žádosti o informaci se podle zákona č. 106/1999 Sb. neevidují.

V roce 2004 bylo podáno 5 odvolání proti rozhodnutí. Žádné rozhodnutí nebylo v roce 2004 přezkoumáváno soudem, a nebyly uloženy žádné sankce za nedodržení zákona č. 106/1999 Sb.

XI. ZÁVĚR

V roce 2004 došlo k legislativní úpravě provedené zákonem č. 669/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (např. změna zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, o dani z přidané hodnoty, o účetnictví, o dani z nemovitostí, o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, o životním minimu, o sociální potřebnosti apod.). Novela implementuje změnu směrnice EU 90/435/EHS o společném systému zdanění mateřských a dceřinných společností z různých členských států Evropské unie a reflektuje změny, vyplývající z II. etapy reformy veřejných financí (např. modifikace tzv. „reinvestičního odpočtu“, zkrácení doby odpisování hmotného majetku, zkrácení doby umořování daňové ztráty ze 7 na 5 let, daňová podpora výzkumu a vývoje formou odečtu 100% výdajů na projekty výzkumu a vývoje od základu daně). Přijatá legislativní úprava se odrazí i ve zvýšení nároků, které jsou kladeny na pracovníky jednotlivých územních finančních orgánů. Vedle rozsáhlé novely zákona o daních z příjmů budou pracovníci správce daně v roce 2005 muset v praxi zvládnout i zvýšenou administrativní náročnost správy daně, kterou s sebou tato novela přináší.

Obdobná situace nastane v roce 2005 také u daně z nemovitostí, kde se v návaznosti na zmíněnou novelu počítá s významným nárůstem počtu poplatníků daně ze zemědělských pozemků, který bude postupně pokračovat i v několika následujících zdaňovacích obdobích.

V roce 2004 byla ustavena tzv. „národní diskusní skupina“, jejímž úkolem je řešení problematiky koncepčních změn v oblasti daních z příjmů v časovém horizontu roků 2007-2009.

Jedním z rozhodujících úkolů daňové zprávy, který se v roce 2004 podařilo úspěšně realizovat, bylo umožnění podávání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob v elektronické podobě. S ohledem na rozsáhlost výchozích podmínek pro realizaci tohoto úkolu byla v první fázi zavedena do praxe možnost podávání elektronického daňového přiznání poplatníkům, kteří jsou podnikateli, jejichž zdaňovacím obdobím byl kalendářní rok 2003 nebo jiné zdaňovací období započaté v roce 2003, které končilo v roce 2004. Přestože při realizaci tohoto rozsáhlého projektu došlo ke vzniku neočekávaných problémů (např. při převodu povinných a zvláštních příloh, údajů z účetní závěrky pro podnikatele, do elektronické podoby), zabezpečilo Ministerstvo financí ve spolupráci s územními finančními orgány a s řešiteli podmínky pro to, aby podnikatelské daňové subjekty mohly podat elektronické přiznání k dani z příjmů právnických osob v prodloužené zákonné lhůtě pro jeho podání, a to dnem 25. června 2004.

V průběhu roku 2005 se předpokládá umožnění podávání přiznání k dani z příjmů právnických osob v elektronické podobě za veškerá zdaňovací období a pro všechny daňové subjekty, vč. nepodnikatelských.

Výsledky, kterých bylo v roce 2004 dosaženo, jsou odrazem naplňování dlouhodobé strategie v oblasti mezinárodních daňových vztahů a modernizace daňové správy. Vstupem České republiky do Evropské unie česká daňová správa potvrdila, že její úroveň odpovídá standardům, jejichž splnění bylo podmínkou pro její členství v unii nejvyspělejších daňových správ. Česká daňová správa se ve svém vývoji výrazně posunula kupředu. Přestala být daňovou správou, která především absorbuje poznatky a zkušenosti jiných daňových správ. Stala se daňovou správou, která je schopna své zkušenosti předat jiným daňovým správám.

I N F O R M A C E

o činnosti Celní správy České republiky

za rok 2004

I. ÚVOD

Rok 2004 byl pro Celní správu České republiky (dále jen „CS ČR“) rokem mimořádně významným. Vstup České republiky do Evropské unie, s tím související ukončení pravidelných kontrol zboží na pozemních hraničních přechodech, přechod na plnou aplikaci jednotných celních předpisů Společenství, zabezpečování nových národních kompetencí celními orgány, jejich transformace a převzetí komplexní správy spotřebních daní, to byly základní atributy významně ovlivňující dále specifikovanou činnost CS ČR a její výsledky v roce 2004.

V legislativní oblasti byla v prvních čtyřech měsících roku 2004 zabezpečena příprava a projednávání návrhů právních předpisů souvisejících se vstupem do EU. Návrhy prošly předepsaným legislativním procesem a nabyly, s výjimkou zákona o nakládání se surovými diamanty, zveřejněním ve Sbírce zákonů účinnosti. Přehled je uveden v příloze č.1.

V nelegislativní oblasti byla činnost CS ČR zaměřena zejména na dořešení organizačně technologických otázek úzce souvisejících se vstupem ČR do EU, tj. zejména s rušením pohraničních útvarů, změnou postavení některých vnitrozemských útvarů a redukcí počtu zaměstnanců. Proces začlenění ČR do EU se velkou měrou odrazil i na organizačním uspořádání CS ČR.

Před vstupem ČR do EU měla CS ČR 237 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 91 celních úřadů (78 ve vnitrozemí a 13 pohraničních), 64 poboček celních úřadů (23 ve vnitrozemí a 41 na hraničních přechodech) a 82 celních pracovišť (23 ve vnitrozemí a 59 na hraničních přechodech).

Ke dni 1.5.2004 měla CS ČR již jen 120 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 54 celních úřadů, 48 poboček celních úřadů a 18 detašovaných pracovišť. Z uvedeného počtu byly 4 útvary v postavení hraničních přechodů na letištích s mezinárodním provozem.

Ke dni 1.1.2005 byl celkový počet dále redukován na 112 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 54 celních úřadů, 33 poboček celních úřadů a 25 detašovaných pracovišť.

V důsledku uvedených organizačních změn a v rámci opatření k redukcí FM byl v průběhu roku 2004 ukončen pracovní, resp. služební poměr s 1 896 zaměstnanci CS.

II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO A CELNÍHO ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH A CELNÍCH PŘÍJMŮ

a) Celní a daňové příjmy v celním řízení

Na účtech GŘC byly k 31.12.2004 vedeny celní a daňové příjmy v celkové výši **159,6 mld. Kč**. V následující tabulce je porovnán vývoj příjmů cla a daní roku 2003 s rokem 2004. Výsledky, tj. podstatné snížení příjmů cla a daní, byly velkou měrou ovlivněny vstupem ČR do EU. Důvodem je především výrazný podíl obchodní výměny s členskými státy EU na celkové zahraničně obchodní činnosti ČR před vstupem do EU.

Nejvýraznější pokles příjmů nastal u cla. V souladu s předpisy EU se 75 % vyměřeného cla z titulu vzniku celního dluhu od 1.5.2004 odvádí EU, zbylých 25 %, tj. 817 mil. Kč, je příjmem státního rozpočtu ČR.

Vývoj příjmů cla a daní

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Příjmy	2003	2004	%	Rozdíl
DPH	241 063,9	142 170,8	59,0	-98 893,1
Silniční daň	29,5	6,6	22,3	-22,9
SPD celkem	41 079,3	12 369,8	30,1	-28 709,5
- z toho SPD: z vína	66,6	17,3	26,0	-49,3
z minerálních olejů	20 970,8	6 572,0	31,3	-14 398,8
z lihu a lihovin	1 070,1	372,6	34,8	-697,5
z piva	27,4	5,7	21,0	-21,7
z tabák. výrobků	18 944,5	5 402,2	28,5	-13 542,3
Clo 100% příjem st. rozpočtu ^{*)}	10 251,7	4 086,3	39,9	-6 165,4
Clo 25% příjem st. rozpočtu ^{**)}	0,0	817,0	0,0	817,0
Správní poplatky	3,6	5,9	165,9	2,3
Příslušenství	166,0	128,8	77,6	-37,2
Příjmy úhrnem	292 594,1	159 585,3	54,5	-133 008,8
Státní příjmy celních úřadů	0,6	0,1	13,2	-0,5
CELKEM	292 594,7	159 585,4	54,5	-133 009,3

*) Příjmy ze cla vyměřeného před vstupem ČR do EU

***) 25% příjmů ze cla vybraného po vstupu ČR do EU

Podle plánu státního rozpočtu byl předpokládán výběr cla za rok 2004 ve výši 4 400 mil. Kč. Skutečná výše vybraného cla vyměřeného z titulu vzniku celního dluhu do 30.4.2004 činila 4 086,3 mil. Kč a od 1.5.2004 činila 817 mil. Kč. Celkem bylo v roce 2004 odvedeno do státního rozpočtu clo ve výši 4 903,3 mil. Kč. V porovnání s plánem státního rozpočtu byl tak plánovaný příjem překročen o 503,3 mil. Kč, tj. o 11,4 %.

Současně došlo k podstatnému snížení všech příjmů daní v celním řízení v roce 2004 proti roku 2003 a to o 41 % u DPH a u SPD od 65,2 % po 79 %. Vzhledem ke zvýšení agendy u nové správy SPD naopak o 65,9 % stoupl příjem správních poplatků. Tento nárůst byl zapříčiněn především zvýšeným počtem správní agendy. Pokles silniční daně o 77,7 % v roce 2004 proti roku 2003 souvisí s ukončením výběru silniční daně na hraničních přechodech.

Příjmy příslušenství, kam patří především penále, úroky, exekuční náklady a pokuty vyměřené v celním a daňovém řízení, poklesly v roce 2004 proti roku 2003 o 22,4 %. Ačkoliv byl vydán vyšší počet platebních výměrů na penále a úroky než v roce 2003, nebyly tyto dosud urazeny.

b) Inkaso SPD

Nabytím účinnosti zákona č. 353/2003 Sb., zákon o spotřebních daních (dále jen „zákon o SPD“), se zcela změnil systém výběru SPD. Celní správa se stala správcem vnitrostátní SPD. Zákon zásadním způsobem upravil správu SPD zavedením režimu podmíněného osvobození od daně, a tím posunul okamžik vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit. Daň z vybraných výrobků je vybírána v zemi spotřeby bez ohledu na jejich původ. Grafické porovnání příjmů jednotlivých druhů SPD je uvedeno v příloze č.3.

Ve výši inkasa SPD z celního řízení se výrazným způsobem projevil vstup ČR do EU. Příjmy roku 2004 se pohybují pouze ve výši 30 % příjmů roku 2003 a v budoucích letech lze očekávat další pokles.

Po odečtení vrácené SPD činilo v roce 2004 celkové inkaso **96,0 mld. Kč**. Výnos této spotřební daně za rok 2003 činil 84,2 mld. Kč. Oproti roku 2003 se inkaso zvýšilo o 11,8 mld. Kč, tj. o 14%.

Vývoj celkového inkasa SPD

Tabulka č. 2

(mil. Kč)

Inkaso SPD				
Druh inkasované SPD	Rok 2003	Rok 2004	Rozdíl	%
780 - SPD z vína a meziproductů	310,5	235,5	-75,0	75,8
799 - SPD z minerálních olejů	58 412,3	67 191,4	8 779,1	115,0
4781 - SPD z lihu	5 514,2	5 305,4	-208,8	96,2
4773 - SPD z piva	3 585,4	3 613,5	28,1	100,8
4765 - SPD z tabákových výrobků a nálepek	17 691,2	21 524,5	3 833,3	121,7
Celkem	85 513,6	97 870,3	12 356,7	114,4
Vrácená SPD				
Druh vrácené SPD	Rok 2003	Rok 2004	Rozdíl	%
5792 - Vrácené SPD z min.olejů pro výrobu tepla	-48,2	-603,6	-555,4	1 252,3
756 - Vrácené SPD z min. olejů /zelená nafta/	-1 272,4	-1 261,1	11,3	99,1
772 - Vrácené SPD osobám s dipl. imunitou	-14,3	-9,1	5,1	63,6
Celkem	-1 334,9	-1 873,8	-539,0	140,4
Celkem čisté inkaso	84 178,7	95 996,5		

Předpokládaný celkový výnos státního rozpočtu pro rok 2004 byl 97,3 mld. Kč. Skutečný výnos spotřební daně z minerálních olejů byl oproti předpokladu nižší o 1,3 mld. Kč, tj. o 1,3% méně.

Nesplnění předpokládaných rozpočtových příjmů na rok 2004 o 1,3 mld. Kč výrazně ovlivnily také další skutečnosti, jejichž konkrétní dopady jsou dále uvedeny v podrobnější analýze k jednotlivým komoditám vybraných výrobků.

SPD z minerálních olejů

Správu SPD z minerálních olejů lze z hlediska evidence výběru rozdělit do tří skupin:

- příjmy z SPD v celním řízení,
- příjmy z SPD „vnitrostátní“ (daně v tuzemsku),
- nároky na vrácení SPD (jde o tzv. vratky zelené nafty, technických benzínů a tepla apod.).

Celkové inkaso daně z minerálních olejů, jejíž podíl na celkových příjmech se pohybuje okolo 70 %, a u které došlo ke změně sazeb daně, dosáhl v roce 2004 po odečtení nároků na vrácení SPD výše 65,3 mld. Kč oproti roku 2003, kdy činil 57,1 mld. Kč. Oproti roku 2003 se inkaso zvýšilo o 8,2 mld. Kč, tj. o 14,4 % .

Předpokládaný celkový výnos do státního rozpočtu pro rok 2004 byl 65,6 mld. Kč. Skutečný výnos SPD z minerálních olejů byl oproti předpokladu o 0,3 mld. Kč nižší (- 0,5 %).

Příjmy z vnitrostátní SPD z minerálních olejů (CÚ + finanční úřady) bez přihlédnutí k nárokům na vrácení jsou vyšší o 23,2 milionů Kč (+ 61,9 %) oproti loňskému roku.

Údaj z tabulky č. 2 nazvané "Vrácené SPD z min. olejů pro výrobu tepla" obsahuje druh příjmu "Vrácení daně z minerálních olejů - technických benzínů a osobám užívající tyto oleje pro výrobu tepla". V roce 2003 obsahoval tento druh příjmu pouze nároky na vrácení pro technické benzíny. Z tohoto důvodu jsou vrácené částky v roce 2004 podstatně vyšší než v roce 2003.

SPD z lihu a lihovin

V roce 2004 celkové inkaso daně z lihu a lihovin činilo 5,3 mld. Kč. Výnos této SPD za rok 2003 činil 5,5 mld. Kč. Oproti roku 2003 se inkaso snížilo o 0,2 mld. Kč, tj. o 3,6 % . V případě srovnání vnitrostátní SPD z lihu a lihovin (CÚ + finanční úřady) jsou příjmy vyšší o 0,49 mld. Kč (+ 11,0 %) oproti loňskému roku.

Předpokládaný celkový výnos do státního rozpočtu pro rok 2004 byl 6,4 mld. Kč. Skutečný výnos SPD z lihu je oproti předpokladu o 1,1 mld. Kč nižší (o 20,7% méně).

Ve výrazném poklesu výnosu SPD z lihu a lihovin o 20,7 % oproti předpokladu se nejvíce projevilo předzásobením obchodníků a zpracovatelů lihu a lihovin koncem roku 2003, v důsledku zvýšení sazeb spotřební daně od 1.1.2004. Dalším z hlavních faktorů je snížení konzumace nápojů obsahující vysoké % lihu. Z dílčích rozborů inkasa za jednotlivé měsíce je zřetelné, že situace na trhu s lihovinami se stabilizovala a docházelo k pozvolnému nárůstu výběru SPD z lihu. Tato situace může současně souviset s výsledky kontrolních akcí v řetězcích supermarketů a v lihovarnických zařízeních.

SPD z vína a meziproductů

V roce 2004 celkové inkaso daně z vína a meziproductů činilo 0,24 mld. Kč. Výnos této SPD za rok 2003 činil 0,31 mld. Kč (pokles o 0,07 mld. Kč, tj. o 29 %).

Předpokládaný celkový výnos státního rozpočtu pro rok 2004 byl 0,3 mld. Kč. Skutečný výnos SPD z vína a meziproductů je oproti předpokladu o 0,06 mld. Kč nižší (o 20% méně). U SPD z vína a meziproductů došlo k poklesu výše výnosu především z důvodu zvýšené výroby a prodeje tichých vín, které jsou zatíženy nulovou sazbou SPD.

Příjmy z vnitrostátní SPD z vína a meziproductů (CÚ + finanční úřady) jsou nižší o 0,026 mld. Kč (-11,9 %) oproti loňskému roku.

SPD z piva

V roce 2004 celkové inkaso SPD z piva činilo 3,61 mld. Kč. Výnos této SPD za rok 2003 činil 3,59 mld. Kč. Oproti roku 2003 se inkaso zvýšilo o 0,02 mld. Kč, tj. o 0,5 %. Předpokládaný celkový výnos státního rozpočtu pro rok 2004 byl 3,5 mld. Kč. Skutečný výnos SPD z piva je oproti předpokladu o 0,11 mld. Kč více (o 3,1% více). V roce 2004 nedošlo ke změnám sazeb SPD z piva.

Příjmy z vnitrostátní SPD z piva (CÚ + finanční úřady) jsou vyšší o 0,049 mld. Kč (+ 1,4 %) oproti loňskému roku.

SPD z tabákových výrobků a tabákových nálepek

V roce 2004 celkové inkaso z daně tabáku a tabákových výrobků činilo 21,5 mld. Kč. Výnos této SPD za rok 2003 činil 17,7 mld. Kč. Oproti roku 2003 se inkaso zvýšilo o 3,8 mld. Kč, tj. o 21,5 % . Předpokládaný celkový výnos státního rozpočtu pro rok 2004 byl 21,5 mld. Kč. Skutečný výnos SPD z tabáku a tabákových výrobků odpovídá předpokladu.

Zvýšení sazeb SPD z tabákových výrobků nemělo vliv na snížení množství výroby a odběru těchto výrobků. Vývoj výnosu daně z tabákových výrobků v roce 2004 byl také ovlivněn předzásobením výrobců tabákovými nálepkami.

Výnos daně mimo jiné ovlivnila změna splatnosti daně v důsledku novely zákona o SPD. Od 1.5.2004 byla novelou prodloužena splatnost této daně z 30 dní na 60 dní po odebrání tabákových nálepek, čímž se snížily možné příjmy roku 2004.

2. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY

a) Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení k 31.12.2004

Pohledávkou se rozumí neuhrazená částka splatného cla, daní a poplatků, včetně příslušenství bez ohledu na zákonnou lhůtu splatnosti. Po uplynutí lhůty splatnosti se stává neuhrazená pohledávka nedoplatkem.

Celková výše pohledávek k 31.12.2004 činila 12 146,4 mil. Kč. V této sumě jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěného do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, dodatečně vyměřené celní dluhy platebními výměry na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, případně neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok a penále z prodlení při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu (ve výši 522,6 mil. Kč).

Celková výše nedoplatků za rok 2003 činila 9,4 mld. Kč.

Celkový stav nedoplatků ke dni 31.12.2004 činil 10 705,6 mil. Kč. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

CLO:	1 242,6 mil. Kč
DPH:	3 549,8 mil. Kč
SPD:	5 743,3 mil. Kč
<u>OSTATNÍ (Vyrovňovací dávky, exekuční náklady):</u>	<u>169,9 mil. Kč</u>
CELKEM :	10 705,6 mil. Kč

Při hodnocení nedoplatků z hlediska jednotlivých roků sdělení celního dluhu lze konstatovat, že největší objem ve finančním vyjádření je zaznamenán u nedoplatků s rokem sdělení 2003. Na celkové výši nedoplatků se podílí nedoplatky z obchodního zboží vzniklé na základě celního řízení předložením celní deklarace, částkou 2 700 mil. Kč, tj. 25,2 %. Největší podíl na celkové výši nedoplatků mají nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti v částce 7 535,2 mil. Kč, tj. 70,4 %. Částku ve výši 470,2 mil. Kč tvoří nedoplatky z úroků a penále z prodlení. Tyto nedoplatky vznikly platební nekázní deklarantů a nedodržením předpisů jimiž se dovoz, vývoz a tranzit zboží řídí.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

do r. 2002 včetně:	4 399,5 mil. Kč
r. 2003	3 301,6 mil. Kč
<u> r. 2004:</u>	<u>3 004,5 mil. Kč</u>
CELKEM:	10 705,6 mil. Kč

Část nedoplatků (515,8 mil. Kč) tvoří nedoplatky z let 1990 až 1994, kdy do roku 1993 nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh. Do nedoplatků z let 1990 až 1994 jsou zahrnuty také nedoplatky vůči slovenským deklarantům, jejichž výše činí 60,8 mil. Kč. Ve druhém pololetí roku 2004 došlo u těchto nedoplatků ke snížení o 70,6 mil. Kč z důvodu odepsání pohledávek pro jejich nedobytnost. Celní správa využívá všechny možnosti k vymáhání - uplatňuje celní dluh na ručители, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu, spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka. Velká část nedoplatků je uplatněna v konkurzu či u likvidátora nebo je vymáhána soudní cestou, což je dlouhodobá záležitost. Část nedoplatků tvoří pohledávky vůči České bance, a.s., Kreditní bance, a.s. a Union bance, a.s., na které byl prohlášen konkurz.

Přehled nedoplatků v celním řízení podle jednotlivých ČR

Tabulka č. 3

mil. Kč

Celní ředitelství	Nedoplatky k 31.12.2004	Podíl na celkové výši v %
BRNO	761,6	7,1
ČESKÉ BUDĚJOVICE	303,6	2,8
HRADEC KRÁLOVÉ	72,7	0,7
OLOMOUC	197,9	1,9
OSTRAVA	442,7	4,1
PLZEŇ	975,2	9,1
PRAHA	7 026,0	65,6
ÚSTÍ NAD LABEM	925,9	8,7
CELKEM	10 705,6	100,0

Vymáhání nedoplatků se řídí zákonem č.337/92 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2004 byly CÚ vydány výzvy k plnění v náhradní lhůtě v 52 457 případech v hodnotě 5 484,3 mil. Kč. Tyto výzvy byly úspěšné ve 45 146 případech a na jejich základě bylo vymoženo 2 380,3 mil. Kč. Exekučních příkazů na příkázání pohledávky na peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech vedených u bank bylo CÚ v roce 2004 vystaveno 5 570 na celkovou výši nedoplatků 3 023,2 mil. Kč. Tyto exekuční příkazy byly úspěšné nebo částečně úspěšné ve 4 532 případech v hodnotě 170,9 mil. Kč.

Výkon rozhodnutí prostřednictvím soudu byl využit ve 4 929 případech (částka 4 010,7 mil. Kč). Úspěšné byly tyto výkony rozhodnutí v 1 107 případech, přičemž vymožena částka představuje 400,9 mil. Kč. V 240 případech byl využit institut uplatnění celního zástavního práva v celkové hodnotě 388,1 mil. Kč. Tento způsob vymáhání byl úspěšný u 85 případů a hodnota příjmů činila 66,9 mil. Kč. V 95 případech byl proveden prodej zboží na úhradu celního dluhu v celkové výši 6,9 mil. Kč. Ke dni 31.12.2004 odepsaly CÚ pro nedobytnost nebo z důvodu, že náklady na vymáhání by přesáhly vymáhanou částku, pohledávky ve výši 2 226,5 mil. Kč.

b) Rozbor pohledávek a nedoplatků „vnitrostátní“ SPD k 31.12.2004

Celková výše neuhrazených pohledávek ke dni 31.12.2004 činila 5 379 mil. Kč, z čehož nedoplatky činily 458,9 mil. Kč. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z lihu ve výši 343,8 mil. Kč a SPD z minerálních olejů ve výši 107,7 mil. Kč. Výše nedoplatků u SPD z lihu vznikla zvláště z přechodného období let 2003-2004, kdy daňové subjekty nesplnily povinnost stanovenou dle § 140 zákona o SPD.

U nedoplatků SPD z minerálních olejů je největší objem evidován u ČR Olomouc (87 mil. Kč) a ČR Praha (15,5 mil. Kč), u nedoplatků SPD z lihu u ČR Olomouc (189,5 mil. Kč), ČR Hradec Králové (92,5 mil. Kč) a ČR Brno (46,8 mil. Kč). Celkový objem nedoplatků SPD z piva a vína činily 3,8 mil. Kč, resp. 3,6 mil. Kč. U SPD z tabákových výrobků nebyl evidován žádný nedoplatek.

Celkový přehled nedoplatků

Tabulka č. 4

(Kč)

Celní ředitelství	SPD z min. olejů	SPD z lihu	SPD z piva	SPD z vína	SPD z tabák.výr.
Brno	104	46 839 864	247 811	3 514 510	0
Č. Budějovice	1	8 404 886	3 406	24 570	0
Hradec Králové	3 480 701	92 517 085	2 102 667	124	0
Olomouc	87 007 452	189 492 540	98	0	0
Ostrava	3 639	6 317 181	0	0	0
Plzeň	1 148 698	345	1 320	27 474	0
Praha	15 465 843	186 612	784 652	35 432	0
Ústí nad Labem	566 904	27 560	704 378	0	0
CELKEM	107 673 342	343 786 073	3 844 332	3 602 110	0
CELKEM SPD	458 905 857 Kč				

3. DAŇOVÉ A CELNÍ ÚLEVY

V souladu s celním zákonem bylo v roce 2004 v oblasti daňových a celních úlev na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celního dluhu v celkovém počtu 1 918 případů. Struktura jednotlivých případů je uvedena v následujících tabulkách č. 5 a 6.

Struktura celních a daňových úlev

Tabulka č. 5

(mil. Kč)

DRUH ÚLEVY	POČET PŘÍPADŮ	CLO	DPH	SPD	CELKEM VYMĚŘENO	CELKEM UHRAZENO	VÝŠE DLUŽNÉ ČÁSTKY
Odklad	111	2,6	21,4	0,0	24,0	24,0	0
Posečkání	1 158	28,7	839,3	0,1	868,1	861,4	6,7
Splátky	649	13,8	162,0	1,0	176,8	118,5	58,3
Celkem	1 918	45,1	1 022,7	1,1	1 068,9	1 003,9	65,0

Vnitrostátní SPD

Tabulka č. 6

(mil. Kč)

Údaj	Počet případů	Hodnota
Posečkání	37	2 380,7
Splátky	14	37,7

4. VÝKON KOMPETENCÍ

a) **Provoz na státních hranicích za období do vstupu ČR do EU**

V období od ledna do dubna 2004 přestoupilo státní hranice přes hraniční přechody:

- 74,2 mil. osob, což je o 2,4 % více než ve stejném období roku 2003,
- 21,1 mil. osobních automobilů a motocyklů, což je o 3 % více než ve stejném období roku 2003,
- 163,3 tis. autobusů, což je o 7,2 % více než ve stejném období roku 2003,
- 1 474 osobních, nákladních a rekreačních lodí (o 19 % méně než ve stejném období roku 2003),
- 38 836 letadel (nárůst o 19 %),
- 2,4 mil. silničních nákladních vozidel, což je o 7,9 % více než ve stejném období roku 2003,
- 850 tis. železničních nákladních vagónů (NV), což je oproti stejnému období roku 2003 o 8,6 % více,
- v kombinované dopravě ROLA Lovosice – Drážďany 26 265 kamionů (o 15,1 % méně než ve stejném období roku 2003). Vytížení vlakových souprav bylo v průměru 65,7 %.

Dnem vstupu do EU se ČR stala, s výjimkou letišť s mezinárodním provozem, členským státem bez vnější unijní hranice.

b) **Letecká doprava**

Po vstupu ČR do EU, tj. v období od 1.5.2004 do 31.12.2004, přestoupilo SH přes letecké hraniční přechody 9,4 mil. cestujících, což je o 22,9 % více než ve stejném období roku 2003. K přepravě uvedeného počtu cestujících bylo použito 102 335 letadel, což je o 24 % více než ve stejném období roku 2003.

c) **Počty celních prohlášení**

Celní orgány přijaly v období od ledna do dubna 2004 celkem **2 325 172 celních prohlášení** (dále jen „CP“) na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů, což je o 10 % více než ve stejném období roku 2003. Počet celních řízení (podle počtu CP) se ve sledovaném období v porovnání se stejným obdobím roku 2003 zvýšil **v dovozu** o 7,9 %, **ve vývozu** o 8,4 %.

Po vstupu ČR do EU, tj. v období od května do prosince 2004, přijaly celní orgány celkem **673 669 CP** na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů, což je o 85 % méně než počet CP ve stejném období roku 2003. Počet celních řízení (podle počtu CP) ve sledovaném období roku 2004 v porovnání se stejným obdobím roku 2003 (podle počtu CP) poklesl **v dovozu** o 83,5 % a **ve vývozu** o 86,6 %. Grafické a tabulkové porovnání podle ČR je uvedeno v Příloze č. 4 a 5.

Počet celních řízení v oblasti obchodní výměny s třetími zeměmi poklesl v dovozu o 32,3 %, naopak ve vývozu vzrostl o 18,3 %.

Přehled tranzitních celních prohlášení

V období do 30.4.2004 došlo oproti stejnému období roku 2003 k poklesu počtu tranzitních celních prohlášení (dále jen „TCP“) vydaných o 4,1 % (1 314 339) a k poklesu TCP přijatých o 3,8 % (1 321 988). Po vstupu ČR do EU, tj. v období od 1.5.2004 do 31.12.2004, došlo oproti stejnému období roku 2003 k poklesu počtu tranzitních celních prohlášení vydaných o 99,9 % (pouhých 642 oproti 2,8 mil. v roce 2003) a TCP přijatých o 99,3 % (20 208 oproti 2,8 mil. v roce 2003). Grafické a tabulkové porovnání podle ČR je uvedeno v příloze č. 6 a 7.

Tento stav je přímým důsledkem vstupu ČR do EU, kterým se stala „vnitrouijním členským státem“ a z toho vyplývající změn v provádění celního dohledu.

d) Finanční analýzy

V roce 2004 bylo jako podpora pro provádění celního dohledu a rozhodovací činnosti celních orgánů provedeno celkem 368 finančních analýz. Na jejich provedení se podílelo největší měrou ČR Brno (25 % z celkového množství). Na GŘC bylo zpracováno 17 finančních analýz bank a 2 pojišťoven. Tyto analýzy vyžadovaly speciální metodiku a tedy i přístup ke zpracování analýzy. Z hlediska struktury analyzovaných firem převažovaly společnosti s ručením omezeným, které tvořily 50,3 % z celkového množství a akciové společnosti (33,4 %).

Z hlediska bonity firem, požadujících některou zákonem upravenou celní úlevu, byly nejvíce zastoupeny firmy s ratingem C (29,3 %) a firmy s ratingem B (25,5 %). Podmínkám pro vydání rozhodnutí nevyhovělo 57 žadatelů (15,5 %).

e) Následné kontroly

Podle § 127 zákona č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, bylo ve sledovaném období zahájeno celkem 1 478 následných kontrol, z nichž bylo 1 332 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení celních předpisů a byl zjištěn únik na cle a daních ve výši více než 442 mil. Kč.

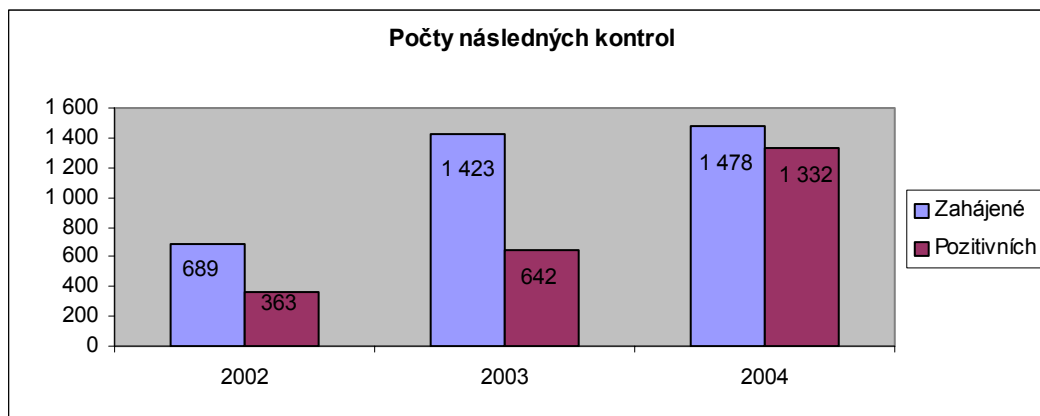
Nejčastěji opakujícími se zjištěnými formami porušení celních a daňových předpisů v hodnoceném období bylo zejména nezapočtení dopravného do celní hodnoty, nesprávné sazební zařazení zboží, dvojí fakturace, neoprávněné přiznání preferenční sazby, nezapočtené náklady na služby spojené s pojištěním, balením, opravou nebo servisní službou dováženého zboží, nadhodnocení zboží při jeho vývozu, nepřipočtení softwarového vybavení k celní hodnotě.

Výslednost následných kontrol

Tabulka č. 7

	2002	2003	2004
Zahájené kontroly	689	1 423	1 478
- z toho pozitivní	363	642	1 332
% efektivity následné kontroly	52,7	45,1	90,1
Únik celních poplatků (mil. Kč)	730,80	3 273,00	442,00

Graf č. 1

Pozn. Graf znázorňuje vývoj účinnosti následné kontroly za poslední tři roky

f) Společná zemědělská politika

V rámci společné zemědělské politiky existuje 16 společných organizací trhu¹, na které jsou vypláceny vývozní náhrady. Společné organizace trhu 1 až 15 se vztahují na zemědělské produkty, společná organizace trhu 16 se vztahuje na produkty vyvážené ve formě zboží, tzv. non Annex výrobky. V rámci kontrolní činnosti, kterou provádějí CÚ v oblasti společné zemědělské politiky bylo provedeno u společných organizací trhu 1 až 15 celkem 172 fyzických kontrol z celkového počtu 889 propuštění zboží do celního režimu vývoz. U společné organizace trhu 16 bylo provedeno 357 fyzických kontrol z celkového počtu 852 propuštění zboží do celního režimu vývoz.

U produktů a zboží v rámci společné zemědělské politiky bylo zjištěno 8 nesrovnalostí, a to 4 v rámci následné kontroly a 4 při propouštění produktů do režimu volného oběhu. Nebyla zjištěna žádná nesrovnalost v souvislosti s prováděnou fyzickou kontrolou v případě vývozu produktů nebo zboží, na které jsou vypláceny vývozní náhrady.

g) Mobilní dohled

Dnem 1.5.2004 byly v souladu s Organizačním řádem Celní správy České republiky vytvořeny skupiny mobilního dohledu.

Tyto skupiny provádějí zejména následující činnosti:

- a) pátrání po zboží uniklém celnímu dohledu se zaměřením na zboží zatížené spotřební daní,
- b) kontrolu stánkového prodeje se zaměřením na dodržování zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
- c) kontrolu zaplacení poplatku za užívání dálnic a rychlostních silnic,

¹čl. 8 nařízení Komise (ES) č. 2090/2002 ze dne 26. listopadu 2002

- d) kontrolu dodržování doby řízení vozidla, bezpečnostních přestávek a doby odpočinku řidičů v silniční dopravě na základě Evropské dohody o práci osádek vozidel v mezinárodní silniční dopravě (AETR),
- e) kontrolu povolení k provozování mezinárodní silniční dopravy.

Kontrolní činnost skupin mobilního dohledu je dále zaměřena na:

- a) přepravu nebezpečných věcí (ADR) v silniční dopravě,
- b) kontrolu dodržování nejvyšší přípustné hmotnosti nákladních vozidel,
- c) kontrolu podle § 25 odst. 5 písm. d) zákona č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), zaměřenou na zjišťování skutečností týkajících se regulace obchodní činnosti podle Nařízení Rady č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi.

V rámci spolupráce s Ministerstvem dopravy se uskutečňují součinnostní kontrolní akce se zaměřením na dodržování povinných bezpečnostních přestávek řidičů v mezinárodní silniční dopravě dle Dohody AETR, kontrolu mezinárodních přepravních povolení, kontrolu přepravy nebezpečných věcí dle dohody ADR a kontrolu dálničních kupónů, jejichž součástí bylo i kontrolní vážení. Tyto akce proběhly v příhraničních oblastech se Slovenskou republikou, Polskou republikou, Spolkovou republikou Německo a s Rakouskou republikou.

Ministerstvo dopravy stanovilo celním orgánům provést od 1.9.2004 do 31.12.2004 kontrolu minimálně 60 000 záznamů o provozu vozidla (kotoučků do záznamových zařízení – tachografů). Požadovaný počet byl překročen ještě před vypršením uvedeného termínu.

Dle usnesení vlády č. 1027, ze dne 20.10.2004, zabezpečují skupiny mobilního dohledu Celního ředitelství Brno a Celního ředitelství Praha, ve spolupráci s Policií ČR a mobilními skupinami Centra služeb pro silniční dopravu, kontrolní činnost na dálnici D1.

V oblasti provádění kontrol zaměřených na dodržování povinných bezpečnostních přestávek řidičů v mezinárodní silniční dopravě dle Dohody AETR, kontrolu mezinárodních přepravních povolení, kontrolu přepravy nebezpečných věcí dle dohody ADR, kontrolu dálničních kupónů a na kontrolní vážení dosáhly skupiny mobilního dohledu dobrých výsledků a jejich činnost je vysoce hodnocena Ministerstvem dopravy (viz Příloha č. 10).

Skupiny mobilního dohledu se též zaměřují na kontrolní činnost v oblasti stánkového prodeje zboží a na oblast kontrol velkoobchodů, velkoskladů, velkoobchodů a dopravních prostředků zásobujících tržnice a stánky. Kontrolní akce jsou zpravidla realizovány ve spolupráci s dalšími kontrolními orgány státní správy. Zejména se jedná o Českou obchodní inspekci, Policii ČR, finanční a živnostenské úřady a v posledním období i o hasičský záchranný sbor.

V oblasti stánkového prodeje zboží bylo během období od 1.5.2004 do 31.12.2004 provedeno celkem 1 842 kontrolních akcí zaměřených na kontrolu značení tabákových výrobků a kontrolu zákazu prodeje tabákových výrobků a lihovin, přičemž v 828 případech bylo zjištěno porušení povinností vyplývajících ze zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Při kontrolách zaměřených na zboží unklé celnímu dohledu bylo zajištěno podle zákona č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví, resp. zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně

spotřebitele celkem 1 079 124 kusů zboží. Jednalo se zejména o textil, obuv, CD, MC, VHS, DVD, hodinky, Game Boy v celkové hodnotě 1 022,2 mil. Kč. Úspěšných výsledků bylo dosaženo zejména ve druhé polovině roku, kdy bylo jen ve dvaceti největších případech zajištěno více než 40 000 kusů textilního zboží renomovaných značek a 85.000 párů obuvi s podezřením na porušení práv k ochranné známce, s vyčíslenou hodnotou zboží přesahující částku 187 mil. Kč.

V oblasti kontrol podle zákona o obchodování s ohroženými druhy byly zahájeny kontrolní akce ve spolupráci s Českou inspekcí životního prostředí. V rámci těchto kontrolních akcí bylo zajištěno několik kusů žab, živých želv, orchidejí, jedna soška zhotovená z klu slona afrického a 500 ks kosmetického přípravku s obsahem kobřího jedu. Kontrolní akce jsou organizovány na regionální úrovni ve spolupráci s inspektoráty České inspekce životního prostředí a živé exempláře jsou předávány do záchranných center.

5. ODHALOVÁNÍ PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ CELNÍCH PŘEDPISŮ A BOJ PROTI PODLOUDNICTVÍ

a) Porušování celních předpisů a charakteristika vývoje

Z výkazu základních údajů CS ČR za rok 2004 vyplývá, že v rámci celé CS bylo zjištěno celkem:

Struktura porušování celních předpisů

Tabulka č. 8

Ukazatel	Počet (2003)	Počet (2004)	Index
Celních deliktů	10 356	6 447	62,3
Jiných správních deliktů	638	2 877	450,9
Celních přestupků	8 109	3 255	40,1
Případů podezření ze spáchání tr. činu	645	762	118,1
Případů dovyměření celního dluhu	14 128	9 431	66,8
Kontrol stánkového prodeje	1 091	4 004	367,0

Z výše uvedeného vyplývá, že došlo ke snížení počtu zjištěných celních deliktů a celních přestupků, ale na druhé straně k nárůstu počtu zjištěných jiných správních deliktů, což ve velké míře souvisí s převzetím nových kompetencí CS po vstupu ČR do EU. Lze konstatovat, že v hlavních směrech hodnocené oblasti vstup do EU CS jako celek negativně neovlivnil.

Celní orgány odhalovaly stále nejvíce případů při nesprávném uvádění celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o statistické hodnotě zboží, nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování). Dále se jednalo o nesprávné sazební zařazení zboží včetně záměrného uvádění jiného druhu zboží.

Ani z komoditního pohledu nedošlo oproti roku 2003 k výrazným změnám. I nadále bylo závažné porušování celních předpisů zjišťováno zejména u vybraných výrobků podléhajících SPD (cigarety a tabákové výrobky, alkoholické nápoje). Dále bylo porušení předpisů zjišťováno v automobilovém a elektronickém průmyslu (dovozy dílů a komponentů k finální výrobě).

b) Formy a výsledky odhalování obchodních podvodů

Zboží zatížené spotřební daní

1) Cigarety a tabák

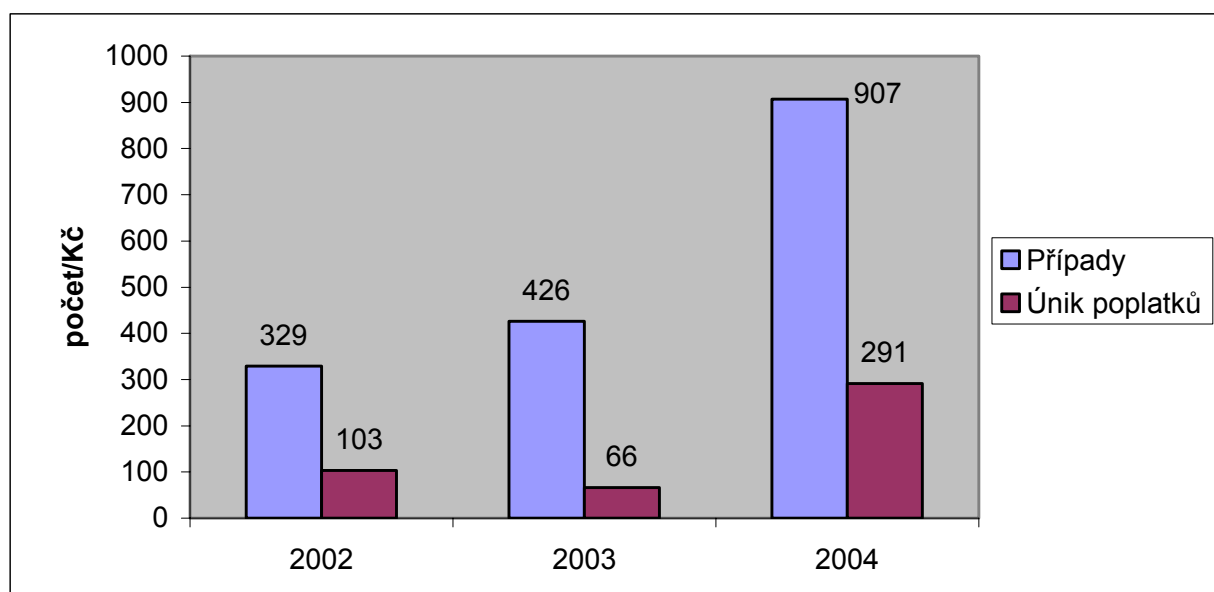
V roce 2004 bylo celními orgány zjištěno 907 případů, při nichž byly zadrženy cigarety a surový tabák (702 případů po vstupu do EU oproti 205 případům před vstupem do EU). Celní hodnota zadržovaných cigaret a tabáku přesahovala 27,2 mil. Kč. Předpokládaný celkový únik na cle a daních by přesahoval 291 mil. Kč. V porovnání s rokem 2003 je důležitým faktorem snižující se počet případů páchaných jednotlivci. Majoritní úlohu v této oblasti zaujímají stále více organizované skupiny pachatelů.

Vývoj ilegální distribuce tabáku

Tabulka č. 9

Ukazatel	2002	2003	2004
Počet zjištěných případů	329	426	907
Vyčíslený únik celních a daňových poplatků (mil. Kč)	103	66	291

Graf č. 2

Pozn. Graf znázorňuje vývoj zjištěných případů ilegální distribuce tabákových výrobků a související vyčíslení úniku celních poplatků

Novým fenoménem se stala nelegální výroba plagiátů cigaret přímo na území ČR. Pachatelé pocházejí převážně z řad asijské komunity, nelegální výroba bývá realizována s velkým podílem ruční práce a plagiáty cigaret jsou prodávány převážně v příhraničních oblastech se SRN. CS ČR v tomto období dále zaznamenala rostoucí počet případů nelegální distribuce a prodeje tabáku, určeného k ručnímu balení cigaret a prodáváného za velmi nízké ceny v baleních opatřených falešnými etiketami produktů, vyráběných oficiálními tabákovými společnostmi.

K nejvýznamnějším případům roku 2004 patřilo odhalení profesionální výrobní linky na výrobu cigaret a zadržení hlavních organizátorů. Linka zabezpečovala kompletní výrobu

plagiátů cigaret včetně jejich balení do krabiček a do kartonů. Reálná denní produkce stroje dosahovala 6 mil. kusů cigaret. Předpokládaný daňový únik u nalezených cigaret a tabáku byl vyčíslen částkou převyšující 14 mil. Kč.

II) Ropné produkty

V roce 2004 bylo zjištěno celkem 36 případů porušení celních předpisů u této komodity. Celní hodnota činila více jak 1 100 mil. Kč. Celkový únik na cle a daních nebyl zatím vzhledem k probíhajícímu šetření vyčíslen.

III) Etylalkohol a víno

V roce 2004 bylo zjištěno celkem 487 případů porušení předpisů ve smyslu zákona č. 353/2003 Sb., o SPD (376 případů po vstupu do EU oproti 111 případům před vstupem do EU). Bylo zajištěno více než 4 mil. litrů alkoholických nápojů. Odhadovaný únik na cle a dalších daních představuje částku přesahující 43,2 mil. Kč.

Největší případ porušení předpisů v souvislosti s nakládáním s alkoholem byl realizován u ČR Praha. Přímo při činu byli zadrženi pachatelé, kteří narušili úřední uzávěru spoje na potrubí a do tohoto spoje nainstalovali stáčecí ventil, jímž byl stáčen líh mimo měřidla. Při realizaci případu bylo zjištěno, že mimo měřidla bylo stočeno téměř 74 tis. litrů lihu. Daňový únik byl vyčíslen na 13,6 mil. Kč.

Zemědělské komodity, potraviny a potravinářské výrobky

V oblasti bezpečnosti potravin bylo pro dovozy vybraných druhů potravin s omezením místa vstupu ustanoveno jediné vstupní místo v ČR, kde se tyto dovozy mohou realizovat (CÚ Praha D5). Vzhledem ke zvýšené hladině aflatoxinů nebylo 20 zásilek, zejména arašídů, pistácií a fíků v objemu zhruba 330 tun, propuštěno do režimu volného oběhu.

V oblasti zemědělských komodit, potravin a potravinářských výrobků kapitol 1 – 24 bylo zaznamenáno celkem 40 případů porušení celních předpisů v souvislosti s dovozem a tranzitem (v tomto údaji nejsou obsažena data o výrobcích zatížených SPD, jako např. víno, alkohol, cigarety). Hlavními trendy porušování předpisů bylo nesprávné sazební zařazení, nesprávný původ, porušení podmínek tranzitu nebo podhodnocení zboží. Jako nový trend bylo zaznamenáno obcházení veterinárních předpisů v případě, kdy králíčí maso původem z Číny bylo v dubnu 2004 propuštěno do volného oběhu v ČR. Po vstupu ČR do EU byla část zásilky v rámci vnitrounitního obchodu v množství 5 040 kg prodána do SRN, která jako člen EU uplatňovala zákaz dovozu masa původem z Číny. Rozsáhlá šetření případů obcházení veterinárních předpisů zaměřená na dovozy králíčího masa původem z Číny trvala půl roku a je v současné době stále v šetření německých celních orgánů.

Celková hodnota zboží, u kterého bylo zjištěno porušení celních předpisů, přesáhla 86,7 mil. Kč. Celkový zjištěný únik přesáhl částku 3,9 mil. Kč. Nejzávažnější případy se týkaly sadbových a konzumních brambor, potravinových směsí cukru s kakaem, sirupu s citrónovou příchutí, kukuřičných lupínků a ananasové šťávy.

Motorová vozidla - osobní automobily

V roce 2004 bylo zjištěno celkem 143 případů porušení předpisů při dovozech osobních automobilů a to zejména uváděním nesprávných údajů nebo paděláním dokladů, případně nedodržením podmínek stanovených celními orgány. Tyto případy byly odhaleny převážně v rámci následných kontrol, v některých případech za podpory výsledků mezinárodní

administrativní spolupráce v celních záležitostech. Celní hodnota dovezených vozidel přesáhla 67 mil. Kč, únik na cle a daních je předběžně vyčíslen částkou 13 mil. Kč.

Textil a textilní výrobky

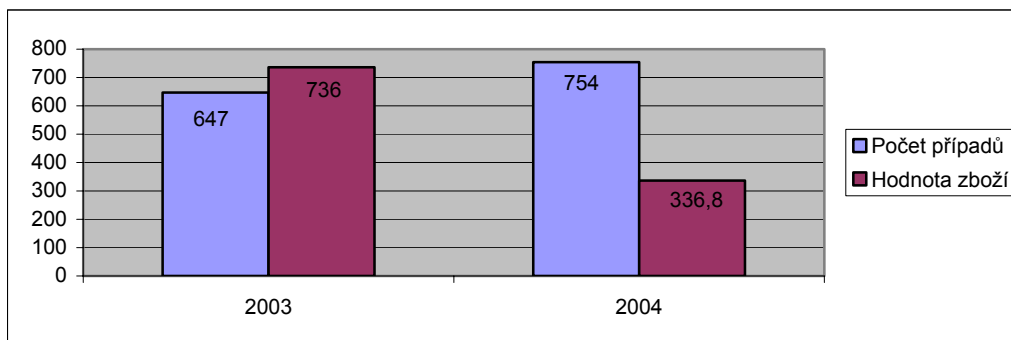
V hodnoceném období bylo zjištěno 754 případů porušení celních předpisů v souvislosti s dovozem textilu do ČR a režimem tranzitu. Bylo zajištěno zboží v hodnotě přesahující částku 336,8 mil. Kč. Únik na cle a DPH činil více jak 15,3 mil. Kč. Vzhledem k tomu, že CS posílila kontroly stánkového prodeje na tržištích (např. Cheb, Domažlice), byl největší nárůst počtu porušení celních předpisů zaznamenán v souvislosti s těmito kontrolami. Z celkového počtu 754 bylo zaznamenáno 540 případů²⁾ porušení práv k ochranným známkám a zboží uniklé celnímu dohledu. V rámci režimu dovozu bylo dále zaznamenáno porušování celních předpisů formou podhodnocování zboží.

Vývoj porušení předpisů v souvislosti s textilními výrobky

Tabulka č. 10

Ukazatel	2003	2004
Počet zjištěných případů	647	754
Hodnota zajištěného zboží (mil. Kč)	736	336,8

Graf č. 3

c) Boj proti podloudnictví ve specifických oblastech

Omamné a psychotropní látky

V hodnoceném období bylo celními orgány ve 410 případech (280 případů po vstupu do EU oproti 103 případům před vstupem do EU) zajištěno celkem 61,8 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“). Kromě toho bylo zajištěno 318 kusů (tablety, ampule) anabolických steroidů, 8 kusů tablet efedrinu, 8 kusů houby lysohlávký, 2 572 kusů tablet XTC (extáze) a 664 kusů rostlin či semen marihuany. Největším záchytem v uvedeném období bylo zajištění 25 kg heroínu při realizaci případu pašování této drogy z Turecka.

²⁾ Rozdíl mezi počtem případů uvedeným v tomto odstavci a počtem případů uvedených v části věnované problematice ochranných známek a porušování autorských práv je dán tím, že zde jsou uvedeny případy, kdy došlo jednak k porušení práv k ochranným známkám a dále bylo zajištěno zboží uniklé celnímu dohledu. Naopak ve druhém zmiňovaném případě jsou uvedena data vztahující se pouze k případům, kdy došlo k porušení předpisů o ochranných známkách a autorských práv

Co do četnosti bylo nejvíce záchytů OPL uskutečněno na pražském letišti v Ruzyni (57 případů), kdy droga byla zjištěna pomocí psů v poštovních zásilkách. Druhým místem byl HP Rozvadov, kde bylo převážně v mezinárodní autobusové dopravě zjištěno 21 případů nelegálního dovozu OPL.

Zbraně, výbušniny, radioaktivní a vojenské materiály

V oblasti boje proti nelegálnímu obchodu se zbraněmi, výbušninami, radioaktivním a vojenským materiálem bylo ve sledovaném období celními orgány realizováno celkem 20 případů. Nejzávažnějšími případy bylo zajištění 46 858 kg výbušniny PENTRIT, která byla nelegálně dovezena ze Švédska českou firmou a zajištění 1 200 kusů pistolí CZ vzor 52, které byly zajištěny ve spolupráci s Policií ČR.

CITES

V oblasti ochrany ohrožených druhů fauny a flory (Úmluva CITES) odhalily celní orgány 30 pokusů o nelegální přepravu živočichů, rostlin a jejich částí (celkem 1 787 kusů a 39 kg). Nejčastěji byly uvedené případy zjišťovány v poštovních zásilkách a v cestovním styku na letišti Ruzyně (živé želvy, plazi, žáby, ptáci, různé druhy kaktusů, výrobky ze slonoviny, preparované lebky aligátora amerického, hadí a krokodýlí kůže, preparování motýli etc.).

K největším záchytům patřilo zadržení 22 kusů varanů, 19 hadů a 74 želv v zavazadlech jediného cestujícího na letišti Praha-Ruzyně, který uvedené živočichy dovážel bez patřičných dokladů.

Ochranné známky a porušování autorských práv

V hodnoceném období bylo celními orgány zjištěno 240 případů (209 případů po vstupu do EU oproti 31 případům před vstupem do EU), které se vztahovaly k ochranným známkám renomovaných firem neoprávněně užitých na neoriginálních textilních výrobcích, obuvi, batozích, náramkových hodinkách a dalších výrobcích.

Porušení autorských práv (neoprávněně nahrané audio a video kazety, CD a DVD disky) bylo zjištěno celkem v 518 případech (437 případů po vstupu do EU oproti 81 případům před vstupem do EU).

Při kontrolách bylo celními orgány zajištěno zboží v celní hodnotě více než 626 mil. Kč.

Starožitnosti

V oblasti nezákonného dovozu a vývozu starožitností a dalších předmětů kulturní hodnoty byly v hodnoceném období zaznamenány pouze 2 případy. Jednalo se o pokus vývozu starožitného nábytku a jednoho historického automobilu.

Neplnění přihlašovacích povinností platebních prostředků

V roce 2004 bylo rovněž zjištěno 10 případů neplnění přihlašovacích povinností platebních prostředků fyzickými osobami při přestupu státní hranice. Hodnota zajištěných platebních prostředků činila v přepočtu 74,8 mil. Kč.

d) Prevence porušování celních předpisů a podpora pátrání

Činnost v oblasti zpravodajství a analýzy

V hodnoceném období byla činnost v oblasti zpravodajství založena na vlastní analytické činnosti, kdy byly na základě požadavků pracovišť ČR a GŘC zpracovány analytické zprávy k problematikám nelegálních dovozů vybraných komodit (tabák bez SPD, vepřové maso, uhlovodíková paliva), respektive pravidelné analytické výstupy týkající se nelegálních aktivit v komoditě tabákových výrobků, autorských práv a ochranných známek.

Důležitým krokem bylo zapojení celních orgánů jako aktivních uživatelů do systémů používaných v EU. Od 1.května 2004 tak celní orgány komunikují v rámci Celního informačního systému a Anti Fraud Information System.

Celně kriminalistické pracoviště

V průběhu roku 2004 došlo oproti roku 2003 ke zdatnému navýšení počtu požadavků na provedení a zpracování odborných vyjádření. Nárůst byl způsoben hlavně zvýšením požadavků na zkoumání padělaných cigaretových kolků. Celkový počet zpracovaných odborných vyjádření byl 1 132.

V rámci metodické činnosti byla zpracována pomůcka „Omamné a psychotropní látky přírodní“, která obsahuje dostupné informace a údaje o této problematice. Byla spuštěna nová verze databáze chemických látek, která má již rozsah 200 tis. názvů a obsahuje 120 tis. látek zařazených pod mezinárodním označením CAS a 45 tis. látek zařazených podle integrovaného tarifu.

Kimberlejský proces³⁾

Po nabytí účinnosti zákona č. 440/ 2004 Sb., o nakládání se surovými diamanty, podmínkách jejich dovozu, vývozu a tranzitu a o změně některých zákonů bylo zaregistrováno celkem 7 osob v obecné registraci a 16 osob ve zvláštní registraci. U všech osob byla provedena certifikace zásob s vystavením potvrzení o certifikaci. V 1. čtvrtletí 2004 bylo dovezeno 8 952 karátů (cca 1,8 kg) surových diamantů v deklarované hodnotě 2,4 mil. Kč a celkem bylo přijato 10 certifikátů Kimberlejského procesu. Byl vystaven certifikát Kimberlejského procesu na 1 zásilku vývozu 5 karátů surových diamantů v deklarované hodnotě 500,- USD.

Služební kynologie

Hlavním úkolem služební kynologie v roce 2004 bylo její přetransformování do stavu odpovídajícímu potřebám CS po vstupu ČR do EU. Mezi nejvýznamnější změny patřily korekce početních stavů služebních psů jednotlivých kategorií, přecvičení části psů určených pro speciální pachové práce (drogy, cigarety) na psy všestranné (tzv. kombinované), změny ve výcviku všestranných (dříve hlídkových) služebních psů na zaměření pro kontrolní a asistenční činnosti, zavedení nových způsobů organizace výkonu služby psovodů s ohledem na zrušení stálé kontrolní činnosti CS na hraničních přechodech a orientace na spolupráci se skupinami mobilního dohledu.

Ve výkonu služby CS je v rámci jednotlivých ČR zařazeno 31 služebních psů určených pro speciální pachové práce a 28 všestranných služebních psů. Počet záchytů drog za pomoci

³⁾ Mezinárodní iniciativa směřující k zpřehlednění obchodu s diamanty.

služebních psů je dlouhodobě na vysoké úrovni. V roce 2004 se jednalo o 349 případů, což je 86 % z celkového počtu záchytů realizovaných v rámci CS.

Významnou událostí roku 2004 bylo IV. Mistrovství Evropy psovodů služebních psů CS ve vyhledávání drog organizované CS ČR. Velmi pozitivní hodnocení této akce bylo umocněno vítězstvím reprezentantů CS ČR.

Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení

V hodnoceném období pověřené celní orgány zpracovaly 754 případů v postavení orgánu činného v trestním řízení a zahájily trestní řízení (526 případů po vstupu do EU oproti 228 případům před vstupem do EU). Nejčastěji bylo trestní prověřování vedeno v případech nelegálního dovozu a vývozu OPL látek dle § 187 trestního zákona, trestných činů krácení daně dle § 148 trestního zákona a trestných činů dle § 148a - porušení předpisů o nálepkách k označení zboží. Podrobný přehled je uveden v příloze č. 8.

Mezinárodní administrativní spolupráce v celních záležitostech

V období po vstupu ČR do EU obdrželo GŘC celkem 75 zahraničních dožádání k provedení šetření vzhledem k podezření z porušování celních a daňových předpisů. Do zahraničí bylo odesláno v tomto období celkem 21 žádostí o obdobná šetření. Kromě toho bylo vyřízeno přes 200 různých dotazů zahraničních CS z oblasti boje proti podloudnictví s OPL a vojenským a radioaktivním materiálem.

Intenzivně spolupracovala celní správa s CS Slovenska a SRN. Vzrostl počet dožádání z Turecka a ze států bývalého Sovětského svazu. Významná byla spolupráce s Evropskou Komisí, zejména s Úřadem pro potírání podvodných jednání (OLAF). Průběžně probíhala i vzájemná administrativní spolupráce na regionální úrovni, kterou prováděla jednotlivá ČR na základě ujednání se sousedními státy. ČR obdržela v průběhu hodnoceného období 29 žádostí o spolupráci a do zahraničí vyslala 38 žádostí.

6. CELNÍ POLITIKA A CELNÍ TARIF

a) Původ zboží

Vstupem ČR do EU došlo k převzetí preferenčního systému EU. Preferenční systém EU se podstatně liší od českého preferenčního systému používaného před 1. 5. 2004 v oblasti rozsahu poskytovaných celních preferencí, počtu preferenčních zemí, pravidel určování země původu zboží nebo způsobů prokazování původu. S ohledem na tuto skutečnost byl zajištěn přehled a přeložení příslušné legislativy související s preferenčním systémem, včetně zajištění tiskopisů vydávaných osvědčení.

V roce 2004 bylo vydáno celkem 126 523 průvodních osvědčení EUR.1, z toho 21 795 po vstupu ČR do EU (tj. 17,2 %). Dodatečně bylo vystaveno 2 112 osvědčení, za která byly vyměřeny správní poplatky ve výši 314 tis. Kč. Duplikáty byly vystaveny v 305 případech, za které byly vyměřeny správní poplatky ve výši 15 tis. Kč.

b) Celní hodnota

V oblasti problematiky celního hodnocení došlo k vypracování příslušného služebního předpisu, včetně jeho novelizace, související se vstupem ČR do EU. V rámci překládání

předpisů EU bylo pro obchodní veřejnost zajištěno zveřejnění tiskopisů z oblasti celního hodnocení.

c) Celní tarifování

Před vstupem ČR do EU zahrnoval celní zákon ustanovení o tzv. závazných informacích o sazebním zařazení zboží (dále jen „ZISZ“). Obdobná ustanovení jsou součástí i Celního kodexu Společenství, podle kterých vydává CS ČR na žádost ekonomických subjektů ZISZ do celní a statistické nomenklatury pro zamýšlené dovozy a vývozy ze třetích zemí. Účelem ZISZ je poskytnout obchodní veřejnosti náležitě právní záruky, zajistit jednotnost a správnost používání celní a statistické nomenklatury v celém Společenství, zajistit určení správné výše celní sazby, která je stanovena pro dovoz a zároveň použití všech jiných právních ustanovení, která závisí na sazebním zařazení a zajistit určení správného použití dovozních anebo vývozních certifikátů nebo certifikátů stanovených společnou zemědělskou politikou nebo výpočet vývozních náhrad atd. Tyto ZISZ jsou právně závazné pro celní orgány všech členských zemí Společenství, bez ohledu na členskou zemi, ve které byla ZISZ vydána. Grafické porovnání podle komodit je uvedeno v příloze č. 9.

Česká CS obdržela od vstupu ČR do EU do 31.12.2004 celkem 993 žádostí o vydání ZISZ. Nejvíce žádostí se týkalo zemědělských výrobků, chemických výrobků a strojů a přístrojů. Po vstupu ČR do EU se oproti roku 2003 zvýšil počet žádostí na zařazení textilních výrobků. Změna předpisů při vstupu ČR do EU se rovněž projevila v žádostech o tzv. nezávazné stanovisko k sazebnímu zařazení zboží, které vydává v současné době pouze GŘC. Těchto žádostí, z nichž některé se týkaly i 100 druhů výrobků, eviduje GŘC 197. O tato nezávazná stanoviska žádají subjekty zejména pro určení DPH a pro hlášení INTRASTAT.

d) Integrovaný tarif - TARIC_CZ

V oblasti integrovaného tarifu je základním úkolem správa datové základny, která v první řadě zajišťuje jednotný postup CÚ v oblasti vyměřování cla a daní z dováženého zboží a uplatnění dalších obchodně politických opatření při dovozu nebo vývozu zboží. Vstupem do EU převzala česká CS integrovaný tarif EU - TARIC. Ten je centrálně vytvářen DG TAXUD v Bruselu a prakticky denně jsou zasílány tzv. změnové soubory do jednotlivých členských zemí EU. Na národní úrovni je TARIC doplňován o informace, které vyplývají z národní legislativy a to na principu zachování datových struktur. Tím je realizován Český integrovaný tarif - systém TARIC_CZ. Pro potřeby celního řízení, zvláště pak z důvodu propojení aplikací pro dovoz a vývoz zboží z databází TARIC_CZ a z důvodu správného výběru opatření jsou udržovány specifické číselníky.

Oddělení integrovaného tarifu obdrželo od vstupu ČR do EU prostřednictvím CCN/CSI komunikační brány z DG TAXUD 167 změnových souborů, které byly projektovány do datového prostředí TARIC_CZ v IC GŘC. Pro bližší spolupráci s obchodní veřejností byly vytvořeny speciální telefonní linky a e-mailová adresa, které slouží jako infolinka pro dotazy obchodní veřejnosti.

e) Celně technické laboratoře

Celně technické laboratoře (dále jen „CTL“) se ve sledovaném období zaměřovaly na přípravu nové úlohy a postavení CTL, rozdělené do těchto základních oblastí:

- kontrola zboží pro účely sazebního zařazení včetně odborného posouzení pro závazné informace,

- kontrola zboží podléhajícího spotřební dani,
- kontrola zboží pro účely společné zemědělské politiky (CAP),
- kontrola ostatního citlivého zboží,
- systém jakosti CTL (akreditace, certifikace),
- Laboratorní informační manažerský systém (LIMS).

V rámci počtu odebraných vzorků docházelo k dalšímu snižování, ale značně se zvýšila pracnost - tj. počet zkoušek na jeden vzorek (téměř 3 x). Postupně byly zaváděny analytické specializace na oblastních CTL pro vybrané rozhodující komodity. V souvislosti se vstupem ČR do EU byly novelizovány příslušné služební předpisy a pro zaměstnance CS, odebírající vzorky, bylo zabezpečeno šest specializovaných kurzů, kterých se zúčastnilo 210 celníků. Nadále se rozšiřují různé formy výměny zkušeností a poznatků se zahraničními CTL, VŠ, VÚ, odbornými a vědeckými úseky průmyslu. V závěru roku se podařilo obhájit akreditaci vybraných metod a certifikaci celého systému.

7. OBLAST BEZPEČNOSTI CS

a) Utajované skutečnosti

Ve sledovaném období došlo vzhledem k organizačním změnám ve funkcích jednotlivých zaměstnanců CS k nárůstu administrativy v souvislosti se změnami určení stupně utajení. Certifikace informačních systémů CS pro stupeň utajení „V“ byla NBÚ schválena v listopadu roku 2004. Odborným útvarům GŘC byl připraven nový „Přehled pracovních míst nebo funkcí, u kterých je nezbytně nutné seznamovat se s utajovanými skutečnostmi“.

b) Ochrana osobních údajů

Vzhledem ke změně OŘ CS ke dni 1.5.2004 a ke změně pravidel pro přípravu a vyhlášení vnitřních aktů řízení CS byla přepracována „Směrnice pro ochranu osobních údajů v rámci CS“ a jednotliví gestoři přepracovali pokyny k jednotlivým evidencím.

c) Krizové řízení

Stěžejním úkolem v roce 2004 v oblasti krizového řízení bylo zpracování krizových plánů GŘC, CR a CÚ. Krizové plány byly zpracovány v termínu stanoveném zákonem č.240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. do 31. 12. 2004. Při „Procedurálním cvičení orgánů krizového řízení EU pro strategickou a politickou – vojenskou úroveň CME 2004“ a „Mezinárodním cvičení orgánů krizového řízení NATO CMX 2004“ plnil odborný útvar GŘC funkci sekretariátu KŠ CS, který byl do těchto cvičení zapojen.

d) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, požární ochrana

Kontrolní činnost na úseku požární ochrany a bezpečnost a ochrana zdraví při práci na rok 2004 probíhala podle plánu kontrolní činnosti GŘC. Pro bezpečnostní a požární techniky byly v pravidelných obdobích uskutečňovány odborné semináře.

III. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

1. MEZINÁRODNÍ DOHODY

V průběhu prvních čtyř měsíců roku 2004 probíhaly veškeré administrativní i technické přípravné práce související se vstupem ČR do EU.

- Po vstupu ČR do EU začaly platit nejen všechny nástroje zakládající spolupráci mezi celními správami členských zemí EU, ale také smlouvy o spolupráci mezi Evropskou unií a řadou třetích zemí. Od 1. května 2004 tak CS ČR přibylo více smluvních partnerů pro celní spolupráci než za posledních 10 let. Byly připraveny prováděcí protokoly ke smlouvám o spolupráci s CS SR a SRN, které byly na úrovni vedoucích CS podepsány.
- Od 1.5.2004 pokračovala příprava materiálů na přístup ČR k dvěma základním nástrojům spolupráce celních orgánů členských zemí EU, a sice k Úmluvě o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii (Úmluva „Neapol II“) a k „Úmluvě vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o používání IT pro celní účely“ (Úmluva „CIS“). Obě úmluvy byly schváleny Parlamentem ČR a podepsány prezidentem republiky. V prosinci tak mohly být MZV předány všechny podklady potřebné k uložení listin o přístupu ČR k oběma úmlouvám u generálního tajemníka Rady EU v Bruselu.
- Ve spolupráci s expertem Spolkového ministerstva financí SRN byly průběžně řešeny otázky související s praktickým prováděním Úmluvy Neapol II.
- Bylo připraveno přistoupení ČR k Doporučení Rady pro celní spolupráci (WCO) o působení světové sítě regionálních zpravodajských styčných úřadů (RILO). Cílem je vytvořit předpoklady pro přistoupení CS ČR z RILO ECE (pro střední a východní Evropu) se sídlem ve Varšavě do RILO WE (pro západní Evropu) se sídlem v Kolíně nad Rýnem, a to zejména vzhledem k působení českého styčného celního úředníka na Celním kriminálním úřadu v Kolíně.

2. ZŘÍZENÍ FUNKCE STYČNÉHO CELNÍHO ÚŘEDNÍKA V SRN (ÚMLUVA „NEAPOL II“)

V souladu s úkolem č. 59 Národní protidrogové politiky bylo dokončeno zajištění všech potřebných podmínek pro působení německého styčného celního úředníka v ČR. Německý styčný celní úředník zahájil svou činnost v české CS dnem 1.3.2004.

3. ÚKOLY SPOJENÉ S PŘÍPRAVOU VSTUPU ČR DO EU

Vstupem ČR do EU výrazně vzrostl význam úkolů plněných v oblasti koordinace účasti zástupců CS na jednání institucí EU, zejména jednání výborů Rady a pracovních skupin Komise, které hrají velmi důležitou roli při navrhování i schvalování právních předpisů EU. Resortní koordinační podskupina pro cla, jejíž hlavním úkolem je koordinace vztahů CS ČR směrem k institucím EU, pokračovala po 1.5.2004 ve své činnosti se zvýšenou intenzitou. Byl

vypracován a schválen Rozkaz GŘ a na něj navazující dokument „Pravidla CS zastupování zájmů ČR v institucích EU“.

4. ODBORNÉ REVIZE PŘEKLADŮ EVROPSKÉ LEGISLATIVY

Stejně jako v předchozích letech byla zajišťována spolupráce s Koordinačním revizním centrem Úřadu vlády při zajišťování překladů legislativy EU do českého jazyka i samotné provádění odborných revizí těchto překladů. Celkem byla od 1. května 2004 provedena revize cca 350 stran textu. Pro potřeby CS byla vytvořena databáze překladů předpisů EU, které se dotýkají činnosti CS.

5. MEZINÁRODNÍ DORUČOVÁNÍ ROZHODNUTÍ CELNÍCH ORGÁNŮ

V rámci agendy doručování rozhodnutí zahraničních celních orgánů na základě dohod o spolupráci v celní oblasti bylo doručeno cca. 800 písemností (především ze SRN, Maďarska, Slovenska a Rakouska). Žádostí o doručení rozhodnutí českých celních orgánů osobám s bydlištěm v zahraničí bylo výrazně méně. Tato rozhodnutí byla doručována především do SRN, Slovenska a Holandska.

6. KOORDINACE MEZINÁRODNÍ TECHNICKÉ POMOCI

a) Program Customs 2007

Program Customs 2007 je speciální program ES, jehož hlavním cílem je posílení spolupráce CS členských zemí EU a sjednocení postupů při provádění celní legislativy EU. Účast ČR v programu vyplývá z Memoranda o porozumění mezi ČR a ES. Podle plánu akcí a priorit stanovených na rok 2003/2004 se ČR i nadále zúčastňovala:

- zasedání všech pracovních skupin (zejména v oblasti řízení programu Customs 2007, transitu, informačních systémů, pracovních metod),
- odborně zaměřených seminářů a práce projektových skupin.

V oblasti výměnných stáží bylo zorganizováno 9 pracovních cest pracovníků CS ČR do členských zemí EU a naopak 9 stáží pracovníků z členských či kandidátských zemí v ČR. Pro další období je připravováno celkem 10 výměnných stáží. V listopadu 2004 proběhlo v ČR zasedání pracovní skupiny pro přípravu nových pravidel výměnných stáží v rámci programu Customs 2007.

b) Twinning o legislativním rámci pro daňovou a celní správu

Twinning slouží jako podpora k přípravě nové legislativy v oblasti spotřebních daní a DPH a jejího praktického provádění. Tento projekt byl ukončen v srpnu 2004 a bylo plně dosaženo stanovených cílů, tj. připravit převzetí správy spotřebních daní i novou legislativu v oblasti DPH a posílení organizační a institucionální struktury. Od 1. května proběhly akce zaměřené na problematiku organizace spotřebních daní – tabák a tabákové výrobky, alkohol, víno a pivo, konzultace k legislativě SPD a seminář o doporučeních v oblasti SPD. V rámci projektu

byly akce zaměřeny na zajištění správy SPD v podmínkách EU a také poskytnutí informací pro podnikatelskou veřejnost. Projekt byl ukončen závěrečným seminářem a tiskovou konferencí.

c) Projekty benchmarking

Na základě jednání s EK a členskými zeměmi EU byly dohodnuty dva projekty benchmarking:

- **Opravné prostředky podané proti rozhodnutí celních orgánů.** Probíhá realizace projektu, jehož cílem je porovnání a vyhodnocení řízení o opravných prostředcích v zúčastněných státech. V druhém pololetí roku 2004 proběhla tři pracovní jednání v SRN a v ČR. Projekt potrvá do září 2005 a zúčastní se ho zástupci CS ČR, SRN a Velké Británie,
- **Tradiční vlastní zdroje.** Cílem projektu je zajistit efektivní výběr cla do rozpočtu EU, tj. systém pro dohled, evidenci, výběr a úhradu tradičních vlastních zdrojů. Realizace projektu se účastní zástupci CS ČR, SRN a Slovinska.

d) Bilaterální spolupráce

Odborný útvar GŘC zajišťoval bilaterální spolupráci s CS členských i nečlenských zemí EU. Průběžně byl realizován roční plán spolupráce s francouzskou CS (konzultace k problematice praktické aplikace celní legislativy EU a práce s podnikatelskou veřejností). Průběžně probíhaly konzultace s rakouskými experty k otázkám praktické aplikace komunitární celní legislativy a k tématu svobodných pásem a svobodných skladů ve vztahu k DPH.

e) Spolupráce s Celní správou USA

V rámci projektu spolupráce s CS USA proběhla v únoru jednání s jejím zástupcem p. Cummingsem a pracovníkem Velvyslanectví USA v ČR. Byly projednány podmínky poskytnutí další významné technické pomoci v roce 2004. Jednalo se zejména o radiostanice MOTOROLA, 6 počítačů se speciálním softwarovým vybavením pro analýzu rizik, soupravy k odhalování podloudné přepravy zboží a mobilní rentgen. Oficiální předání rentgenu proběhlo v listopadu 2004. Rentgen je využíván k odhalování nelegálního dovozu OPL a nelegálního obchodu se zbraněmi a výbušninami. Dodání 50 kusů radiostanic Motorola bylo ze strany CS USA přislíbeno na jaro roku 2005.

V říjnu 2004 proběhla pracovní návštěva zástupců programu EXBS s cílem zhodnotit dosavadní výsledky spolupráce mezi oběma CS. Celkové hodnocení ze strany USA bylo pozitivní.

f) Spolupráce s Evropskou celní sportovní asociací – ECSA

V květnu 2004 se v Praze uskutečnilo zasedání výkonného výboru ECSA, na němž byla, mimo jiné, dohodnuta strategie jednání s WCO a Evropskou komisí. CS ČR v rámci ECSA uspořádala mezinárodní přebor v cyklistice a běžecký závod „Celnická míle“. Odborný útvar GŘC dále zajišťovala přípravu účasti CS ČR na Světových policejních a hasičských hrách v Kanadě a Mistrovství ECSA ve střelbě ze služebních zbraní v MR.

IV. INFORMATIKA A STATISTIKA

1. ÚDRŽBA A VÝVOJ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU CDS-CENTRUM

V prvních čtyřech měsících roku 2004 průběžně pokračovala údržba a vývoj celně deklarčního systému (dále jen „CDS“) v souvislosti se změnami legislativy spojenými se vstupem do EU. V rámci CDS-centra byly plněny tyto následující hlavní úkoly:

- AQMC-převod tabulek z aplikace Edit a doplnění požadovaných funkcí pro HELP DESK Ostrava,
- úprava načítací linky pro načítání nové struktury dovozu a vývozu zboží,
- úpravy a opravy aplikací dle požadavků a zadání CS,
- úprava systému celních kvót.

2. ELEKTRONICKÉ CELNÍ ŘÍZENÍ

K 1.7.2004 byla CS kompatibilní s požadavky projektu NCTS, tj. byla zapracována řada úprav podle požadavku TAXUD a mezinárodně přijatých specifikací projektu. Změny se týkaly také externí domény (ECR), tj. úprav deklarantského software a problémů s přechodem s tím spojených. Byly provedeny analytické práce pro NCTS-fázi 3.2.1 „Řízení mezinárodně platných garancí“. Byla vypracována a zaslána dokumentace popisující celní řízení na straně deklarantů, ručitelů, ČR a CÚ. Další změny a jejich organizační zajištění se týkaly ukončení používání ložných listů k 31.12.2004.

V 2.polovině roku 2004 bylo dosaženo zlepšení kvality provozu jak v oblasti mezinárodní výměny elektronických informací, tak v oblasti podávání elektronických celních prohlášení a elektronického ukončování tranzitu příjemci. Velmi dobrou a mezinárodně uznávanou úroveň má Helpdesk NCTS (ČR Ostrava) v oblasti služeb poskytovaných deklarantům v nonstop režimu.

V červnu 2004 zahájila činnost pracovní skupina v rámci iniciativy e-Customs obsahující řadu projektů (modernizace celního kodexu, IT projekty, harmonizace některých služeb celních správ pro veřejnost v rámci EU), do kterých se CS ČR aktivně zapojila. Deklarantská veřejnost byla o těchto aktivitách informována prostřednictvím prezentací, elektronicky distribuovaných dokumentů a informací uveřejněných na webu CS.

3. ÚPRAVA, VÝVOJ INFORMAČNÍHO SYSTÉMU PRO CELNÍ A DAŇOVÉ ŘÍZENÍ

V oblasti údržby a vývoje informačních systémů pro celní a daňové řízení bylo nutné analyzovat a implementovat dopady vstupu ČR do EU na jednotlivé moduly informačního systému (dále jen „IS“) a vytvořit některé nové komponenty. Hlavními faktory ovlivňujícími IS z legislativního a věcného hlediska bylo zrušení výběru cla při dovozu zboží ze zemí EU, změna ve výpočtu cla a daní přechodem na evropský systém TARIC, napojení na evropský systém dovozních kvót zboží, vykazování výběrů cla a daní a vytváření podkladů pro odvody do EU (TOR), přijetí politiky EU při dovozech a vývozech zemědělských komodit ve vztahu k dotacím, kontroly CAP, zrušení výběru silniční daně pro zahraniční nákladní vozidla a autobusy a zrušení výběru DPH pro autobusovou přepravu na hraničních CÚ, optimalizace sítě a struktury CÚ a z toho vyplývající převody a archivace dat.

V souladu s převzetím kompetencí CS v oblasti spotřebních daní byl nasazen k 1.1.2004 projekt SPD, který svým řešením odpovídá požadavkům EU. Projekt byl rozdělen do 3 částí:

- podsystém „Registr daňových subjektů“,
- podsystém „Výběr daňových přiznání“ (ME-SPD),
- podsystém „Přeprava vybraných výrobků pod dočasným osvobozením od daně“.

4. TARIC

Ve spolupráci s odbornými útvary GŘC byla provedena analýza uživatelských požadavků na rozšíření nástrojů umožňujících práci s databází TARIC, především s databází obsahující národní opatření. Ve 2. polovině roku 2004 bylo příslušné programové vybavení postupně předáváno, testováno a uváděno do rutinního provozu. Ke konci 4. čtvrtletí bylo celé zpracování TARIC úspěšně převedeno z dosluhujícího výpočetního systému IBM na nový výpočetní systém Bull.

V souvislosti s provozem TARIC a dalších aplikací byl v průběhu celého roku 2004 zajišťován provoz národní komunikační brány CCN/CSI. Na základě požadavků odborných útvarů bylo prováděno připojování oprávněných uživatelů k těmto aplikacím. Na základě požadavku Nejvyššího státního zastupitelství ČR, po konzultacích s DG TAXUD, byla zajištěna konektivita a průchod přes bránu CCN/CSI pro vybrané ústřední správní úřady do bruselského informačního systému AFIS (provozovaný OLAF).

5. INTRASTAT

K 1.5.2004 byl spuštěn provoz nového informačního systému Intrastat. K tomuto termínu přešla na CS povinnost shromažďovat údaje v rámci intrakomunitárního obchodu a tyto předávat na ČSÚ. K vymezení kompetencí CS a ČSÚ byla uzavřena Dohoda o předávání údajů, kterou podepsali generální ředitel GŘC a předseda ČSÚ.

System Intrastat je rozvíjen dle požadavků uživatelů. V současnosti představuje sběr dat od 20 000 zpravodajských jednotek (firem). V roce 2005 bude jeho rozvoj zaměřen na oblast zvýšení kvality dat a dále na požadované úpravy související s předpokládanou změnou vyhlášky č. 199/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží, a vyhlášky č. 200/2004 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, k 1.7.2005.

6. PHARE

V roce 2004 byla zahájena realizace projektu PHARE. Projekt je kofinancován – ze $\frac{3}{4}$ ze zdrojů EU a z $\frac{1}{4}$ z rozpočtu CS. Celkový objem finančních prostředků je 120 mil. Kč. Projekt se skládá ze 4 subsystémů:

1. dodávka HW a SW,
2. LOT1 - datový sklad,
3. LOT2 – analýza rizik,
4. LOT3 – portál CS,

Realizace projektu PHARE je významnou součástí modernizace IS CS. Dodávkou HW a SW projekt významně přispěje k sjednocení operačního prostředí a urychlí proces centralizace provozu aplikací. Realizace LOT1 umožní “odlehčit” centrálním provozním serverům a

vytvoří podmínky pro sjednocení databázového prostředí. LOT2 přinese zkvalitnění stávajících nástrojů používaných v celním řízení a vytvoří předpoklady pro analýzu rizik i v dalších oblastech mimo celní řízení (SPD, INTRASTAT). LOT3 představuje sjednocení portálu INTERNET, oborových portálů INTRANET, včetně integrace vybraných aplikací, personalizace a dalších souvisejících požadavků.

7. ZPRACOVÁNÍ STATISTICKÝCH ŠETŘENÍ

Do oblasti zpracování statistických šetření (na jeho vstupu) patří kontrola prvotních dokladů (celních deklarací). V průběhu roku 2004 bylo zkontrolováno téměř 5 700 tis. záznamů a bylo zjištěno 24 tis. chybných údajů, což představuje 0,4 % z celkového počtu.

8. CENTRÁLNÍ DATABÁZE JEDNOTNÝCH SPRÁVNÍCH DOKLADŮ

V průběhu roku 2004 došlo k celé řadě změn ve struktuře jednotného správního dokladu (dále jen „JSD“) a bylo proto nutné provádět modifikace aktualizací programu a databázových struktur. Ve 2. polovině roku 2004 bylo rovněž zrealizováno programové vybavení na pravidelné exporty vybraných odstavců JSD pro DG TRADE a Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci.

9. PROVOZ INFORMAČNÍHO CENTRA

V roce 2004 byl provoz stávajících aplikací rozšířen o projekty SPD, INTRASTAT, následně AVIS (AVIS^{ME}) a ODYSEA. Byly zajišťovány činnosti spojené s řízením a dohledem provozu IS CS, administrací centrálních databází a poskytováním údajů z centrálních dat podle požadavků interních i externích uživatelů. Mimo uvedenou činnost probíhal vývoj nových projektů určených pro centrální zpracování dat CS.

V souvislosti se značnými změnami ve zpracování JSD po vstupu do EU bylo nutno najít nový způsob centrálního zpracování dokladů, neboť provozovaný projekt CDS nebyl schopen tak zásadní změny ve zpracování akceptovat. Bylo rozhodnuto vyvinout nový projekt Nové centrum zpracování dokladů (NCZD) s využitím technologie NCTS. Projekt NCZD byl po vstupu do EU spuštěn do provozu.

Zásadní změna struktury dat dovozních a vývozních dat JSD si vynutila také podstatné zásahy do stavby dotazovacího systému QDIS. Vývoj tohoto dotazovacího systému není ukončen a postupně jsou uváděny do provozu nové verze.

10. PROVOZ KOMUNIKAČNÍ INFRASTRUKTURY, SYSTÉMOVÁ PODPORA

Byl splněn úkol rušení a překládání LAN, hlasových linek, ústředn a satelitních zařízení v rámci předávání hraničních přechodů ÚZSVM, redislokace CÚ a zprovoznění nové provozní budovy GŘC, včetně nové telefonní ústředny.

V roce 2004 byla dokončena modernizace páteřní sítě (GŘC – CŘ) s výsledkem navýšení propustnosti na 3 Mbps, která v současnosti plně postačuje pro provoz aplikací. V roce 2005 bude obdobně řešena přístupová síť (CŘ – CÚ). Současně byla 1. etapou zahájena výměna aktivních prvků LAN. V rámci systémové podpory byl zahájen přechod na novou verzi elektronické pošty a poskytnuta požadovaná podpora v rámci monitoringu provozu aplikací

v centru, antivirové ochrany. V rámci oběhu dokumentů byl vyřešen tzv. Extranet EU, který umožňuje distribuci dokumentů z EU prostřednictvím MZV určeným zaměstnancům GŘC.

V. PERSONALISTIKA

1. RUŠENÍ FUNKČNÍCH MÍST A PERSONÁLNÍ OPATŘENÍ S TÍM SPOJENÁ

V návaznosti na zákon o státním rozpočtu České republiky na rok 2004 byl ministerstvem financí stanoven GŘC limit počtu zaměstnanců ve výši 8 983 osob. Limit byl postupně upravován v návaznosti na prováděné převody systemizovaných míst a rozpočtová opatření (např. převod 11 systemizovaných míst z MF na GŘC v rámci zrušení oddělení 182 MF, převod míst do kapitoly 314 – MV - zřízení finanční policie a do kapitoly 313 – MPSV, převod míst na ÚZSVM, atd.). Výsledný limit počtu zaměstnanců GŘC s ohledem na výše uvedené převody byl 8 463 míst.

V rámci opatření k redukci FM v průběhu roku 2004 byl skončen pracovní poměr s 566 občanskými zaměstnanci (včetně případů skončení pracovního poměru na dobu určitou). Dále bylo propuštěno resp. uvolněno ze služebního poměru celkem 1 330 celníků, z toho z organizačních důvodů 1 086 celníků.

2. LIMITY PROSTŘEDKŮ NA PLATY ZAMĚSTNANCŮ

Limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci byl na základě zákona o státním rozpočtu na rok 2004 ministerstvem financí stanoven ve výši **2 333 447 tis. Kč**, z toho prostředky na platy činily **2 325 773 tis. Kč**. Z důvodu realizace výše uvedených převodů systemizovaných míst v roce 2004 a s ohledem na probíhající transformaci CS byl rozpočtovými opatřeními upraven závazný ukazatel prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na **2 310 278 tis. Kč**. Závazné ukazatele upraveného rozpočtu na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2004 jsou uvedeny v tabulce č. 11.

Závazné rozpočtové ukazatele pro rok 2004 a čerpání mzdových prostředků k 31.12.2004

Tabulka č. 11

UKAZATEL	LIMIT V TIS. KČ	ČERPÁNÍ V TIS. KČ
Prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci	2 310 278	2 244 878
z toho: Platy zaměstnanců	2 253 636	2 198 636
Ostatní platby za provedenou práci	56 642	46 242

Přehled o čerpání prostředků na platy v členění dle jednotlivých složek platu je uveden v tabulce č. 12.

Čerpání prostředků na platy dle jednotlivých složek platu v roce 2004

Tabulka č. 12

Složka mzdy	Čerpání v tis. Kč
Platové tarify	1 391 663
Hodnostní příplatky	159 242
Zvláštní příplatky	111 638
Osobní příplatky	216 807
Příplatky za vedení, zastupování	26 678
Další platy	53 838
Náhrady	47 497
Odměny	129 608
Příplatky (So + Ne + Sv. + noc + dělená směna)	47 130
Přesčas, pracovní pohotovost	14 535

Vzhledem k opatřením reformy veřejných financí a neexistenci potřebného počtu volných míst v působnosti jiných státních orgánů nebylo možné nadbytečné zaměstnance umístit v jiných resortech. Proto byla v rámci CS realizována řada opatření k urychlení rušení FM v několika etapách tak, aby tento proces reagoval na vývoj na trhu práce a našly se možnosti co nejlepšího uplatnění uvolňovaných zaměstnanců, a to i za cenu radikálního početního oslabení některých útvarů při přechodu na nové kompetence, např. při převzetí správy spotřebních daní. Po zhodnocení průběžného skutečného čerpání mzdových prostředků na platy zaměstnanců v návaznosti na rušení FM v I. pololetí roku 2004 a v souvislosti se snahou motivovat zaměstnance, kteří se podíleli na zajištění výkonu služby v nejkritičtějších období roku 2004, byla část prostředků na platy použita na vyplacení mimořádných odměn.

3. LIMIT NA POVINNÉ POJISTNÉ PLACENÉ ZAMĚSTNAVATELEM

Limit finančních prostředků na povinné pojistné byl stanoven ve výši 816 707 tis. Kč. V důsledku realizace převodů systemizovaných míst byl limit rozpočtových prostředků na povinné pojistné upraven na 791 459 tis. Kč. Finanční prostředky na povinné pojistné byly čerpány ve výši 772 208 tis. Kč. Výdaje zahrnují povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění z titulu funkce zaměstnavatele. Výše pojistného je přímo úměrná výši čerpání mzdových prostředků.

4. FINANČNÍ PROSTŘEDKY NA SOCIÁLNÍ DÁVKY

Rozpočtem na rok 2004 byly stanoveny celkové výdaje na sociální dávky celníkům ve výši 184 800 tis. Kč, které byly rozčleněny na pododdíl 412 – Dávky nemocenského pojištění ve výši 16 300 tis. Kč a pododdíl 415 – Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru ve výši 168 500 tis. Kč. Zvýšené čerpání nemocenských dávek celníků na pododdílu 412 bylo řešeno rozpočtovým opatřením, kterým bylo převedeno 1 350 tis. Kč z pododdílu 415 ve prospěch pododdílu 412.

Počet osob pobírajících příspěvek za službu se v roce 2004 zvýšil z 863 osob k 31. 12. 2003 na 1 933 osob k 31. 12. 2004, tj. nárůst o 1 070 nově vyplácených příspěvků za službu. Celkové čerpání finančních prostředků na jednotlivé sociální dávky v roce 2004 je uvedeno v tabulce č. 13.

Čerpání finančních prostředků na sociální dávky celníků v roce 2004
Tabulka č. 13

Položka		Čerpání v tis. Kč
5410 Sociální dávky		164 927
pododdíl 412 celkem		16 800
z toho:	54101 - Nemocenské	12 716
	54103 - Peněžitá pomoc v mateřství	4 084
pododdíl 415 celkem		148 127
z toho:	54105 - Příspěvek za službu	110 844
	54106 - Platové vyrovnání	2 555
	54107 - Úmrtné	343
	54108 - Odchodné	34 385

5. VÝVOJ V OBLASTI KVALIFIKAČNÍ A VĚKOVÉ STRUKTURY ZAMĚSTNANCŮ

Přehled o kvalifikační a věkové struktuře zaměstnanců CS ČR, v členění podle jednotlivých kategorií zaměstnanců, v roce 2004 je uveden v tabulkách č. 14 a 15.

Kvalifikační struktura zaměstnanců CS k 31. 12. 2004

Tabulka č. 14

Školní vzdělání	Celníci	Občanští zaměstnanci	Souhrn
	% podíl	% podíl	% podíl
základní	0,1%	4,5%	1,0%
SO	0,4%	10,7%	2,6%
ÚS	84,7%	69,0%	81,3%
vyšší odborné	0,6%	0,6%	0,6%
bakalářské	5,7%	1,8%	4,9%
VŠ	8,5%	13,4%	9,6%
Celkem	100%	100%	100%

Věková struktura zaměstnanců CS k 31. 12. 2004

Tabulka č. 15

Věk	Celníci	Občanští zaměstnanci	Souhrn
	% podíl	% podíl	% podíl
do 35 let	51,5%	34,1%	47,7%
od 36 do 50 let	38,0%	39,3%	38,3%
nad 51 let	10,5%	26,6%	14,0%
Celkem	100%	100%	100%

6. OBLAST ORGANIZACE

V souvislosti se vstupem ČR do EU byl k 1. květnu 2004 vydán prozatímní Organizační řád CS ČR, který byl novelizován k 1. lednu 2005 dodatky č. 1 a č. 2. K 1. květnu 2004 byly nejrozsáhlejší změny provedeny v organizační struktuře CÚ, především v souvislosti s redukcí jejich počtu z 91 na 54. Došlo však i k podstatným změnám vnitřní organizační struktury CÚ a CR.

7. OBLAST VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v CS ČR bylo v roce 2004 realizováno podle priorit stanovených pro období transformace CS a počátků její existence v nových podmínkách v rámci EU dokumentem „Koncepce vzdělávání v nové organizační struktuře CS“ (dále jen „Koncepce“), schváleným na léta 2004 – 2007 rozhodnutím generálního ředitele GŘC.

Příprava zaměstnanců k výkonu činností podle předpisů Společenství a nových právních předpisů ČR byla organizována v průběhu celého roku v rámci instrukčně metodické přípravy, doplněné semináři a konzultacemi, i formou samostatné přípravy s využitím materiálů zveřejněných na Intranetu CS. V závěru roku byli celníci a určení občanskí zaměstnanci ze základních znalostí těchto právních norem přezkoušeni.

Ve 2. pololetí 2004 byly vydány základní vnitřní akty řízení k realizaci Koncepce, zahrnující služební předpisy „Systém profesní přípravy zaměstnanců CS a pravidla organizování vzdělávacích nebo jiných akcí ve vzdělávacích zařízeních CS“ a „Systém kvalifikačních předpokladů a požadavků“. V návaznosti na Koncepci byl schválen nový vzdělávací projekt základního celního kurzu, jehož obsah plně odpovídá změnám v postavení CS ČR a jejich kompetencích po vstupu ČR do EU. První běh kurzu byl zahájen v říjnu 2004.

8. ZDRAVOTNICKÁ SPRÁVA

Rozhodnutím ministra financí bylo s účinností od 30.4.2004 zřízeno na GŘC Zařízení zdravotní péče (dále jen „ZZP“) pro zajištění závodní preventivní a léčebné péče pro příslušníky CS a občanské zaměstnance.

a) Výkon léčebně preventivní péče

Základem každého komplexního a perspektivního programu zdravotní péče je prevence. Vyhledávání rizikových faktorů především civilizačních chorob a včasný záchyt nemocí je předpokladem jednak pro zachování zdraví, jednak pro úspěšnou léčbu. Zdravotnická správa již v minulosti vypracovala komplexní program periodických lékařských prohlídek, který je na GŘC zajišťován ZZP a mimo GŘ sítí 64 smluvních lékařů všeobecného směru. V roce 2004 smluvní lékaři provedli celkem 5 138 preventivních prohlídek. Vzhledem k tomu, že preventivní prohlídky byly ukončeny k 31.12.2004 bude hodnocení výsledků preventivních prohlídek provedeno až v průběhu prvního čtvrtletí roku 2005.

b) Výkon léčebné péče

V ordinaci praktického lékaře je registrováno 1 064 pacientů, u kterých bylo provedeno celkem 6 311 vyšetření nebo ošetření. Ze závažných civilizačních chorob je v dispenzární péči 461 zaměstnanců. Odborné lékařské vyšetření bylo provedeno celkem u 437 pacientů; ve stomatologické ordinaci bylo ošetřeno 1 993 pacientů a na pracovišti rehabilitace bylo ošetřeno 2 067 pacientů.

c) Posudková činnost v celní správě

Lékařská posudková služba je součástí komplexní péče o zdraví celníků i občanských zaměstnanců. Vykonávají ji ve vymezeném rozsahu orgány posudkové služby, kterými jsou smluvní lékaři, praktičtí lékaři ZZP a posudkový lékař CS.

Za hlavní ukazatel vývoje dočasné pracovní neschopnosti (dále jen „PN“) je považován celkový počet ukončených případů PN a počet prostonaných dnů. Vývoj PN je v posledních

letech příznivý. Počet nově hlášených případů PN byl v roce 2004 celkem 6 762 a počet prostonaných kalendářních dnů 51 808, což je přibližně o polovinu méně než v roce 2003.

d) Rekreačně rehabilitační pobyty

ZZP zorganizovalo ve spolupráci s odborným útvarem GŘC dva rekreačně rehabilitační pobyty s ambulantní lázeňskou léčbou v lázních Bělohrad, kterých se zúčastnilo celkem 50 zaměstnanců.

VI. HOSPODAŘENÍ CELNÍ SPRÁVY

1. FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ ČINNOSTI

V návaznosti na usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu č.793/2003 ze dne 3.12.2003 a zákon č. 457/2003 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2004, byly ministerstvem financí dopisem čj. 231/107137/2003 ze dne 22.12.2003 stanoveny MF-GŘC závazné ukazatele státního rozpočtu příjmů a výdajů na rok 2004, a to příjmy ve výši 782 321 tis. Kč a výdaje ve výši 4 743 030 tis. Kč.

Z celkového rozpočtu příjmů činily příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti celkem 722 321 tis. Kč a nedaňové a kapitálové příjmy celkem činily 60 000 tis. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů činily kapitálové výdaje celkem 551 559 tis. Kč a běžné výdaje celkem 4 191 471 tis. Kč.

Rozhodnutími správce kapitoly byla vůči MF-GŘC provedena rozpočtová opatření podle odstavce a) § 23 zákona č. 218/2000 Sb. do 30.4.2004, po nichž činily celkem příjmy 782 321 tis. Kč a výdaje 4 797 845 tis. Kč.

V souvislosti s transformací Celní správy a se změnou postavení jejích orgánů ve smyslu zákona č. 185/2004 Sb. k 1.5.2004 byly ministerstvem financí na základě delimitačního protokolu čj. 231/74789/2004 stanoveny závazné ukazatele státního rozpočtu pro GŘC na rok 2004, a to příjmy ve výši 513 503 tis. Kč a výdaje 3 745 213 tis. Kč.

Po promítnutí všech úprav rozpočtu GŘC k 31.12.2004 činily od 1.5.2004 příjmy celkem 511 909 tis. Kč a výdaje celkem 3 618 706 tis. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů GŘC upraveného od 1.5.2004 činily kapitálové výdaje celkem 496 970 tis. Kč a běžné výdaje 3 121 736 tis. Kč.

Po promítnutí všech úprav rozpočtu Celní správy ČR k 31.12.2004 činily od 1.1.2004 příjmy celkem 780 727 tis. Kč a výdaje celkem 4 671 338 tis. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů Celní správy ČR upraveného od 1.1.2004 činily kapitálové výdaje celkem 522 981 tis. Kč a běžné výdaje 4 148 357 tis. Kč.

a) Delimitace a převody

V rámci transformace celní správy v roce 2004 byly provedeny tyto delimitace:

- Delimitace na MV - na základě usnesení vlády č. 829+P ze dne 6. srpna 2003, o zřízení finanční policie, a podepsaného delimitačního protokolu bylo k 1. 7. 2004 převedeno z Generálního ředitelství cel na Ministerstvo vnitra 255 funkčních míst, z toho 225 míst určených pro služební poměr celníků a 30 míst určených pro pracovní poměr občanských zaměstnanců. Z rozpočtu výdajů Generálního ředitelství cel byly převedeny rozpočtovými opatřeními výdaje v celkové výši 51 403 tis. Kč, z toho prostředky na platy, včetně

příslušenství, činily 43 477 tis. Kč, sociální dávky 199 tis. Kč, ostatní věcné výdaje 7 039 tis. Kč a výdaje na financování reprodukce majetku 688 tis. Kč.

- Delimitace na MPSV - na základě usnesení vlády č. 485 ze dne 19. května 2004, o převodu pracovních míst v roce 2004 z Ministerstva financí – Celní správy České republiky do resortu Ministerstva práce a sociálních věcí, a podepsaného delimitačního protokolu bylo k 1. 7. 2004 převedeno z Generálního ředitelství cel 100 funkčních míst. Z rozpočtu výdajů Generálního ředitelství cel byly převedeny rozpočtovým opatřením výdaje v celkové výši 18 932 tis. Kč, z toho prostředky na platy, včetně příslušenství, činily 14 432 tis. Kč a ostatní věcné výdaje 4 500 tis. Kč.

- Delimitace na ÚZSVM - na základě usnesení vlády č. 56 ze dne 13. ledna 2003, Rámcové dohody o převodu majetku, který nebude po vstupu České republiky do Evropské unie užíván celními orgány, schváleného Harmonogramu převodu hraničních přechodů a Závěrečné zprávy o převodu hraničních přechodů ze dne 20. 1. 2005 bylo ke dni 1. 12. 2004 převedeno z Generálního ředitelství cel na Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových celkem 63 hraničních přechodů, současně bylo delimitováno 55 funkčních míst pro manuální činnosti. Účetní hodnota převedeného majetku činila více než 3,5 mld. Kč. Z rozpočtu Generálního ředitelství cel byly převedeny rozpočtovými opatřeními výdaje v celkové výši 13 722 tis. Kč, z toho prostředky na platy, včetně příslušenství činily 3 400 tis. Kč, ostatní věcné výdaje 9 832 tis. Kč, výdaje na financování reprodukce majetku 490 tis. Kč, a nedaňové příjmy v celkové výši 1 594 tis. Kč.

- Delimitace z MF - na základě rozhodnutí porady vedení ministerstva financí byla provedena delimitace oddělení 182 – Spotřebních daní z Ministerstva financí na Generální ředitelství cel (11 funkčních míst). V souvislosti s provedenou organizační změnou byl zvýšen rozpočet běžných výdajů na rok 2004 Generálního ředitelství cel o celkovou částku 5 815 tis. Kč.

Na základě zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, byl uzavřen mezi Ministerstvem financí a Generálním ředitelstvím cel dne 3. května 2004 delimitační protokol, který obsahuje mj. přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů a služebního poměru zaměstnanců zařazených v celních orgánech vyplývajících z ustanovení § 6 odst. 3 a 4 zákona č. 185/2004 Sb., přechod příslušnosti k hospodaření s majetkem státu v souladu s ustanovením § 6 odst. 2 zákona č. 185/2004 Sb., který do dne nabytí účinnosti zákona o celní správě užívaly celní orgány, dále na základě mimořádné účetní závěrky MF – Generálního ředitelství cel k 30. 4. 2004 převod finančních prostředků s rozpisem souhrnných a dílčích ukazatelů upraveného rozpočtu Generálního ředitelství cel k 1. 5. 2004 a MF – Generálního ředitelství cel na období od 1. 1. 2004 do 30. 4. 2004.

b) Plnění rozpočtu příjmů

Příjmy GŘC za období od 1.5.2004 do 31.12.2004 dosáhly výše 462 835 tis. Kč, tj. 90,4% upraveného rozpočtu, z toho nedaňové a kapitálové příjmy činily 54 761 tis. Kč, tj. 1 080,95% upraveného rozpočtu, přijaté dotace činily 1 997 tis. Kč a pojistné na SZ a příspěvek na SPZ činil 406 077 tis. Kč, tj. 80,1% upraveného rozpočtu.

Příjmy CS za období od 1.1.2004 do 31.12.2004 dosáhly výše 731 654 tis. Kč, tj. 93,7% upraveného rozpočtu, z toho nedaňové a kapitálové příjmy činily 106 863 tis. Kč, tj. 186,9% upraveného rozpočtu, přijaté dotace činily 3 236 tis. Kč a pojistné na SZ a příspěvek na SPZ činil 621 555 tis. Kč, tj. 86% upraveného rozpočtu.

c) Výdaje

Výdaje GŘC za období od 1.5.2004 do 31.12.2004 dosáhly podle stavu bankovních účtů GŘC celkové výše 3 679 333 tis. Kč, tj. 101,7 % upraveného rozpočtu. Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 555 632 tis. Kč, tj. 111,8% upraveného rozpočtu, a běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 3 123 701 tis. Kč, tj. 100,1 % upraveného rozpočtu.

Výdaje celní správy za období od 1.1.2004 do 31.12.2004 dosáhly podle stavu bankovních účtů GŘC celkové výše 4 741 003 tis. Kč, tj. 101,5 % upraveného rozpočtu. Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 589 443 tis. Kč, tj. 112,7% upraveného rozpočtu, a běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 4 151 560 tis. Kč, tj. 100,1 % upraveného rozpočtu.

Do financování potřeb celní správy byly v roce 2004 zapojeny mimorozpočtové zdroje v celkové výši 69 695 tis. Kč, z toho běžné výdaje ve výši 3 236 tis. Kč a kapitálové výdaje ve výši 66 459 tis. Kč.

V porovnání se stejným obdobím roku 2003 jsou výdaje celní správy za období od 1.1.-31.12. 2004 vyšší o 39 463 tis. Kč, tj. o 0,8 %. Nárůst je ovlivněn vyššími kapitálovými výdaji, které jsou oproti roku 2003 vyšší o 71 509 tis. Kč, tj. o 13,8 %, a vyššími výdaji na sociální dávky, které jsou oproti roku 2003 vyšší o 96 034 tis. Kč, tj. o 139,4 %. Ostatní druhy výdajů se snížily.

Výdaje na programové financování

Na financování programů reprodukce majetku celní správy bylo v r. 2004 vynaloženo z kapitálových výdajů celkem 500 769 tis. Kč, z toho z rozpočtu roku 2004 částka 434 310 tis. Kč, z rezervního fondu 65 048 tis. Kč a z FKSP 1 411 tis. Kč.

---Program 212 210 – Rozvoj a obnova materiálně technické základny celní správy – kapitálové výdaje tohoto programu činily celkem 439 843 tis. Kč a běžné výdaje tohoto programu činily celkem 251 523 tis. Kč.

---Program 312 210 – Výstavba a technická obnova budov a staveb celní správy – kapitálové výdaje tohoto programu činily celkem 60 926 tis. Kč.

Běžné výdaje

Úroveň čerpání běžných výdajů je zásadně ovlivňována výší mandatorních výdajů na platy a na ně navazujících výdajů na pojistné, FKSP a výší výdajů na sociální dávky pro celníky. Tyto výdaje představovaly v upraveném rozpočtu částku 3 331 410 tis. Kč, tj. 80,3% celkových běžných výdajů, a jejich čerpání činilo celkem 3 226 033 tis. Kč, tj. 77,7 % celkových běžných výdajů a 96,8 % upraveného rozpočtu těchto výdajů. V porovnání s rokem 2003 bylo čerpání těchto rozpočtovaných prostředků nižší o 119 263 tis. Kč, přičemž skutečně čerpané mimorozpočtové zdroje na mandatorní výdaje činily v roce 2003 celkem 37 154 tis. Kč.

Upravený rozpočet ostatních věcných výdajů celní správy ve výši 816 947 tis. Kč byl skutečně čerpán - po odpočtu zapojení mimorozpočtových zdrojů 3 236 tis. Kč do hospodaření v r. 2004 (finanční příspěvky EU na Databázi vín skutečně činily celkem 330 tis. Kč a na programy CUSTOMS činily celkem 2 906 tis. Kč) a po dopočtu převodu nečerpaného zůstatku rozpočtových prostředků v závěru r. 2004 do rezervního fondu GŘC (121 633 tis. Kč) - ve výši 800 658 tis. Kč, tj. na 98 % upraveného rozpočtu.

V porovnání s rokem 2003 jsou běžné výdaje celní správy za období od 1.1.-31.12.2004 nižší o 32 046 tis. Kč, tj. o 0,8 %. Pokles je odrazem uskutečněných převodů hraničních přechodů do působnosti ÚZSVM (celkem o 13 722 tis. Kč) a provedenými delimitacemi rozpočtových prostředků na ministerstvo vnitra a na ministerstvo práce a sociálních věcí (celkem o 70 179 tis. Kč) a celkovým snížením počtu zaměstnanců. Tento pokles výdajů je však objemově kompenzován výrazným nárůstem sociálních dávek o 96 034 tis. Kč.

Z účtu rezervního fondu GŘC byly převedeny v souladu s § 48 zákona č. 218/2000 Sb. účelové prostředky z finančního příspěvku zaslaného z Evropského Společenství v rámci 5. specifického programu výzkumu na zapojení ČR do projektu „Vytvoření databáze vín pro analytické parametry vín pocházejících ze třetích zemí“ finanční prostředky v celkové výši 329 952 Kč, z toho 148 750 Kč na ostatní platby za provedenou práci a 181 202 Kč na ostatní věcné výdaje bez programového financování. Z účtu rezervního fondu byly převedeny v souladu s § 48 zákona č. 218/2000 Sb. účelové prostředky z finančního příspěvku EU na projekty CUSTOMS v celkové výši 2 906 010 Kč, které jsou určeny na úhradu cestovního.

Největší výdaje ze souhrnu ostatních věcných výdajů (včetně běžných výdajů na programové financování) představují výdaje na podskupení 516 - nákup služeb, 517 - ostatní nákupy, 513 - nákup materiálu a 515 - nákup vody, paliv a energií, které dohromady znamenají 97,5% skutečných věcných výdajů r. 2004 (bez zaúčtovaných převodů do rezervního fondu). V porovnání s rokem 2003 se podíl těchto výdajů zvýšil o 0,3%. Skutečné ostatní věcné výdaje (bez použitých mimorozpočtových prostředků i zaúčtovaných převodů do rezervního fondu) se v roce 2004 snížily oproti roku 2003 o 27 349 tis. Kč, tj. o 3,4%.

Výdaje na protidrogovou politiku

Výdaje na protidrogovou politiku, které byly specifickým ukazatelem státního rozpočtu a byly sledované v § 5399, byly realizovány jako běžné i kapitálové výdaje. Běžné výdaje činily celkem 1 827 tis. Kč, tzn. na 96,2% upraveného rozpočtu. Z prostředků byly pořízeny výzbrojní materiál pro Skupinu operativního nasazení, služební psi a drobný materiál pro nakládání s drogami. Zvláštní finanční prostředky (pol. 5199) jsou určeny na krytí operativně pátrací činnosti. V porovnání s rokem 2003 se běžné výdaje na protidrogovou politiku zvýšily o 134 tis. Kč, tj. o 7,9%. Kapitálové výdaje na protidrogovou politiku (podprogram 212217) činily celkem 7 644 tis. Kč, tzn. 51% upraveného rozpočtu a oproti roku 2003 se snížily o 13 221 tis. Kč, tj. o 63,4 %. Celkově se výdaje celní správy sledované na § 5399 jako specifický závazný ukazatel „Program protidrogové politiky“ meziročně snížily o 13 087 tis. Kč, tj. o 58 %.

2. VYHODNOCENÍ NÁKLADOVOSTI A EFEKTIVNOSTI

V tabulce č. 16 jsou uvedeny výsledky činnosti celní správy, včetně porovnání na 1 zaměstnance. Tabulka zahrnuje kompletní příjmy, tj. daňové, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté dotace a kompletní výdaje, tj. včetně mimorozpočtových zdrojů použitých pro částečné financování nákupu velkokapacitního mobilního rentgenu. Z porovnání výsledků r. 2004 s výsledky r. 2003 vyplývá značný meziroční nárůst běžných výdajů na 1 zaměstnance. Ten jednoznačně vyplývá z razantního snížení počtu celníků, kterým byly kromě mimořádných kázeňských odměn podle Kolektivní smlouvy vyplaceny také sociální dávky - příspěvky za službu a jednorázové odchodné z důvodů ukončení služebního poměru. Do výdajů na 1 zaměstnance se tak budou (podle platného propočtu nákladovosti) i v dalších letech promítat výdaje na bývalé zaměstnance, kterým vznikl podle zákona č. 186/1992 Sb. nárok na zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru. Tím bude

docházet ke zkreslování hodnot nákladovosti i efektivnosti při výpočtu ukazatele nákladovosti a efektivnosti na 1 zaměstnance CS ČR.

Rozbor nákladovosti a efektivnosti

Tabulka č. 16

(v tis.Kč)

	2000	2001	2002	2003	2004
základní ukazatele:					
Daňové příjmy (kapitola VPS)	263 261 095	286 756 089	274 774 314	292 594 659	233 094 216
Příjmy v kapitole 312 - MF	777 532	778 597	939 987	862 121	731 654
Příjmy celkem	264 038 627	287 534 686	275 714 301	293 456 780	233 825 870
Výdaje celkem	3 985 065	4 320 282	4 245 469	4 701 540	4 741 003
z toho: běžné výdaje x)	3 384 835	3 693 600	3 866 266	4 183 606	4 151 560
počet zaměstnanců	9 288	9 260	9 221	9 164	7 867
x) v tom sociální dávky (=SD)	16 051	19 856	36 984	68 893	164 927
					(v Kč)
	2000	2001	2002	2003	2004
Příjmy na 1 Kč výdajů	66,26	66,55	64,94	62,42	49,32
Příjmy na 1 zaměstnance	28 427 931	31 051 262	29 900 694	32 022 783	29 722 368
nákladovost					
Výdaje na 1 Kč příjmů	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Výdaje na 1 zaměstnance	429 055	466 553	460 413	513 045	602 644
Běžné výdaje na 1 zaměstnance	364 431	398 877	419 289	456 526	527 718
x) BV na 1 zaměstnance bez SD	362 703	396 733	415 278	449 008	506 754

VII. KONTROLNÍ A INSPEKČNÍ ČINNOST

1. VÝSLEDKY INSPEKČNÍ ČINNOSTI

V průběhu roku 2004 byla posílena metodická a koordinační činnost GŘC v oblasti provádění a plánování kontrolní a inspekční činnosti a dále byla rozvíjena vzájemná spolupráce s celními ředitelstvími s důrazem na zkvalitnění a zrychlení toku informací mezi jednotlivými útvary celní správy.

V hodnoceném období zabezpečovalo inspekční činnost v rámci GŘC celkem 18 zaměstnanců, z toho 11 zaměstnanců na dislokovaných pracovištích. Ve 2. pololetí roku 2004 byl snížen počet zaměstnanců na 15 a byla zrušena některá dislokovaná pracoviště. Na ČR provádělo inspekční činnost celkem 16 zaměstnanců.

Ve sledovaném období bylo provedeno několik plošných inspekčních šetření zaměřených na zjištění systémových nedostatků na CÚ a ČR. Bylo zintenzivněno prošetřování závažných mimořádných událostí v CS ČR s důrazem na kontrolu postupu služebních funkcionářů při jejich řešení a případném kázeňském postihu. Metodická a koordinační činnost v oblasti boje proti korupci byla zaměřena na realizaci plnění jednotlivých opatření vyplývajících z Akčního plánu integrity CS, zpracování materiálu „Záměry pro podporu integrity zaměstnanců CS ČR“, účast a zpracování podkladů a návrhů k projednání v Protikorupční komisi CS ČR a koordinaci inspekční a kontrolní činnosti v rámci CS ČR.

a) Výsledky kontrolní činnosti

Vnější kontrolní činnost

V souladu s Plánem kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2004 proběhla v době od 13. ledna do 24. srpna roku 2004 kontrolní akce 04/07 „Daň z přidané hodnoty a spotřební daně“. Cílem kontroly bylo prověřit plnění povinností finančních a celních orgánů při správě daně z přidané hodnoty a spotřebních daní se zaměřením na výběr těchto daní při dovozu a vývozu zboží. Kontrolou zjištěné nedostatky nemají závažný dopad v oblasti předmětu kontroly. V kontrolním závěru nejsou uvedena taková zjištění, která by signalizovala porušení zákona a uváděná kontrolní zjištění odpovídají současnému stavu právních předpisů a chování daňových subjektů. Výsledky kontroly byly projednány s odpovědnými pracovníky.

V termínu od 10. května do 4. června roku 2004 provedla kontrolní skupina Národního bezpečnostního úřadu kontrolu se zaměřením na ochranu utajovaných skutečností na úseku personálním, administrativním, objektové bezpečnosti, bezpečnosti informačních systémů, kryptografické ochrany a činnosti registrů utajovaných skutečností. Většina závad uváděných v kontrolním protokolu NBÚ byla odstraněna již v průběhu kontroly. Další drobné nedostatky zjištěné kontrolou byly odstraněny následně.

Vnitřní kontrolní činnost

Vnitřní kontrolní činnost v roce 2004 zasahovala téměř do všech činností CS. Důraz byl kladen zejména na finanční a majetkovou oblast a oblast boje proti podloudnictví. Při výběru formy kontrol byl brán zřetel na zaměření kontrolní činnosti MF na rok 2004. Kontrolní zjištění byla vzhledem k četnosti negativních odchylek totožná s předchozím obdobím. Nedostatky byly zjištěny zejména v oblasti povolování odkladu platby cla, daní a poplatků, posečkáni a zaplacení ve splátkách, nesprávném zařazování zboží do podpoložky celního sazebníku, odebírání vzorků zboží, jejich evidenci a uskladnění, dodržování lhůt pro vrácení přeplatků, chybném postupu při odpisu nedoplatků, nesprávném používání aplikace NCTS, dodržování stanoveného postupu při projednávání tzv. citlivých komodit zboží, dodržování zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím a v oblasti BOZP a PO.

Na ČR zpracovávají příslušné útvary návrhy plánu kontrolní činnosti jednotlivých ČR a koordinují jeho plnění. Předkládají návrhy na opatření ke kontrolním zjištěním a sledují jejich plnění. Spolupracují s orgány státní kontroly a s orgány státní správy při provádění kontrol v působnosti ČR.

b) Interní audit

V roce 2004 provedlo oddělení Interního auditu podle schváleného ročního plánu šest auditů. Mimo plán byl operativně zařazen jeden audit na vyžádání generálního ředitele. Ve třech případech byly auditem zjištěny nedostatky (nesplnění úkolů vyplývajících z rozhodnutí náměstkyně MF Ing. Legierské a následně uložených generálním ředitelem po provedení auditu MF u GRČ v oblasti provedení implementace ekonomických modulů v informačním systému AVIS^{ME}). Ke zjištěným nedostatkům byla přijata příslušná opatření, jejichž plnění bude prověřeno následnými audity v roce 2005.

Odborná příprava interních auditorů představuje významnou část této profese. Auditři si musí neustále udržovat aktuální přehled a informovanost v celé širší své působnosti. Kromě průběžného vzdělávání absolvovali v roce 2004 tři zaměstnanci oddělení Interního auditu

atestační kurz, který je koncipován jako navazující vzdělávání se specializací na ucelené tématické bloky finančního řízení, funkčnosti jeho kontrolních mechanismů a nejlepších zkušeností při výkonu jednotlivých druhů interního auditu.

Vzhledem k legislativním změnám v oblasti finanční kontroly a interního auditu - vydání nové vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole) a s přihlédnutím k úpravám metodiky Ministerstva financí byl vypracován nový služební předpis s účinností od 1.1.2005.

2. VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ, OZNÁMENÍ, PODNĚTŮ A PETIC V ROCE 2004

V roce 2004 bylo celními orgány vyřízeno 189 podání, z toho 155 stížností, 18 anonymních stížností, 1 oznámení, 5 anonymních oznámení, 4 podněty, 1 anonymní podnět a 5 podání od veřejného ochránce práv. Tato podání se ve 2 případech týkala problematiky celního řízení, ve dvou případech spotřebních daní a v jednom případě procesního postupu GŘC. Z celkového počtu 189 podání bylo 31 podání kvalifikováno jako oprávněné, což představuje 16,4 %. V porovnání s rokem 2003 došlo ke snížení počtu podání o 63, tj. o 25 %. Vývoj je uveden v tabulce č. 17.

V případech podání kvalifikovaných jako oprávněné byla vedoucími funkcionáři přijata v 5 případech pracovní právní a kázeňská opatření a ve 26 případech opatření organizační.

Vývojový trend stížností v letech 2000 – 2004

Tabulka č. 17

2000	2001	2002	2003	2004
vyříz./opráv.	vyříz./opráv.	vyříz./opráv.	vyříz./opráv.	vyříz./opráv.
257/52	304/66	324/67	252/37	189/31

VIII. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

GŘC, jako povinný subjekt, zajišťuje agendu poskytování informací v souladu se zákonem č.106/1999 Sb., v platném znění. V gesci odborného útvaru GŘC bylo zřízeno Koordinační informační centrum (dále jen „KIC“), které poskytování informací zajišťuje. V roce 2004 bylo KIC přijato a zaevidováno celkem 720 písemných žádostí o poskytnutí informací. Žadatelé o poskytnutí informací byly fyzické i právnické osoby. Výrazně převažovala podání elektronickou cestou, řada žádostí byla řešena i osobním jednáním s žadatelem. Obecně lze konstatovat, že maximální lhůta stanovená uvedeným zákonem nebyla využívána a odpovědi byly zpracovávány v předstihu. Žádost o podání informace nebyla ani v jediném případě odložena. V jednom případě bylo ze zákonných důvodů vydáno rozhodnutí o neposkytnutí požadovaných informací proti němuž nebylo podáno odvolání. Kromě písemných žádostí směřovalo na KIC značné množství telefonických dotazů, jejichž počet nelze přesně evidovat. K výraznému úbytku písemných podání přispělo rozšíření týmu poskytovatelů odborných informací na oddělení Informací pro veřejnost na ČŘ, a tedy schopnost reagovat

bezprostředně na telefonické dotazy. Velmi pozitivně zapůsobila zvýšená informační kampaň v médiích a na internetových stránkách CS ČR.

Nejčastěji se žádosti týkaly právní problematiky, podmínek dovozu a vývozu zboží, původu zboží, celních sazeb, sazebního zařazování zboží do Harmonizovaného systému, celní statistiky a statistiky zahraničního obchodu. Veškeré žádosti byly vyřízeny bez nároků na zpoplatnění. Vůči GŘC nebylo vedeno řízení o sankcích za nedodržování uvedeného zákona.

IX. ZÁVĚR

Jak vyplývá z výše uvedených údajů a komentářů, CS ČR v roce 2004 úspěšně zvládla všechny své úkoly související se vstupem České republiky do EU a po rozsáhlé organizační, kompetenční i personální transformaci začala plynule zabezpečovat úkoly ochrany ekonomických zájmů nejen ČR, ale celého Společenství při mezinárodním obchodu s nečlenskými zeměmi v souladu s celními předpisy Společenství, národními zákony a podzákonnými právními předpisy.